LÖG

um gjaldþrotaskipti o.fl.

HANDHAFAR VALDS FORSETA ÍSLANDS

samkvæmt 8. gr. stjórnarskrárinnar

forsætisráðherra, forseti sameinaðs Alþingis og forseti Hæstaréttar,

gjöra kunnugt: Alþingi hefur fallist á lög þessi og vér staðfest þau með samþykki voru:

1. ÞÁTTUR
Almenn ákvæði.
I. KAFLI
Orðskýringar.

1. gr.

Í lögum þessum er orðið skuldari notað um mann, félag eða stofnun sem æskir og fær eftir atvikum heimild til greiðslustöðvunar eða til að leita nauðasamnings eða krafist er gjaldþrotaskipta hjá.

Orðið þrotamaður er í lögum þessum notað um mann þegar bú hans hefur verið tekið til gjaldþrotaskipta. Ef átt getur við og annað er ekki tekið fram er orðið einnig notað um félög og stofnanir þegar bú þeirra hafa verið tekin til gjaldþrotaskipta.

2. gr.

Í lögum þessum telst frestdagur vera sá dagur sem héraðsdómara berst beiðni um heimild til greiðslustöðvunar eða til að leita nauðasamnings eða krafa um gjaldþrotaskipti, svo og dánardagur manns ef farið er með dánarbú hans eftir reglum þessara laga um gjaldþrotaskipti. Ef fleiri en einn þessara daga koma til álita telst sá fyrsti þeirra frestdagur, sbr. þó 2.–4. mgr.

Sá dagur, sem héraðsdómara barst beiðni um heimild til greiðslustöðvunar, telst frestdagur þótt beiðnin hafi verið afturkölluð eða henni hafi verið hafnað, ef ný beiðni um heimild til greiðslustöðvunar eða til að leita nauðasamnings eða krafa um gjaldþrotaskipti á búi skuldarans berst héraðsdómara innan mánaðar frá því það gerðist. Hafi skuldara verið veitt heimild til greiðslustöðvunar telst sá dagur, sem beiðni um hana barst héraðsdómara, enn fremur frestdagur ef héraðsdómara berst beiðni skuldarans um heimild til að leita nauðasamnings eða krafa um gjaldþrotaskipti á búi hans innan mánaðar frá því greiðslustöðvun lauk.

Sá dagur, sem héraðsdómara barst beiðni um heimild til að leita nauðasamnings, telst frestdagur ef honum berst ný beiðni um slíka heimild, beiðni um heimild til greiðslustöðvunar eða krafa um gjaldþrotaskipti á búi skuldarans innan mánaðar frá því upphaflega beiðnin var afturkölluð eða henni var hafnað, heimild til að leita nauðasamnings féll niður eða úrskurður gekk um hvort nauðasamningur yrði staðfestur.

Sá dagur, sem héraðsdómara barst krafa um gjaldþrotaskipti, telst frestdagur þótt krafan hafi verið afturkölluð eða henni hafi verið hafnað, ef honum berst ný krafa um gjaldþrotaskipti eða beiðni um heimild til greiðslustöðvunar eða til að leita nauðasamnings innan mánaðar frá því það gerðist.

Beiðni eða krafa telst komin fram innan mánaðar skv. 2.–4. mgr. ef hún berst í síðasta lagi á sama mánaðardegi og fyrri atburður gerðist almanaksmánuði fyrr.

3. gr.

Orðið nákomnir er í lögum þessum notað um þá sem eftirfarandi tengsl standa milli:

1. hjón og þá sem búa í óvígðri sambúð,
2. þá sem eru skyldir í beinan legg eða fyrsta lið til hliðar, en með skyldleika er í þessu sambandi einnig átt við tengsl sem skapast við ættleiðingu eða fóstur,
3. þá sem tengjast með hjúskap eða óvígðri sambúð með sama hætti og um ræðir í 2. tölul,
4. mann og félag eða stofnun sem hann eða maður honum nákominn á verulegan hluta í,
5. tvö félög eða stofnanir ef annað þeirra eða maður nákominn öðru þeirra á verulegan hluta í hinu,
6. menn, félög og stofnanir sem eru í sambærilegum tengslum og um ræðir í 1.–5. tölul.

II. KAFLI
Lögsaga o.fl.

4. gr.

Þegar skuldari er einstaklingur verður ákvæðum þessara laga um heimild hans til greiðslustöðvunar eða til að leita nauðasamnings og um gjaldþrotaskipti á búi hans því aðeins beitt að skuldarinn eigi lögheimili hér á landi og sé ekki undanþeginn lögsögu íslenskra dómstóla. Ákvæðum þessara laga verður þó beitt um íslenskan ríkisborgara sem á ekki lögheimili hér á landi, ef hann er undanþeginn lögsögu dómstóla í öðrum ríkjum.

Þegar skuldari er félag eða stofnun verður ákvæðum þessara laga um heimild hans til greiðslustöðvunar eða til að leita nauðasamnings og um gjaldþrotaskipti á búi hans því aðeins beitt að eftirfarandi skilyrðum sé fullnægt:

1. þegar um skrásett félag er að ræða að það eigi skráð varnarþing hér á landi,
2. þegar um óskrásett félag er að ræða að það eigi varnarþing hér á landi samkvæmt samþykktum sínum, lögum eða eðli máls, en sömu reglum skal beitt um stofnun eftir því sem átt getur við.

5. gr.

Einkafirma manns og félagi, þar sem félagsmenn bera ótakmarkaða ábyrgð á skuldbindingum, verður aðeins veitt heimild til greiðslustöðvunar eða til að leita nauðasamnings ef sá eða þeir sem bera ábyrgð á skuldbindingum firmans eða félagsins fá einnig sömu heimild. Bú slíks firma eða félags verður ekki tekið til gjaldþrotaskipta nema bú þess manns eða þeirra sem bera ábyrgð á skuldbindingum firmans eða félagsins séu áður tekin til gjaldþrotaskipta.

Nú er skuldarinn félag, sem á varnarþing hér á landi og starfrækir útibú hér eða erlendis, félagið ber ótakmarkaða ábyrgð á skuldbindingum útibúsins og félaginu er veitt heimild til greiðslustöðvunar eða til að leita nauðasamnings, og skal þá sú heimild ná sjálfkrafa til útibúsins. Eins skal farið að ef bú félagsins er tekið til gjaldþrotaskipta. Hér á landi verður útibúinu ekki veitt sjálfstæð heimild til greiðslustöðvunar eða til að leita nauðasamnings og bú þess verður ekki tekið til gjaldþrotaskipta nema með búi félagsins.

Opinberri stofnun verður ekki veitt heimild til greiðslustöðvunar eða til að leita nauðasamnings og bú hennar verður ekki tekið til gjaldþrotaskipta ef ríkið eða sveitarfélag ber ábyrgð á skuldbindingum hennar nema mælt sé á annan veg í lögum. Bú sveitarfélags verður ekki tekið til gjaldþrotaskipta.

6. gr.

Dómsmálaráðherra er heimilt að gera samninga fyrir hönd íslenska ríkisins við önnur ríki þannig að lagagildi hafi hér á landi um að heimild til greiðslustöðvunar eða til að leita nauðasamnings, sem er veitt í einu samningsríki, gildi sjálfkrafa í öðru samningsríki með þeim réttaráhrifum sem fylgja slíkri heimild í öðru hvoru ríkinu. Á sama hátt er dómsmálaráðherra heimilt að gera samninga við önnur ríki um að gjaldþrotaskipti í einu samningsríki nái einnig til eigna eða réttinda þrotamanns í öðru samningsríki, en ákveða má í slíkum samningi að

gjaldþrotaskipti fari að einhverju leyti eða öllu sjálfstætt fram í hverju samningsríki fyrir sig eftir löggjöf þess eða annars tiltekins ríkis.

Ef annað leiðir ekki af samningi, sem er gerður eftir ákvæðum 1. mgr., hafa heimild til greiðslustöðvunar eða til að leita nauðasamnings og gjaldþrotaskipti í öðru ríki ekki áhrif hér á landi. Þó verður ákvæðum þessara laga um heimild til greiðslustöðvunar eða til að leita nauðasamnings beitt um útibú erlends félags, sem er starfrækt og á skráð varnarþing hér á landi, ef félagið ber ábyrgð á skuldbindingum útibúsins og hefur áður fengið sömu eða fyllilega sambærilega heimild í sínu heimaríki. Bú slíks útibús verður ekki tekið til gjaldþrotaskipta hér á landi, nema bú erlenda félagsins hafi áður verið tekið til gjaldþrotaskipta.

7. gr.

Beiðni um heimild til greiðslustöðvunar eða til að leita nauðasamnings og krafa um gjaldþrotaskipti skal vera skrifleg. Í henni eða fylgigögnum með henni skal eftirfarandi koma fram svo skýrt sem verða má:

1. hvers sé beiðst eða krafist,
2. fullt nafn skuldarans og kennitala hans; sé skuldarinn einstaklingur skal enn fremur koma fram hvert lögheimili hans sé og dvalarstaður, sé hann annar en lögheimili, hvort hann hafi atvinnurekstur með höndum og ef svo er hver sá rekstur sé, hvar hann fari fram og hvort um firma sé ræða sem beri sérstakt heiti; ef skuldarinn er félag skal enn fremur koma fram hvert varnarþing og hvar starfstöð þess sé, hvenær það hafi verið stofnað, hver tilgangur þess sé, hverja starfsemi það hafi með höndum og hvar hún fari fram, en sömu upplýsingar skulu koma fram ef skuldarinn er stofnun,
3. við hver atvik, rök og lagaákvæði beiðnin eða krafan sé studd.

Ef beiðni eða krafa stafar frá skuldaranum sjálfum skulu að auki koma fram sundurliðaðar upplýsingar um eignir hans og skuldir.

Ef krafa stafar frá öðrum en skuldaranum skal koma fram hver hafi hana uppi ásamt kennitölu hans og heimili, svo og yfirlýsing af hendi hlutaðeiganda um að hann ábyrgist allan kostnað af þeirri aðgerð sem hann krefst.

Þau gögn sem beiðni eða krafa er studd við skulu fylgja henni. Ef skuldarinn er félag skulu eftir því sem unnt er einnig fylgja samþykktir þess, gögn eða vottorð um skráningu og síðustu reikningar þess, en eftir atvikum skal eins farið að ef um stofnun er að ræða eða mann sem hefur atvinnurekstur með höndum.

8. gr.

Beiðni um heimild til greiðslustöðvunar eða til að leita nauðasamnings og kröfu um gjaldþrotaskipti skal beint til héraðsdómstóls í því umdæmi þar sem skuldarinn yrði sóttur í einkamáli á heimilisvarnarþingi sínu.

Ef samtímis er beiðst heimildar til greiðslustöðvunar eða til að leita nauðasamnings eða krafist gjaldþrotaskipta hjá einum manni eða fleirum og firma eða félagi, sbr. 1. mgr. 5. gr., og varnarþing þeirra er ekki það sama, getur sá sem setur fram beiðni eða kröfu óskað eftir því við héraðsdómara á varnarþingi eins þeirra að hann fari með málefni þeirra allra. Ef héraðsdómari telur efni til að verða við þeirri ósk skal hann senda dómsmálaráðherra erindið tafarlaust, en ráðherra ákveður endanlega hvort við því verði orðið. Héraðsdómari getur ekki tekið fyrir beiðni eða kröfu varðandi þá sem eiga varnarþing utan umdæmis hans fyrr en ráðherra hefur heimilað það.

Ef beiðni eða krafa kemur fram í umdæmi þar sem ekki verður farið með hana skal héraðsdómari framsenda hana og fylgigögn með henni héraðsdómstólnum í réttu umdæmi með áritun eða vottorði um hvenær hún hafi borist honum, en sá dagur sem hann tók við henni telst frestdagur þótt hún hafi komið fram í röngu umdæmi.

Farið verður með beiðni eða kröfu í því umdæmi þar sem hún kom réttilega fram þótt

skuldari flytji lögheimili sitt eða skráð varnarþing úr umdæminu áður en endanleg afstaða er tekin til hennar.

Beiðnum eða kröfum skuldarans eða annarra varðandi heimild til greiðslustöðvunar skal beint til þess héraðsdómstóls sem veitti heimildina í byrjun þótt skuldarinn hafi flutt lögheimili sitt eða skráð varnarþing úr umdæminu eftir að heimildin var veitt. Eins skal farið með beiðnir eða kröfur varðandi heimild til að leita nauðasamnings.

9. gr.

Við héraðsdómstóla skulu haldnar skrár um beiðnir og kröfur samkvæmt lögum þessum þar sem fram koma upplýsingar um afdrif þeirra, svo og um dómsmál sem eru rekin eftir ákvæðum laga þessara, en dómsmálaráðherra setur nánari reglur um slíkar skrár í reglugerð.

Dómsmálaráðherra setur enn fremur fyrirmæli í reglugerð um þingbækur, aðra skráningu upplýsinga og veitingu vottorða um þau málefni sem lög þessi taka til.

Héraðsdómari skal veita þeim sem þess krefst og hann telur hafa lögmætra hagsmuna að gæta upplýsingar úr skrám skv. 1. mgr. Sá sem hefur lögmætra hagsmuna að gæta getur einnig krafist aðgangs að beiðnum eða kröfum og fylgigögnum með þeim þótt þær hafi ekki verið lagðar fram á dómþingi.

2. ÞÁTTUR
Greiðslustöðvun.
III. KAFLI
Heimild til greiðslustöðvunar.

10. gr.

Skuldari, sem á í verulegum fjárhagsörðugleikum og vill freista þess að koma nýrri skipan á fjármál sín með aðstoð lögmanns eða löggilts endurskoðanda, sem hann hefur ráðið í því skyni, getur leitað heimildar til greiðslustöðvunar.

Í beiðni um heimild til greiðslustöðvunar eða með henni skal, auk þess sem mælt er fyrir um í 7. gr., koma fram ítarleg greinargerð skuldarans um hvað valdi verulegum fjárhagsörðugleikum hans, í hverju þeir felist, hvernig hann hyggist leysa úr þeim með heimild til greiðslustöðvunar og hvern hann hafi ráðið sér til aðstoðar. Ef skuldarinn er bókhaldsskyldur skal fylgja beiðninni yfirlýsing löggilts endurskoðanda um að bókhald skuldarans sé í lögboðnu formi.

Aðstoðarmaður skuldara við greiðslustöðvun skal fullnægja hæfisskilyrðum 1.–4. tölul. 2. mgr. 75. gr. og má hann hvorki sjálfur hafa hagsmuna að gæta af fjárhagslegum málefnum skuldarans né neinn honum nákominn. Með beiðni um heimild til greiðslustöðvunar skal lögð fram yfirlýsing hans um að hann sé fús til að taka að sér starfann og fullnægi þessum skilyrðum.

11. gr.

Tafarlaust eftir að beiðni um heimild til greiðslustöðvunar hefur borist skal héraðsdómari ákveða hvenær hún verði tekin fyrir á dómþingi, en þinghald í því skyni skal háð svo fljótt sem verða má. Ákvörðun þessa tilkynnir héraðsdómari skuldaranum með sannanlegum hætti og þeim fyrirvara að þingsókn verði komið við.

Þegar beiðni um heimild til greiðslustöðvunar er fyrst tekin fyrir og mætt er af hálfu skuldarans skal héraðsdómari leita svara við sérhverju því sem hann telur óljóst eða ónógar upplýsingar komnar fram um og getur haft þýðingu við mat á því hvort orðið verði við beiðninni. Héraðsdómara er rétt að benda skuldaranum á það sem kann að vera áfátt og veita honum skamman frest til að leggja fram frekari gögn eða til að veita nánari upplýsingar um tiltekin atriði, ef það verður talið geta borið árangur, en slíkur frestur skal ekki veittur til lengri tíma en einnar viku og að jafnaði aðeins einu sinni. Héraðsdómara er einnig rétt að veita skuldaranum frest með sama hætti til að ráða sér annan mann til aðstoðar ef sá maður, sem hann hefur ráðið sér í byrjun, fullnægir ekki hæfisskilyrðum til starfans að mati héraðsdómara.

Ef ekki er sótt þing af hálfu skuldarans þegar beiðni hans er tekin fyrir skoðast hún afturkölluð.

12. gr.

Þegar gagnaöflun er lokið um beiðni um heimild til greiðslustöðvunar skal héraðsdómari án ástæðulauss dráttar kveða upp úrskurð um hvort heimildin sé veitt.

Héraðsdómari skal synja um heimild til greiðslustöðvunar ef eitthvert eftirtalinna atriða á við:

1. að krafa um gjaldþrotaskipti á búi skuldarans hafi komið fram áður en beiðni hans um heimild til greiðslustöðvunar var tekin til úrskurðar og krafan hafi hvorki verið afturkölluð né hafnað með úrskurði,
2. að skuldarinn hafi áður haft heimild til greiðslustöðvunar sem hefur lokið innan þriggja ára fyrir frestdag,
3. að nauðasamningur hafi komist á fyrir skuldarann innan þriggja ára fyrir frestdag,
4. að skuldaranum sé sýnilega þegar orðið skylt að krefjast gjaldþrotaskipta á búi sínu vegna ákvæða 2. mgr. 64. gr.,
5. að ekki verði talið að skuldarinn eigi í slíkum fjárhagsörðugleikum að þeir séu verulegir eða ónógar upplýsingar hafi komið fram til að lagt verði mat á það,
6. að ráðagerðir skuldarans um ráðstafanir meðan á greiðslustöðvun stæði verði ekki taldar heimilar eða samrýmast tilgangi hennar, raunhæfar eða líklegar til að koma nýrri skipan á fjármál hans, eða upplýsingar um þær séu svo óljósar að ekki þyki fært að leggja mat á það,
7. að rökstuddur grunur sé um að upplýsingar af hendi skuldarans séu vísvitandi rangar eða villandi,
8. að beiðni skuldarans eða fylgigögnum með henni sé áfátt í öðrum atriðum eða sá sem hann hefur ráðið sér til aðstoðar verði talinn vanhæfur til að gegna því starfi, enda hafi skuldarinn ekki sinnt ábendingum héraðsdómara skv. 2. mgr. 11. gr.

Telji héraðsdómari skilyrðum fullnægt til að verða við beiðni um heimild til greiðslustöðvunar skal tiltekið í úrskurði að heimildin sé veitt til ákveðins dags og stundar innan þriggja vikna frá uppkvaðningu úrskurðarins þegar þing verður háð til að taka málefnið fyrir á ný.

Úrskurði héraðsdómara samkvæmt þessari grein verður ekki skotið til æðra dóms.

13. gr.

Aðstoðarmaður skuldarans skal tafarlaust eftir veitingu heimildar til greiðslustöðvunar boða lánardrottna hans til fundar sem skal haldinn á varnarþingi skuldarans og ekki síðar en þremur sólarhringum fyrir þinghald sem héraðsdómari hefur ákveðið skv. 3. mgr. 12. gr., en að öðru leyti skal ákveða stað og stund til fundarins með þeim hætti að ætla megi að sem flestir lánardrottnar geti átt kost á að sækja hann.

Fundarboð skal vera skriflegt og sent öllum þekktum lánardrottnum skuldarans með hæfilegum fyrirvara í útbornu ábyrgðarbréfi, símskeyti eða á annan sannanlegan hátt. Í því skal koma fram að heimild hafi verið veitt til greiðslustöðvunar, hvar og hvenær fundur verði haldinn með lánardrottnum og hvenær héraðsdómari hafi ákveðið að taka málefnið fyrir á ný á dómþingi. Lánardrottnum, sem ekki var kunnugt um í byrjun en uppvíst verður um fyrir fundinn, skal tilkynnt um þetta á sama hátt.

14. gr.

Á fundi með lánardrottnum, sem boðað er til skv. 13. gr., skal aðstoðarmaður skuldarans leggja fram tæmandi og sundurliðaða skrá sína um eignir og skuldbindingar skuldarans, en þar skal andvirði hverrar eignar áætlað og fjárhæð hverrar skuldbindingar reiknuð út miðað við frestdag. Á fundinum skal aðstoðarmaðurinn gera grein fyrir því hvernig hann telji unnt að

reyna að koma nýrri skipan á fjármál skuldarans, hvað hafi þegar verið gert í þeim efnum og hvort skuldarinn hyggist æskja áframhaldandi greiðslustöðvunar. Á fundinum skal aðstoðarmaðurinn enn fremur leita afstöðu lánardrottna til ráðagerða sinna og tillagna þeirra um aðgerðir.

Aðstoðarmaðurinn stjórnar fundi með lánardrottnum og færir fundargerð, en í henni skulu viðhorf lánardrottna til ráðagerða hans koma skýrlega fram. Í þessum efnum skal farið eftir ákvæðum 4. og 5. mgr. 79. gr., að því leyti sem átt getur við, en rétt til fundarsóknar eiga þeir sem gefa sig fram á fundarstað og kveðast eiga kröfu á hendur skuldaranum sem hann kannast við eða þeir sýna skilríki fyrir.

15. gr.

Nú æskir skuldarinn áframhaldandi greiðslustöðvunar og skal hann þá leggja fram skriflega beiðni um það í þinghaldi sem héraðsdómari hefur ákveðið í úrskurði sínum skv. 3. mgr. 12. gr.

Beiðninni skulu fylgja skrá aðstoðarmanns um eignir og skuldbindingar skuldarans, sönnur fyrir að boðað hafi verið til fundar með lánardrottnum eftir fyrirmælum 13. gr., fundargerð af fundinum og skrifleg greinargerð aðstoðarmannsins um hvernig hafi verið staðið að aðgerðum á greiðslustöðvunartímanum og hverjar ráðstafanir verði gerðar ef beiðnin verður tekin til greina.

16. gr.

Lánardrottni skuldarans er heimilt að mæta á dómþingi þar sem beiðni skuldarans skv. 15. gr. er tekin fyrir og leggja þar fram skrifleg og rökstudd mótmæli gegn því að hún verði tekin til greina. Farið skal með slík mótmæli eftir 166. gr. ef hvorki skuldarinn né lánardrottinn hans falla þegar frá kröfum sínum.

17. gr.

Ef skuldarinn leggur fram beiðni skv. 1. mgr. 15. gr. framlengist greiðslustöðvun sjálfkrafa þar til héraðsdómari hefur tekið afstöðu til hennar í úrskurði, þó aldrei lengur en í sjö sólarhringa.

Héraðsdómari skal synja um áframhaldandi greiðslustöðvun ef eitthvert eftirtalinna atvika eiga við:

1. að svo standi á sem segir í 4.–8. tölul. 2. mgr. 12. gr.,
2. að aðstoðarmaður skuldarans þyki hafa vanrækt skyldur sínar í starfi, enda verði ekki ráðin bót á því með ráðningu nýs aðstoðarmanns,
3. að skuldarinn hafi með eða án samþykkis aðstoðarmanns síns gert ráðstafanir í andstöðu við ákvæði 19.–21. gr.,
4. að talið verði eftir því sem fram er komið og í ljósi aðstæðna að ekki hafi verið staðið eðlilega að tilraunum til að koma nýrri skipan á fjármál skuldarans meðan á greiðslustöðvun hefur staðið,
5. að áframhaldandi greiðslustöðvun þyki ekki munu þjóna tilgangi.

Úrskurði héraðsdómara um synjun um áframhaldandi greiðslustöðvun verður ekki skotið til æðra dóms.

Telji héraðsdómari skilyrði til að fallast á beiðni skuldarans um áframhaldandi greiðslustöðvun skal ákveðið í úrskurði að heimildin sé framlengd til tiltekins dags og stundar þegar þing verður háð til að taka málefnið fyrir á ný innan þriggja mánaða eftir að beiðnin var lögð fram á dómþingi.

Aðstoðarmaður skuldarans skal tafarlaust tilkynna öllum þekktum lánardrottnum um úrskurð héraðsdómara í útbornu ábyrgðarbréfi, símskeyti eða á annan sannanlegan hátt.

18. gr.

Nú hefur greiðslustöðvun verið framlengd en sá tími hefur ekki nægt til að ljúka við að koma nýrri skipan á fjármál skuldarans og getur hann þá enn lagt fram beiðni um áframhaldandi greiðslustöðvun í þinghaldi sem héraðsdómari hefur ákveðið skv. 4. mgr. 17. gr., ef veruleg líkindi verða talin fyrir að slík heimild leiði til árangurs. Áður skal aðstoðarmaður skuldarans boða og halda fund með lánardrottnum eftir ákvæðum 13. og 14. gr.

Beiðni skuldarans skv. 1. mgr. skal vera skrifleg. Henni skulu fylgja þau gögn sem eru talin í 2. mgr. 15. gr., en það skal rökstutt í greinargerð aðstoðarmannsins hvers vegna sá tími sem er þegar liðinn hafi ekki nægt til að koma nýrri skipan á fjármál skuldarans og hvernig greiðslustöðvun geti borið árangur ef af framhaldi hennar yrði.

Ákvæðum 16. og 17. gr. skal beitt um meðferð beiðni skuldarans skv. 1. mgr., þó þannig að héraðsdómari getur aldrei heimilað skuldaranum greiðslustöðvun í lengri tíma en alls sex mánuði talið frá þinghaldi sem hann hefur ákveðið í úrskurði skv. 3. mgr. 12. gr. Héraðsdómari ákveður ekki þinghald við lok greiðslustöðvunar sem stendur þann hámarkstíma.

Framlengja má heimild til greiðslustöðvunar oftar en tvívegis innan þess hámarksfrests sem mælt er fyrir um í 3. mgr.

IV. KAFLI
Réttaráhrif greiðslustöðvunar.

19. gr.

Meðan á greiðslustöðvun stendur er skuldaranum óheimilt að ráðstafa eignum sínum eða réttindum og stofna til skuldbindinga á hendur sér, nema aðstoðarmaður hans veiti fyrir fram samþykki sitt til þess hverju sinni og heimild standi til slíkrar aðgerðar í 20. eða 21. gr.

Þrátt fyrir ákvæði 1. mgr. er aðstoðarmanni heimilt að veita skuldaranum skriflega fyrir fram almennt samþykki til að verja fjármunum innan tiltekinna marka til að afla sér og fjölskyldu sinni daglegra nauðsynja eða til að standa straum af reglubundnum eða nauðsynlegum útgjöldum til að halda áfram rekstri sínum, en skuldaranum ber að gera aðstoðarmanninum grein fyrir ráðstöfunum í skjóli slíks samþykkis með reglulegu millibili eftir ákvörðun aðstoðarmannsins og er samþykkið afturtækt án fyrirvara.

Aðstoðarmanni skuldarans ber eftir föngum að hafa umsjón eða eftirlit með fjárreiðum hans til að fyrirbyggja að hann brjóti gegn ákvæðum 1. og 2. mgr.

20. gr.

Meðan á greiðslustöðvun stendur er óheimilt að ráðstafa eignum eða réttindum skuldarans, nema ráðstöfunin verði talin nauðsynlegur þáttur í daglegum rekstri hans eða tilraunum til að koma nýrri skipan á fjármál hans, eðlilegt verð komi fyrir þau og andvirðið sé varðveitt þannig að það liggi fyrir óskert við lok greiðslustöðvunar, sbr. þó 2. mgr. Skuldaranum er þó heimilt að ráðstafa eignum eða réttindum sínum sem rynnu ekki til þrotabús hans ef til gjaldþrotaskipta væri þegar komið.

Meðan á greiðslustöðvun stendur er óheimilt að verja peningaeign skuldarans, peningum sem fást við ráðstöfun eigna eða réttinda, arði af eignum eða réttindum eða tekjum sem hann aflar í atvinnurekstri til annarra þarfa en:

1. að afla skuldaranum og fjölskyldu hans daglegra nauðsynja,
2. að standa straum af nauðsynlegum útgjöldum til að halda áfram rekstri skuldarans,
3. að greiða skuldir að því leyti sem það er heimilt skv. 21. gr.,
4. að greiða óumflýjanlegan kostnað af tilraunum til að koma nýrri skipan á fjármál skuldarans,

5. að kosta aðgerðir sem má telja víst að séu nauðsynlegar til að koma í veg fyrir verulegt tjón.

21. gr.

Skuldaranum er óheimilt að greiða skuldir eða efna aðrar skuldbindingar sínar meðan á greiðslustöðvun stendur nema að því leyti sem víst er að skuldbindingin yrði efnd eða skuldin yrði greidd eftir stöðu sinni í skuldaröð ef til gjaldþrotaskipta kæmi á búi hans í kjölfar greiðslustöðvunar. Heimilt er þó annars að greiða skuld eða efna aðra skuldbindingu ef telja má víst að það sé nauðsynlegt til að varna verulegu tjóni.

Meðan á greiðslustöðvun stendur er skuldaranum óheimilt að stofna til skulda, taka á sig aðrar skuldbindingar eða leggja höft á eignir sínar eða réttindi, nema til að afla sér og fjölskyldu sinni daglegra nauðsynja, eða það sé nauðsynlegt til að halda áfram atvinnurekstri hans eða til að varna verulegu tjóni og víst þykir að sú aðgerð yrði lánardrottnum hans til hagsbóta ef til gjaldþrotaskipta kæmi á búi hans í kjölfar greiðslustöðvunar.

22. gr.

Ákvæði í samningum eða réttarreglum um afleiðingar vanefnda taka ekki gildi gagnvart skuldaranum á þeim tíma sem greiðslustöðvun stendur yfir, að öðru leyti en því að krefjast má dráttarvaxta, dagsekta eða févítis vegna vanefnda skuldarans á skyldum sínum án tillits til greiðslustöðvunar.

Meðan á greiðslustöðvun stendur er óheimilt að taka bú skuldarans til gjaldþrotaskipta eða kyrrsetja eignir hans, taka þær í löggeymslu, gera fjárnám í þeim eða ráðstafa þeim með nauðungarsölu.

Meðan á greiðslustöðvun stendur er stjórnvöldum óheimilt að neyta þvingunarúrræða í garð skuldarans vegna vanefnda hans á skuldbindingum sínum við þau. Veiting heimildar til greiðslustöðvunar raskar ekki ástandi sem stjórnvald hefur komið á fyrir þann tíma með slíku úrræði.

V. KAFLI
Lok greiðslustöðvunar.

23. gr.

Greiðslustöðvun lýkur án frekari aðgerða þegar sá tími er á enda sem héraðsdómari hefur markað henni og beiðni um áframhaldandi greiðslustöðvun kemur ekki fram eða ekki er mætt af hálfu skuldarans í þinghaldi við lok áður ákveðins greiðslustöðvunartíma.

Greiðslustöðvun lýkur sjálfkrafa þótt sá tími sé ekki runninn út sem heimild var veitt til hennar:

1. þegar héraðsdómara berst skrifleg tilkynning skuldarans um að hann afsali sér heimild sinni til hennar,
2. þegar úrskurður gengur um að skuldaranum sé veitt heimild til að leita nauðasamnings,
3. þegar úrskurður gengur um að bú skuldarans sé tekið til gjaldþrotaskipta að kröfu hans sjálfs,
4. við andlát skuldarans,
5. við kosningu lögmæltrar skilanefndar til að slíta félagi sem hefur heimild til greiðslustöðvunar.

Greiðslustöðvun lýkur þegar í stað við uppkvaðningu úrskurðar héraðsdómara um synjun um áframhaldandi heimild til hennar eða niðurfellingu heimildarinnar skv. 24.–26. gr., svo og ef sá frestur rennur út sem getur í 1. mgr. 17. gr. án þess að úrskurður sé kveðinn upp innan hans um áframhaldandi greiðslustöðvun.

Ef greiðslustöðvun lýkur skv. 2. eða 3. mgr. falla sjálfkrafa niður fundir með lánardrottnum og þinghöld í tengslum við hana sem áður hafði verið ákveðið að halda.

Aðstoðarmanni ber tafarlaust að tilkynna þekktum lánardrottnum skuldarans skriflega um lok greiðslustöðvunar og tiltaka þar hvenær henni lauk og af hverri ástæðu.

24. gr.

Ef aðstoðarmaður skuldarans telur sér ekki fært að gegna því starfi lengur meðan á greiðslustöðvun stendur skal hann tilkynna það héraðsdómara án tafar. Tilkynning aðstoðarmannsins skal vera skrifleg og tekið fram í henni hverjar ástæður búi að baki afstöðu hans. Enn fremur skal koma fram hverjar ráðstafanir hafi helstar verið gerðar eftir að heimild var veitt til greiðslustöðvunar.

Ef skuldarinn telur aðstoðarmann sinn vanrækja störf sín eða standa á annan hátt óeðlilega að þeim skal hann tilkynna það héraðsdómara skriflega. Í tilkynningunni skal koma fram skýring á því sem skuldarinn telur aðfinnsluvert í störfum aðstoðarmannsins.

Berist héraðsdómara tilkynning skv. 1. eða 2. mgr. skal hann tafarlaust boða skuldarann og aðstoðarmann hans til þinghalds með hæfilegum fyrirvara og sannanlegum hætti og gefa þeim kost á að tjá sig um málefnið. Telji héraðsdómari það sem fram er komið þess eðlis að skuldaranum yrði synjað um áframhaldandi greiðslustöðvun af þeim sökum skv. 2. mgr. 17. gr. eða ef ekki er sótt þing af hálfu skuldarans skal héraðsdómari þegar í stað fella niður heimildina með úrskurði. Ella bókar hann þá ákvörðun sína að gefa skuldaranum kost á að tilnefna þá þegar annan aðstoðarmann sem fullnægir hæfisskilyrðum til starfans og stendur þá heimild til greiðslustöðvunar óbreytt að því gerðu.

Úrskurði héraðsdómara um niðurfellingu greiðslustöðvunar skv. 3. mgr. verður ekki skotið til æðra dóms.

25. gr.

Aðstoðarmanni skuldara er skylt að tilkynna héraðsdómara það skriflega ef hann telur að greiðslustöðvun muni ekki bera árangur eða skuldarinn starfar ekki af trúmennsku með honum eða hefur gert ráðstafanir í andstöðu við 19.–21. gr.

Berist héraðsdómara tilkynning skv. 1. mgr. skal hann tafarlaust boða skuldarann og aðstoðarmann hans til þinghalds með sannanlegum hætti og gefa þeim kost á að tjá sig um málefnið. Telji héraðsdómari það sem fram er komið þess eðlis að skuldaranum yrði synjað um áframhaldandi greiðslustöðvun af þeim sökum skv. 2. mgr. 17. gr., eða ef ekki er sótt þing af hálfu skuldarans, skal héraðsdómari þegar í stað fella niður heimildina með úrskurði. Ella ákveður héraðsdómari að heimild til greiðslustöðvunar standi óbreytt.

Úrskurði héraðsdómara um niðurfellingu heimildar til greiðslustöðvunar skv. 2. mgr. verður ekki skotið til æðra dóms.

26. gr.

Lánardrottinn skuldarans getur krafist þess að heimild hans til greiðslustöðvunar verði felld niður ef þau atvik eru uppi sem mundu valda því að héraðsdómara bæri að synja um áframhaldandi greiðslustöðvun skv. 2. mgr. 17. gr.

Krafa skv. 1. mgr. skal vera skrifleg. Skal tiltekið skýrlega í henni um hver atvik sé að ræða og hver rök standi til að heimild til greiðslustöðvunar verði felld niður. Gögn til stuðnings kröfunni skulu fylgja henni.

Héraðsdómari getur ákveðið með bókun í þingbók að vísa kröfunni á bug án frekari aðgerða ef hann telur hana bersýnilega tilefnislausa, efni hennar verulega áfátt eða að komið verði að lokum greiðslustöðvunar þegar unnt yrði að taka afstöðu til kröfunnar. Ákvörðun héraðsdómara um þetta verður ekki skotið til æðra dóms.

Ef kröfu verður ekki vísað á bug skv. 3. mgr. skal héraðsdómari tafarlaust boða þann sem hefur hana uppi, skuldarann og aðstoðarmann hans til þinghalds með sannanlegum hætti og hæfilegum fyrirvara. Ef ekki er sótt þing af hálfu skuldarans og hlutaðeigandi lánardrottinn krefst þess skal héraðsdómari þá þegar fella niður heimild skuldarans til greiðslustöðvunar með úrskurði. Ef sótt er þing af hálfu beggja og hvorugur fellur frá kröfum sínum skal

héraðsdómari fara með ágreininginn eftir 166. gr. og kveða síðan á í úrskurði um hvort heimild til greiðslustöðvunar falli niður eða standi óbreytt.

Úrskurði héraðsdómara skv. 4. mgr. um að heimild til greiðslustöðvunar falli niður verður ekki skotið til æðra dóms.

3. ÞÁTTUR
Nauðasamningar án undanfarandi gjaldþrotaskipta.
VI. KAFLI
Almenn ákvæði um nauðasamninga.

27. gr.

Með nauðasamningi er í lögum þessum átt við samning um greiðslu skulda eða eftirgjöf af skuldum sem kemst á milli skuldarans og áskilins meiri hluta lánardrottna hans og hlýtur síðan staðfestingu fyrir dómi. Nauðasamningur, sem þannig er gerður, bindur einnig aðra lánardrottna skuldarans eftir því sem nánar er mælt hér fyrir.

28. gr.

Nauðasamningur hefur ekki áhrif á eftirtaldar kröfur á hendur skuldaranum:

1. kröfur sem hafa orðið til eftir að úrskurður gekk um heimild skuldarans til að leita nauðasamnings,
2. kröfur um annað en peningagreiðslu sem verður fullnægt eftir aðalefni sínu,
3. kröfur sem nytu stöðu skv. 109., 110. og 112. gr. ef bú skuldarans hefði verið tekið til gjaldþrotaskipta á þeim degi sem úrskurður gekk um heimild hans til að leita nauðasamnings,
4. kröfur sem trygging er fyrir í eign skuldarans að því leyti sem andvirði eignarinnar hrekkur til að fullnægja þeim og tryggingarrétturinn fellur ekki niður vegna nauðasamningsins,
5. kröfur sem yrði fullnægt með skuldajöfnuði ef bú skuldarans hefði verið tekið til gjaldþrotaskipta,
6. kröfur sem eru sérstaklega undanþegnar áhrifum nauðasamnings eftir ákvæðum hans með því að þær greiðist að fullu, sbr. 2. mgr. 36. gr.

Lánardrottinn skuldarans getur afsalað sér réttindum skv. 1. mgr., þannig að nauðasamningur hafi áhrif á kröfu hans, með yfirlýsingu sem hann gefur við undirbúning skuldarans að öflun heimildar til að leita nauðasamnings eða síðar. Binda má slíka yfirlýsingu því skilyrði að hún feli því aðeins í sér endanlegt réttindaafsal að nauðasamningur komist á.

Nauðasamningur leiðir til brottfalls skulda sem yrði skipað í skuldaröð eftir 1.–3. og 5. tölul. 114. gr. ef bú skuldarans hefði verið tekið til gjaldþrotaskipta.

29. gr.

Þær kröfur á hendur skuldaranum, sem eru ekki undanþegnar áhrifum nauðasamnings og falla ekki niður vegna hans eftir ákvæðum 28. gr., nefnast samningskröfur.

Í nauðasamningi má kveða á um algera eftirgjöf samningskrafna, hlutfallslega lækkun þeirra, gjaldfrest á þeim, breytt form á greiðslu þeirra eða þrennt það síðastnefnda í senn.

Í nauðasamningi verður ekki ákveðin mismikil eftirgjöf samningskrafna. Þó má kveða á um að tilteknir lánardrottnar, einn eða fleiri, veiti meiri eftirgjöf en aðrir, ef þeir samþykkja það sjálfir, og einnig má kveða á um að lágar samningskröfur verði greiddar með tiltekinni fjárhæð þótt sú skipan leiði til þess að hlutfallsleg eftirgjöf þeirra lánardrottna verði minni en annarra, sbr. 2. mgr. 36. gr.

Í nauðasamningi verður ekki ákveðin misjöfn lenging gjaldfrests á samningskröfum, nema gjalddagi þeirra allra verði sá sami eða sá eða þeir lánardrottnar sem er ætlað að veita lengri gjaldfrest en aðrir samþykki það. Ákveða má að þeir sem veita lengri gjaldfrest fái greidda vexti eftir þann tíma sem aðrir fá greitt eða verði sett trygging fyrir greiðslu eftir það.

Í nauðasamningi verður ekki ákveðið að greiðslur til lánardrottna verði inntar af hendi í mismunandi formi. Þó má kveða á um það að tilteknir lánardrottnar taki við greiðslu í öðru og verðminna formi en aðrir, ef þeir samþykkja það sjálfir, en við mat á verðgildi greiðslu skal byggt á því hvert gangverð hennar telst gegn staðgreiðslu með peningum.

Þótt einn eða fleiri lánardrottnar samþykki að hætti 3.–5. mgr. að veita meiri ívilnun en aðrir eða einum þeirra eða fleirum er ætlað skv. 2. mgr. 36. gr. að veita minni eftirgjöf en öðrum þá skal litið svo á um ákvörðun atkvæða við samningsgerðina og í öðru tilliti, sem getur skipt máli, að allir lánardrottnar veiti þá almennu ívilnun sem kveðið er á um í nauðasamningnum.

30. gr.

Nauðasamningur hefur í för með sér, án tillits til samninga, laga eða annarra reglna, að allar samningskröfur falla sjálfkrafa í gjalddaga gagnvart skuldaranum þegar samningurinn kemst á, nema kveðið sé þar á um tiltekinn gjaldfrest. Fjárhæð samningskröfu verður ekki færð niður þótt hún falli fyrr í gjalddaga af þessum sökum en annars hefði orðið.

Samningskröfur í erlendum gjaldmiðli skulu færðar til íslensks gjaldmiðils eftir skráðu sölugengi á þeim degi sem úrskurður gekk um heimild til að leita nauðasamnings.

Við ákvörðun heildarfjárhæðar hverrar samningskröfu skal miðað við stöðu hennar á þeim degi sem úrskurður gekk um heimild til að leita nauðasamnings, að meðtöldum vöxtum, verðbótum, gengisálagi, innheimtukostnaði og öðru sem kann að hafa fylgt kröfunni á þeim tíma. Samningskröfur bera ekki vexti eftir að nauðasamningur er kominn á nema þar sé kveðið á um það, en dráttarvextir falla á þær eftir almennum reglum ef vanefndir verða á samningnum.

Nú á sami lánardrottinn fleiri samningskröfur en eina á hendur skuldaranum og skal þá leggja fjárhæðir þeirra saman og telja heildarfjárhæðina eina samningskröfu án tillits til uppruna krafnanna eða annarra atvika. Hafi lánardrottinn, sem átti fleiri kröfur en eina á hendur skuldaranum, framselt einhverja þeirra þremur mánuðum fyrir frestdag eða síðar skal einnig telja kröfurnar samanlagðar eina samningskröfu, en framsalshafinn telst þá eiga sitt hlutfall í samningskröfunni í samræmi við fjárhæð hvorrar eða hverrar þeirra. Eins skal farið að við önnur aðilaskipti að kröfu.

31. gr.

Kröfur teljast til samningskrafna án tillits til þess hvort vitað sé um þær eða þær séu háðar ókomnu skilyrði við gerð nauðasamnings.

Ágreiningur um réttmæti kröfu breytir því ekki að hún verði talin samningskrafa eins og endanlega verður úr henni leyst.

32. gr.

Reglum XX. kafla um riftun ráðstafana við gjaldþrotaskipti verður beitt ef nauðasamningur kemst á, að öðru leyti en því að skuldarinn verður að höfða dómsmál til riftunar innan þriggja mánaða frá því samningurinn komst á. Að því leyti sem ákvæði XX. kafla taka mið af þeim degi sem úrskurður var kveðinn upp um að bú sé tekið til gjaldþrotaskipta skal við riftun eftir gerð nauðasamnings miða við þann dag sem úrskurður gekk um heimild til að leita hans.

Krafa, sem kann að verða til á hendur skuldaranum vegna riftunar eða rakna við af þeim sökum, telst samningskrafa ef ákvæði 28. gr. leiða ekki til annars. Við nauðasamningsumleitanir skal slík hugsanleg krafa talin skilyrt nema riftun hafi þegar átt sér stað.

33. gr.

Þeir lánardrottnar skuldarans sem eiga samningskröfur á hendur honum og lýsa þeim við nauðasamningsumleitanir, sbr. 4. mgr. 45. gr., eiga atkvæðisrétt um nauðasamning nema:

1. lánardrottnar sem eru nákomnir skuldaranum,
2. lánardrottnar sem fara með skilyrtar kröfur ef skilyrðið er ekki komið fram.

Lánardrottnar sem eiga atkvæði um nauðasamning skv. 1. mgr. nefnast atkvæðismenn.

Við atkvæðagreiðslu um nauðasamning fer hver atkvæðismaður með eitt atkvæði þar sem þau eru greidd eftir höfðatölu, sbr. þó 4. mgr. 30. gr. Ef tveir eða fleiri atkvæðismenn eiga samningskröfu saman fara þeir samanlagt með eitt atkvæði en hver þeirra á sjálfstæðan atkvæðisrétt fyrir sínu hlutfalli af kröfunni.

Þegar atkvæði eru greidd um nauðasamning eftir kröfufjárhæðum skal leggja saman heildarfjárhæð krafna allra atkvæðismanna og reikna síðan út hundraðshluta kröfu hvers þeirra af heildarfjárhæðinni. Fer síðan hver atkvæðismaður með atkvæði sem nemur hundraðshluta hans.

VII. KAFLI
Heimild til að leita nauðasamnings.

34. gr.

Skuldari sem æskir heimildar til að leita nauðasamnings skal gera beiðni sína svo úr garði sem segir í 7. gr., en að auki skal eftirfarandi koma fram í henni eða greinargerð með henni:

1. ástæður þess að skuldarinn leitar nauðasamnings, þar sem sérstaklega skal greint frá því hvað hafi valdið skuldastöðu hans, hvers vegna hann geti ekki staðið að fullu skil á skuldum sínum, á hverjum forsendum samningsboð hans hafi verið ákveðið og hvernig hann rökstyðji að hann muni geta staðið við það,
2. skýringar við frumvarp að nauðasamningi eftir því sem skuldarinn telur þörf,
3. nákvæm talning eigna skuldarans ásamt áætluðu verðmæti hverrar þeirra og nákvæm talning skulda hans ásamt fjárhæð hverrar þeirra á þeim tíma sem beiðnin er gerð,
4. hvort einhverjar ráðstafanir hafi átt sér stað sem kynnu að verða riftanlegar ef nauðasamningur kæmist á.

35. gr.

Auk þess sem mælt er fyrir um í 7. gr. skal eftirfarandi fylgja beiðni um heimild til að leita nauðasamnings:

1. frumvarp að nauðasamningi eftir fyrirmælum 36. gr.,
2. skriflegar yfirlýsingar frá að minnsta kosti fjórðungi atkvæðismanna samkvæmt talningu skulda í beiðni skuldarans, bæði eftir höfðatölu þeirra og kröfufjárhæðum, um að þeir mæli með nauðasamningi á grundvelli frumvarps skuldarans,
3. síðasta skattframtal skuldarans,
4. trygging fyrir greiðslu kostnaðar af aðgerðum við frekari undirbúning og gerð nauðasamnings.

Ef skuldarinn er bókhaldsskyldur skulu enn fremur fylgja síðustu ársreikningar hans og uppgjörsreikningar sem kunna síðan að hafa verið gerðir, ásamt álitsgerð löggilts endurskoðanda um hvort bókhald skuldarans sé í lögboðnu horfi og hvort reikningar hans gefi raunhæfa mynd af efnahag hans.

36. gr.

Í frumvarpi að nauðasamningi skal kveðið á um eftirfarandi:

1. hversu mikið skuldarinn bjóðist til að greiða af samningskröfum og í hverju formi,
2. hvenær greiðslur muni eiga sér stað,
3. hvort vextir og þá hverjir verði greiddir af samningskröfum frá því nauðasamningur kemst á til gjalddaga ef greiðslufrestur er ráðgerður,
4. hvort trygging og þá hver verði sett fyrir efndum nauðasamnings.

Í frumvarpi að nauðasamningi má setja ákvæði um að kröfur, innan tiltekinnar fjárhæðar, sem hefðu ella talist samningskröfur, verði greiddar að fullu ef sú fjárhæð verður talin óveruleg í ljósi efnahags skuldarans, en ákvæði sem þetta má ekki standa nema allar samningskröfur fáist að minnsta kosti greiddar með þeirri fjárhæð. Ef sami lánardrottinn á

fleiri kröfur en eina á hendur skuldaranum eða hefur átt þær og aðilaskipti hafa orðið að þeim innan þeirra tímamarka, sem getur í 4. mgr. 30. gr., þá skulu kröfurnar lagðar saman og ákveðið samkvæmt því hvort ákvæði sem þetta taki til þeirra.

Ef skuldari æskir þess að einhverjir lánardrottnar samþykki að veita honum meiri ívilnun en aðrir, sbr. 3.–5. mgr. 29. gr., skal tekið skýrlega fram í frumvarpi að nauðasamningi hver sú ívilnun sé og í hverjum atriðum hún víki frá almennum skilmálum frumvarpsins.

37. gr.

Héraðsdómari skal tafarlaust eftir að beiðni um heimild til að leita nauðasamnings hefur borist honum ákveða hvenær hún verði tekin fyrir á dómþingi, en þinghald í því skyni skal háð svo fljótt sem verða má. Héraðsdómari tilkynnir ákvörðun þessa skuldaranum með sannanlegum hætti og þeim fyrirvara að þingsókn verði komið við.

Ef ekki er sótt þing af hálfu skuldarans, þegar beiðni hans er tekin fyrir, skoðast hún afturkölluð.

Þegar beiðnin er fyrst tekin fyrir og mætt er af hálfu skuldarans skal héraðsdómari leita svara við sérhverju því sem hann telur óljóst eða ónógar upplýsingar komnar fram um og getur haft þýðingu við mat á því hvort orðið verði við beiðninni. Héraðsdómari getur veitt skuldaranum skamman frest til að leggja fram frekari gögn eða til að gefa nánari upplýsingar um tiltekin atriði, ef hann telur það geta komið að haldi, en slíkur frestur skal ekki veittur til lengri tíma en einnar viku og að jafnaði aðeins einu sinni.

Þegar gagnaöflun er lokið um beiðnina skal héraðsdómari án ástæðulauss dráttar kveða upp úrskurð um hvort heimild sé veitt til að leita nauðasamnings.

38. gr.

Héraðsdómari skal synja um heimild til að leita nauðasamnings ef eitthvert eftirtalinna atriða á við:

1. að skuldarinn hafi áður haft heimild til greiðslustöðvunar eða til að leita nauðasamnings og heimildin hafi verið felld niður innan þriggja ára fyrir frestdag vegna framferðis hans,
2. að nauðasamningur hafi áður verið staðfestur fyrir skuldarann innan þriggja ára fyrir frestdag eða kröfu hans um staðfestingu nauðasamnings hefur verið hafnað á sama tímabili af öðrum sökum en þeim að ágallar hafi verið á framkvæmd nauðasamningsumleitana,
3. að rökstuddur grunur sé um að upplýsingar af hendi skuldarans séu vísvitandi rangar eða villandi,
4. að beiðni skuldarans sé áfátt, fylgigögn vanti með henni eða annmarkar séu á þeim, eða trygging skv. 4. tölul. 1. mgr. 36. gr. sé ófullnægjandi að mati héraðsdómara,
5. að ástæða sé til að draga verulega í efa að frumvarp skuldarans fáist samþykkt, nauðasamningur verði staðfestur eða skuldarinn muni efna hann.

Skuldarinn má einn skjóta synjunarúrskurði héraðsdómara til æðra dóms. Ef heimildin er veitt fyrir æðra dómi miðast tímamörk í ákvæðum VI. kafla við þann dag sem úrlausn hans er kveðin upp.

39. gr.

Telji héraðsdómari skilyrðum fullnægt til þess veitir hann skuldaranum heimild til að leita nauðasamnings með úrskurði. Slíkum úrskurði verður ekki skotið til æðra dóms.

Tafarlaust eftir að heimild hefur verið veitt til að leita nauðasamnings skal héraðsdómari skipa mann með bókun í þingbók til að hafa umsjón með framkvæmd nauðasamningsumleitana. Ákvæði XIII. kafla um hæfi skiptastjóra, réttindi þeirra, skyldur og frávikningu gilda um umsjónarmanninn eftir því sem átt getur við.

40. gr.

Frá því heimild er veitt til að leita nauðasamnings og þar til nauðasamningur kemst á eða heimildin fellur niður hefur hún sömu áhrif og greiðslustöðvun skv. 19.–21. gr. og 1. og 3. mgr. 22. gr., þó þannig að umsjónarmaður með nauðasamningsumleitunum gegnir því hlutverki sem aðstoðarmanni skuldarans er mælt í þeim ákvæðum.

Á því tímabili sem um ræðir í 1. mgr. verður bú skuldarans ekki tekið til gjaldþrotaskipta nema eftir kröfu hans sjálfs. Á því tímabili verða eignir skuldarans heldur ekki kyrrsettar, teknar í löggeymslu, fjárnám gert í þeim eða þeim ráðstafað með nauðungarsölu til tryggingar eða fullnustu samningskröfu, kröfu sem félli niður skv. 3. mgr. 28. gr. ef nauðasamningur kæmist á eða kröfu sem skuldarinn býðst til að greiða að fullu án tillits til nauðasamnings skv. 2. mgr. 36. gr.

Á því tímabili sem um ræðir í 1. mgr. er skuldaranum óheimilt að framselja kröfu sína á hendur öðrum ef framsalið hefði í för með sér að réttur til skuldajafnaðar við kröfu hans færi forgörðum.

41. gr.

Heimild til að leita nauðasamnings fellur sjálfkrafa niður:

1. þegar héraðsdómara berst skrifleg tilkynning skuldarans um að hann afsali sér henni,
2. þegar úrskurður gengur um að bú skuldarans sé tekið til gjaldþrotaskipta að beiðni hans sjálfs,
3. við andlát skuldarans,
4. þegar úrslit atkvæðagreiðslu um frumvarp að nauðasamningi liggja fyrir skv. 52. gr. og það hefur ekki hlotið samþykki nægilegs fjölda atkvæðismanna,
5. þegar frestur skv. 1. mgr. 54. gr. er runninn út án þess að skuldarinn hafi lagt kröfu um staðfestingu nauðasamnings fyrir héraðsdómara eða skuldarinn fellur frá þeirri kröfu,
6. þegar kröfu um staðfestingu nauðasamnings hefur verið endanlega hafnað, sbr. 59. gr.

42. gr.

Lánardrottnar skuldarans, sem fara með samningskröfur og umsjónarmaður með nauðasamningsumleitunum, geta krafist þess skriflega við héraðsdómara að heimild til að leita nauðasamnings verði felld niður ef:

1. svo margir atkvæðismenn láta í té skriflegar yfirlýsingar um andstöðu við frumvarp að nauðasamningi að víst sé að það fáist ekki samþykkt,
2. skuldarinn hefur gert ráðstafanir sem honum eru óheimilar skv. 1. mgr. 40. gr. eða sinnir að öðru leyti ekki þeim skyldum sem fylgja heimild hans,
3. önnur atvik liggja þegar fyrir sem munu fyrirsjáanlega valda að synjað verði um staðfestingu nauðasamnings.

Krafa skv. 1. mgr. skal vera rökstudd og skulu þau gögn fylgja henni sem hún er byggð á.

Héraðsdómari getur vísað kröfu skv. 1. mgr. á bug með bókun í þingbók og án frekari aðgerða ef hann telur hana bersýnilega tilefnislausa eða efni hennar eða gögnum til stuðnings henni verulega áfátt, eða ef svo skammur tími er þar til niðurstaða fæst um samþykki frumvarps eða staðfestingu samnings að engir hagsmunir standi til að leysa úr henni. Ákvörðun héraðsdómara um þetta verður ekki skotið til æðra dóms.

Ef kröfu verður ekki vísað á bug skv. 3. mgr. skal héraðsdómari tafarlaust boða þann sem hefur hana uppi og skuldarann til þinghalds með sannanlegum hætti og hæfilegum fyrirvara. Ef ekki er sótt þing af hálfu skuldarans og gagnaðili hans krefst þess skal héraðsdómari þá þegar fella niður heimild skuldarans með úrskurði. Ef sótt er þing af hálfu skuldarans og hann mótmælir kröfunni skal farið með ágreininginn eftir 167. gr. Héraðsdómari tekur þá afstöðu til kröfunnar í úrskurði.

Skuldarinn getur skotið úrskurði héraðsdómara um niðurfellingu heimildar til að leita nauðasamnings til æðra dóms innan sólarhrings frá uppkvaðningu úrskurðarins. Heimildin

fellur niður að þeim fresti liðnum hafi málskot ekki átt sér stað, en ella helst hún þar til leyst er úr málinu fyrir æðra dómi. Sé kveðið á um niðurfellingu heimildar til að leita nauðasamnings fyrir æðra dómi telst heimildin þá þegar fallin brott. Að öðru leyti gilda almennar reglur um málskot á úrskurði héraðsdómara skv. 4. mgr.

VIII. KAFLI
Nauðasamningsumleitanir.

43. gr.

Umsjónarmaðurinn skal strax eftir skipun sína athuga hag skuldarans eftir föngum til að staðreyna hvort þær upplýsingar séu réttar sem skuldarinn gaf þegar hann aflaði sér heimildar til að leita nauðasamnings og leiða atriði í ljós sem geta haft þýðingu fyrir úrlausn um hvort nauðasamningur verði staðfestur. Hann skal einnig gera nauðsynlegar ráðstafanir þegar í stað til að koma á eftirliti sínu og umsjón með fjárreiðum skuldarans. Í þessu skyni er skuldaranum skylt að veita umsjónarmanninum sérhverjar upplýsingar um efnahag sinn og aðgang að gögnum um þau efni. Þá er þeim einnig skylt að veita umsjónarmanninum upplýsingar sem væri skylt að veita skiptastjóra ef bú skuldarans hefði verið tekið til gjaldþrotaskipta. Umsjónarmanninum er heimilt að neyta úrræða 81. og 82. gr.

Meðan á samningsumleitunum stendur skal umsjónarmaðurinn gæta þess sérstaklega hvort einhver atvik komi upp sem valda eða gætu valdið niðurfellingu heimildar skuldarans til að leita nauðasamninga.

44. gr.

Umsjónarmaðurinn skal tafarlaust eftir skipun sína gefa út og fá birta tvívegis í Lögbirtingablaði innköllun þar sem skorað er á lánardrottna skuldarans, sem telja sig eiga samningskröfur á hendur honum, að lýsa kröfum sínum fyrir umsjónarmanninum innan fjögurra vikna frá því innköllunin birtist fyrra sinni. Í innkölluninni skal koma fram nafn skuldarans, kennitala og heimilisfang, að honum hafi verið veitt heimild til að leita nauðasamnings með úrskurði uppkveðnum tiltekinn dag og hvert kröfulýsingar skuli sendar. Þá skal einnig tiltekið í innkölluninni hvar og hvenær fundur verði haldinn með atkvæðismönnum til að greiða atkvæði um frumvarp skuldarans.

Jafnframt því að gefa út innköllun skv. 1. mgr. skal umsjónarmaðurinn senda öllum lánardrottnum skuldarans sem fara með samningskröfur og vitað er um tilkynningu í ábyrgðarbréfi eða á annan jafntryggan hátt þar sem sömu atriða skal getið og í innköllun. Með tilkynningunni skal fylgja eintak af frumvarpi skuldarans að nauðasamningi.

45. gr.

Kröfulýsingar lánardrottna skulu gerðar úr garði á sama hátt og við gjaldþrotaskipti, sbr. 2. og 3. mgr. 117. gr.

Ef kröfu er lýst fyrir umsjónarmanni er fyrningu hennar slitið gagnvart skuldaranum.

Krafa lánardrottins á hendur skuldaranum fellur ekki niður þótt henni sé ekki lýst innan kröfulýsingarfrests við nauðasamningsumleitanir.

Þeir atkvæðismenn eiga einir rétt á að greiða atkvæði um frumvarp skuldarans að nauðasamningi sem hafa lýst kröfum sínum fyrir umsjónarmanninum innan kröfulýsingarfrests.

46. gr.

Þegar kröfulýsingarfrestur er á enda skal umsjónarmaðurinn gera skrá um þær samningskröfur sem hafa borist innan frestsins og atkvæðisréttur fylgir. Í skránni skal eftirfarandi koma fram:

1. nafn hvers lánardrottins og hvenær krafa hans hafi borist,
2. fjárhæð hverrar kröfu eins og henni hefur verið lýst, en þó þannig að hún hafi eftir atvikum verið reiknuð með tilliti til ákvæða 3. mgr. 28. gr. og 2. og 3. mgr. 30. gr.,
3. hver atkvæði fylgi hverri kröfu, bæði að höfðatölu og eftir kröfufjárhæð.

Hafi kröfu verið lýst fyrir umsjónarmanninum sem hann telur ekki samningskröfu, eða hafi samningskröfu verið lýst af lánardrottni sem umsjónarmaðurinn telur ekki atkvæðismann, skal krafan ekki talin í skrá skv. 1. mgr. Umsjónarmaðurinn skal tilkynna hlutaðeigandi lánardrottni um þá afstöðu sína með sannanlegum hætti með minnst þriggja sólarhringa fyrirvara áður en fundur verður haldinn til að greiða atkvæði um frumvarp skuldarans.

Skuldaranum skal gefinn kostur á að kynna sér skrá skv. 1. mgr., kröfulýsingar og fylgigögn með þeim með hæfilegum fyrirvara áður en fundur verður haldinn til að greiða atkvæði um frumvarp hans.

47. gr.

Skuldarinn má gera breytingar á frumvarpi sínu að nauðasamningi eftir að honum hefur verið heimilað að leita hans og þar til atkvæðagreiðslu er endanlega lokið um það. Ef frumvarpinu er breytt til ívilnunar handa skuldaranum verður það þó því aðeins borið undir atkvæði í breyttri mynd að fram komi meðmæli með frumvarpinu svo breyttu frá þeim fjölda atkvæðismanna sem er áskilinn í 2. tölul. 1. mgr. 35. gr.

48. gr.

Fundur skal haldinn til að greiða atkvæði um frumvarp skuldarans að nauðasamningi innan tveggja vikna frá því kröfulýsingarfresti er lokið. Um ákvörðun fundarstaðar og tíma, stjórn fundarins, rétt til fundarsóknar og tillagna, færslu fundargerðar og önnur almenn atriði sem lúta að framkvæmd hans gilda ákvæði 79. og 125. gr. eftir því sem átt getur við, þó þannig að umsjónarmaðurinn gegnir því hlutverki sem skiptastjóra er þar mælt.

Í upphafi fundar skv. 1. mgr. skal umsjónarmaðurinn gera grein fyrir eftirfarandi:

1. frumvarpi skuldarans að nauðasamningi og þeim breytingum sem kunna að hafa verið gerðar á því frá upphaflegri mynd,
2. hverjar niðurstöður hafi orðið af athugun hans skv. 1. mgr. 43. gr. og hvort hann telji frumvarp skuldarans sanngjarnt fyrir alla hlutaðeigendur í því ljósi,
3. hverjar ráðstafanir hafi helstar verið gerðar um hagsmuni skuldarans frá því samningsumleitanir hófust,
4. skrá sinni skv. 1. mgr. 46. gr. og hvort einhverra krafna, sem hefur verið lýst, sé ekki getið í henni, sbr. 2. mgr. 46. gr.

Umsjónarmaðurinn skal því næst lýsa eftir mótmælum gegn réttmæti krafna sem koma fram í skrá hans skv. 1. mgr. 46. gr., ákvörðun fjárhæða þeirra og atkvæðisréttar, og því hvort einhver telji sig eiga atkvæðisrétt sem ekki er þar getið. Atkvæðismenn og skuldarinn eiga rétt á að lýsa yfir mótmælum, svo og þeir lánardrottnar sem telja sér ranglega meinað um atkvæði. Komi mótmæli fram skal umsjónarmaðurinn leitast við að jafna ágreining, en þó það takist ekki skal fundi fram haldið eftir því sem hér á eftir segir.

Umsjónarmaðurinn skal síðan gefa fundarmönnum kost á að tjá sig um frumvarp skuldarans og atriði sem varða það. Umsjónarmaðurinn og skuldarinn skulu eftir föngum veita fundarmönnum svör við fyrirspurnum, en að því búnu skulu greidd atkvæði um frumvarpið að nauðasamningi.

49. gr.

Frumvarp að nauðasamningi telst samþykkt ef því er greitt sama hlutfall atkvæða og eftirgjöf af samningskröfum á að nema samkvæmt frumvarpinu, bæði eftir höfðatölu allra atkvæðismanna og fjárhæðum krafna þeirra, en þó aldrei minna en 60 hundraðshluta atkvæða á báða vegu. Ef frumvarp miðar hvorki að hlutfallslegri né algerri eftirgjöf samningskrafna telst það samþykkt ef það hlýtur samþykki 60 hundraðshluta allra atkvæðismanna eftir bæði höfðatölu og fjárhæðum krafna þeirra.

50. gr.

Atkvæðismenn mega greiða atkvæði um frumvarp að nauðasamningi skriflega og skal tekið tillit til slíkra atkvæða sem berast umsjónarmanninum í síðasta lagi áður en atkvæðagreiðslu er lokið, enda sé þá enginn viðstaddur af hálfu atkvæðismannsins þegar atkvæðagreiðsla fer fram. Skriflegt atkvæði skal þó því aðeins tekið gilt að ótvírætt og skilyrðislaus afstaða atkvæðismanns til frumvarpsins komi þar fram, undirskrift hans sé vottuð af tveimur vitundarvottum, héraðsdóms- eða hæstaréttarlögmanni eða lögbókanda, og ef breytingar hafa verið gerðar á frumvarpi skuldarans frá upphaflegri mynd að tvímælalaust sé að atkvæðið varði frumvarpið með áorðnum breytingum.

Greiða má atkvæði um frumvarpið eftir umboði en um sönnun umboðs fer eftir almennum reglum.

Tekið skal við atkvæði um frumvarpið frá atkvæðismanni þótt kröfu hans hafi verið mótmælt. Þá skal einnig tekið við atkvæði þess sem mætir á fundinn og krefst að fá að njóta atkvæðisréttar um frumvarpið þótt hans sé ekki getið í skrá skv. 1. mgr. 46. gr. Slík atkvæði teljast ágreiningsatkvæði. Ef mótmæli varða aðeins hluta af kröfu atkvæðismanns skal atkvæði hans greitt í tvennu lagi en sá hluti atkvæðis sem styðst við umdeildan hluta kröfunnar telst þá ágreiningsatkvæði.

Fært skal í fundargerð hvort atkvæðismaður hafi greitt atkvæði, hvort það hafi verið greitt á fundinum eða komið fram skriflega, hvort atkvæðismaður hafi staðið þar að verki sjálfur eða umboðsmaður hans og hvernig atkvæðið hafi fallið. Greint skal milli ágreiningsatkvæða skv. 3. mgr. og annarra atkvæða.

51. gr.

Ef frumvarp fæst hvorki samþykkt né fellt á fundi skv. 48. gr. vegna ónógrar þátttöku í atkvæðagreiðslu getur umsjónarmaðurinn ákveðið að beiðni skuldarans áður en fundi er slitið að atkvæðagreiðslu verði fram haldið á nýjum fundi sem skal haldinn innan tveggja vikna. Þann fund þarf ekki að boða frekar en að tilkynna um hann áður en upphaflegum fundi er slitið. Um framkvæmd framhaldsfundar fer eftir reglum 48. og 50. gr. að öðru leyti en því að mótmælum verður ekki komið þar fram eftir 3. mgr. 48. gr.

Ef atkvæðismaður sækir ekki framhaldsfund skv. 1. mgr. eða greiðir þar ekki atkvæði stendur fyrra atkvæði hans óhaggað nema frumvarpi að nauðasamningi hafi verið breytt eftir að hann greiddi það.

52. gr.

Þegar atkvæðagreiðslu er endanlega lokið á fundi skv. 48. eða 51. gr. skal niðurstaða hennar tilkynnt áður en honum er slitið.

Við talningu atkvæða skal fyrst litið til þess hvort önnur atkvæði en ágreiningsatkvæði skv. 3. mgr. 50. gr. nægi ein til úrslita þótt öll ágreiningsatkvæðin yrðu talin með. Ef svo er ráðast úrslit atkvæðagreiðslu án frekari aðgerða.

Ef í ljós kemur að ágreiningsatkvæði geti ráðið niðurstöðu um hvort frumvarp að nauðasamningi fáist samþykkt skal umsjónarmaðurinn reyna til þrautar að jafna ágreining um þau á fundinum. Verði ágreiningur leystur að einhverju leyti eða öllu með þessum hætti skulu atkvæði talin á ný skv. 2. mgr.

Ráðist úrslit atkvæðagreiðslu ekki á þann hátt sem í 3. mgr. segir skal umsjónarmaðurinn að endingu telja ágreiningsatkvæði með sem hafa fallið til samþykkis frumvarpinu en virða öll önnur ágreiningsatkvæði að vettugi. Skulu úrslit þannig fengin ráða niðurstöðu nauðasamningsumleitana.

53. gr.

Ef frumvarp skuldarans hefur ekki hlotið samþykki nægilegs fjölda atkvæðismanna skal umsjónarmaðurinn tafarlaust tilkynna það héraðsdómara skriflega.

Falli heimild skuldarans til að leita nauðasamnings niður, hvort sem er vegna þess sem getur í 1. mgr. eða af öðrum sökum, skal umsjónarmaðurinn fá birta, svo fljótt sem verða má, auglýsingu um þau málalok í Lögbirtingablaði.

IX. KAFLI
Staðfesting nauðasamnings.

54. gr.

Nú hefur nauðasamningsumleitunum lokið með samþykki frumvarps skuldarans og skal skuldarinn þá leggja skriflega kröfu um staðfestingu nauðasamnings fyrir héraðsdómara innan viku frá því sú niðurstaða var kynnt á fundi, sbr. 1. mgr. 52. gr.

Með kröfu skv. 1. mgr. skal fylgja yfirlýsing umsjónarmannsins um hvers efnis endanlegt frumvarp skuldarans hafi verið, hver niðurstaða atkvæðagreiðslu um það hafi orðið og hvort hún hafi ráðist af ágreiningsatkvæðum. Í yfirlýsingunni skal umsjónarmaðurinn einnig láta uppi álit sitt á atriðum sem hann telur geta haft þýðingu við úrlausn um hvort krafa skuldarans verði tekin til greina. Kröfunni skulu enn fremur fylgja eintak af skrá umsjónarmannsins skv. 1. mgr. 46. gr. og fundargerðir af fundi skv. 48. og eftir atvikum 51. gr.

55. gr.

Þegar héraðsdómara hefur borist krafa skv. 1. mgr. 54. gr. skal hann svo fljótt sem verða má ákveða þinghald til að taka hana fyrir. Boðað skal til þinghaldsins með auglýsingu sem héraðsdómari gefur út og fær birta einu sinni á kostnað skuldarans í Lögbirtingablaði með minnst einnar viku fyrirvara, en í henni skal eftirfarandi koma fram:

1. að samþykki hafi fengist með tilteknum atkvæðafjölda fyrir frumvarpi að nauðasamningi handa skuldaranum, en greina skal nafn hans, kennitölu og heimilisfang,
2. hvers efnis frumvarpið hafi verið,
3. áskorun til þeirra sem vilja koma fram mótmælum gegn staðfestingu nauðasamnings samkvæmt frumvarpinu um að mæta til þinghalds á tilteknum stað og tíma.

Skuldaranum skal afhent eða sent eintak boðunar til þinghalds um kröfu sína á sannanlegan hátt.

56. gr.

Ef ekki er sótt þing af hálfu skuldarans, þegar krafa hans um staðfestingu nauðasamnings er tekin fyrir, skal héraðsdómari kveða upp úrskurð þá þegar og hafna þar kröfunni.

Ef sótt er þing af hálfu skuldarans og mótmæli koma ekki fram gegn kröfu hans um staðfestingu nauðasamnings skal hún tekin til úrskurðar þá þegar, en héraðsdómari má þó gefa honum skamman frest til að leggja fram frekari gögn um hana ef eftir því er leitað. Við úrlausn um kröfuna gætir héraðsdómari ekki annarra atriða en þeirra sem eru talin í 57. gr.

Ef sótt er þing af hálfu skuldarans og mótmæli koma fram gegn kröfu hans um staðfestingu nauðasamnings skal farið með ágreininginn eftir ákvæðum 167. gr.

57. gr.

Héraðsdómari skal hafna kröfu skuldarans um staðfestingu nauðasamnings ef:

1. synja hefði átt um heimild til að leita nauðasamnings í öndverðu skv. 1. mgr. 38. gr. eða hún hefur þegar fallið niður skv. 41. gr.,
2. fyrir liggur að skuldarinn hafi boðið atkvæðismanni ívilnun til að fá ráðið atkvæði hans eða staðið að öðru misferli í því skyni,
3. staðið hefur verið svo ranglega að innköllun eða tilkynningum til lánardrottna, meðferð krafna þeirra, fundi um frumvarp að nauðasamningi eða atkvæðagreiðslu um það að það kunni að hafa skipt sköpum um niðurstöður atkvæðagreiðslunnar.

Héraðsdómara er og rétt að hafna kröfu skuldarans ef verulegir gallar eru á málatilbúnaði hans varðandi kröfuna sem ekki hefur verið sinnt að bæta úr.

58. gr.

Eftir kröfu þess sem hefur lögmætra hagsmuna að gæta og mótmælir kröfu skuldarans um staðfestingu nauðasamnings getur héraðsdómari að auki hafnað þeirri kröfu skuldarans ef:

1. sú eftirgjöf sem skuldaranum yrði veitt er að mun meiri en sanngjarnt verður talið í ljósi efnahags hans,
2. skuldarinn hefur rýrt fjárhagsstöðu sína af ásetningi eða stórfelldu gáleysi lánardrottnum til tjóns,
3. verulegar líkur eru færðar að því að skuldarinn eða annar á hans vegum hafi reynt að hafa áhrif á afstöðu atkvæðismanna til frumvarps að nauðasamningi með vilyrðum um ívilnanir þeim til handa,
4. atkvæðagreiðsla um frumvarp að nauðasamningi hefur ráðist af einu eða fleiri ágreiningsatkvæðum því til samþykkis skv. 4. mgr. 52. gr. og verulegar líkur eru færðar að því að krafa eða kröfur hlutaðeigenda hafi verið rangar eða þeim hafi ekki átt að fylgja atkvæði,
5. eitt eða fleiri ágreiningsatkvæði, sem féllu ekki til samþykkis frumvarpi að nauðasamningi, hafi verið virt að vettugi skv. 4. mgr. 52. gr., frumvarpið hefði ekki hlotið nægileg atkvæði til samþykkis ef þessi ágreiningsatkvæði hefðu verið talin með og verulegar líkur eru færðar að því að kröfur að baki þeim séu réttar og að þeim hefði átt að fylgja atkvæði um frumvarpið,
6. verulegar líkur eru færðar að því að skuldarinn muni ekki standa í skilum þótt nauðasamningurinn verði staðfestur.

59. gr.

Skjóta má úrskurði héraðsdómara um kröfu skuldarans um staðfestingu nauðasamnings til æðra dóms innan viku frá uppkvaðningu hans. Hafi málskot ekki átt sér stað innan þess frests verður niðurstaða héraðsdómara endanleg við lok hans.

Umsjónarmaður með nauðasamningsumleitunum skal auglýsa í Lögbirtingablaði niðurstöðu um staðfestingu nauðasamnings þegar endanleg úrlausn er fengin.

X. KAFLI
Réttaráhrif nauðasamnings.

60. gr.

Nauðasamningur telst kominn á þegar krafa skuldarans um staðfestingu nauðasamningsins hefur verið tekin til greina með endanlegri dómsúrlausn.

Þegar nauðasamningur er kominn á bindur hann lánardrottna og þá sem í stað þeirra koma um samningskröfur þeirra. Efndir samningskröfu í samræmi við ákvæði nauðasamnings hafa sömu áhrif og ef krafan hefði verið efnd eftir upphaflegu efni sínu.

Nauðasamningur hefur sömu áhrif og réttarsátt milli skuldarans og lánardrottna hans um þær samningskröfur þeirra sem koma fram í skrá skv. 1. mgr. 46. gr., að því leyti sem skuldarinn mótmælti þeim ekki.

Nauðasamningur haggar ekki rétti lánardrottins skuldarans til að ganga að tryggingu sem þriðji maður kann að hafa sett fyrir efndum skuldbindingar til fullnustu á henni allri eða til að krefja ábyrgðarmann um fulla greiðslu.

61. gr.

Höfði skuldarinn mál til riftunar á ráðstöfun eftir að nauðasamningur kemst á, sbr. 32. gr., getur sá sem hann beinir greiðslukröfu að ekki krafist skuldajafnaðar við það sem hann kann að eiga rétt til eftir nauðasamningnum nema að því leyti sem það er þegar komið í gjalddaga.

62. gr.

Meðan nauðasamningur hefur ekki verið efndur að fullu má ógilda hann með dómi í máli sem einhver sá, sem á samningskröfu, höfðar á hendur skuldaranum:

1. ef leitt er í ljós að sviksamlegt eða refsivert atferli skuldarans hafi stuðlað að því að nauðasamningurinn hafi komist á,
2. ef skuldarinn hefur greitt eða heitið að greiða einhverjum lánardrottni meira af samningskröfu hans en hann á tilkall til eftir nauðasamningnum,
3. ef skuldarinn vanefnir verulega skuldbindingar sínar samkvæmt nauðasamningnum.

Nauðasamningur fellur sjálfkrafa úr gildi ef hann hefur ekki verið efndur að fullu og skuldarinn fær heimild til að leita nauðasamnings á ný eða bú hans er tekið til gjaldþrotaskipta.

63. gr.

Ef nauðasamningur fellur úr gildi skv. 62. gr. raknar við réttur lánardrottna skuldarans til að krefja hann um efndir samningskrafna eins og samningurinn hefði aldrei verið gerður.

Ef nauðasamningur fellur úr gildi falla niður tryggingar eða ábyrgðir sem þriðji maður kann að hafa sett eða tekið á sig fyrir því að staðið yrði við nauðasamninginn nema samningurinn hafi verið ógiltur skv. 1. eða 2. tölul. 1. mgr. 62. gr. og honum hafi verið kunnugt eða mátt vera kunnugt um þau atvik sem leiddu til ógildingar.

4. ÞÁTTUR
Gjaldþrotaskipti.

XI. KAFLI
Upphaf gjaldþrotaskipta.

64. gr.

Skuldari getur krafist að bú sitt verði tekið til gjaldþrotaskipta ef hann getur ekki staðið í fullum skilum við lánardrottna sína þegar kröfur þeirra falla í gjalddaga og ekki verður talið sennilegt að greiðsluörðugleikar hans muni líða hjá innan skamms tíma.

Skuldara, sem er bókhaldsskyldur, er skylt að gefa bú sitt upp til gjaldþrotaskipta þegar svo er orðið ástatt fyrir honum sem segir í 1. mgr.

65. gr.

Lánardrottinn getur krafist að bú skuldarans verði tekið til gjaldþrotaskipta ef skuldarinn hefur strokið af landi brott eða fer annars huldu höfði og ætla má að það sé sökum skulda, enda megi telja að hætta sé á að dráttur á gjaldþrotaskiptum geti bakað lánardrottninum tjón.

Lánardrottinn getur annars krafist að bú skuldarans verði tekið til gjaldþrotaskipta að einhverju eftirtöldu fullnægðu, enda sýni skuldarinn ekki fram á að hann sé allt að einu fær um að standa full skil á skuldbindingum sínum þegar þær koma í gjalddaga eða verði það innan skamms tíma:

1. að kyrrsetning, löggeymsla eða fjárnám hafi verið gert hjá skuldaranum án árangurs að einhverju leyti eða öllu á síðustu þremur mánuðum fyrir frestdag og ekki er ástæða til að ætla að gerðin gefi ranga mynd af fjárhag hans,
2. að skuldarinn hafi haft heimild til greiðslustöðvunar sem hefur lokið innan mánaðar áður en krafa hlutaðeigandi lánardrottins um gjaldþrotaskipti berst héraðsdómara,
3. að skuldarinn hafi haft heimild til að leita nauðasamnings sem hefur fallið niður skv. 41. eða 42. gr. innan mánaðar áður en krafa hlutaðeigandi lánardrottins um gjaldþrotaskipti berst héraðsdómara,
4. að skuldarinn lýsi yfir að fjárhagur hans sé slíkur sem segir í 1. mgr. 64. gr.

Lánardrottinn getur þó ekki krafist gjaldþrotaskipta á búi skuldarans skv. 1. eða 2. mgr.:

1. ef krafa hans er nægilega tryggð með veði eða öðrum sambærilegum réttindum í eignum skuldarans eða þriðja manns eða vegna ábyrgðar þriðja manns,
2. ef þriðji maður býður fram greiðslu á kröfu hans eða ef krafan er ekki komin í gjalddaga að þriðji maður bjóði fram tryggingu fyrir henni sem verður talin nægileg.

Að öðru leyti en leiðir af 2. tölul. 3. mgr. skiptir ekki máli um heimild lánardrottins til að krefjast gjaldþrotaskipta hvort krafa hans sé komin í gjalddaga.

66. gr.

Krafa um gjaldþrotaskipti skal send héraðsdómara og vera gerð svo úr garði sem segir í 7. gr. Krafa lánardrottins um gjaldþrotaskipti og fylgigögn með henni skulu vera í tvíriti.

Sá sem hefur krafist gjaldþrotaskipta ábyrgist greiðslu kostnaðar af meðferð kröfu sinnar og af gjaldþrotaskiptunum ef krafa hans er tekin til greina og kostnaðurinn greiðist ekki af fé þrotabúsins. Gildir þetta einnig þótt hann hafi ekki verið krafinn um tryggingu skv. 2. mgr. 67. gr.

Ef lánardrottinn hefur krafist gjaldþrotaskipta og skilyrði fyrir þeim reynast ekki fyrir hendi skal hann bæta skuldaranum fjártjón hans og miska ef lánardrottninum mátti vera ljóst að skilyrðin skorti eða hann ætti ekki þá kröfu á hendur skuldaranum sem hann byggði á. Bætur verða sóttar í einkamáli eftir almennum reglum, en þær má dæma þótt krafa um gjaldþrotaskipti hafi verið tekin til greina.

67. gr.

Þegar héraðsdómara hefur borist krafa um gjaldþrotaskipti skal hann kanna svo fljótt sem verða má hvort einhverjir gallar séu á henni eða málatilbúnaðinum að öðru leyti sem ljóst er að valdi því að henni verði hafnað af sjálfsdáðum. Ef slíkir ágallar eru uppi má héraðsdómari þegar vísa kröfunni á bug með bókun í þingbók þar sem ástæðu þess er getið. Slíkri ákvörðun héraðsdómara verður ekki skotið til æðra dóms, en hlutaðeiganda er heimilt að leggja kröfuna fyrir á ný og krefjast fyrirtöku hennar á dómþingi og úrskurðar um hvort henni verði hafnað. Héraðsdómari má hafna kröfunni með úrskurði án þess að aðrir eigi kost á að tjá sig um hana en sá sem hefur hana uppi.

Ef framkomin gögn taka ekki af tvímæli um að eignir skuldarans muni nægja fyrir greiðslu skiptakostnaðar, ef krafan yrði tekin til greina, skal héraðsdómari krefja þann sem hefur gert hana um tryggingu tiltekinnar fjárhæðar fyrir kostnaðinum áður en krafan verður tekin fyrir, enda hafi henni ekki verið vísað á bug skv. 1. mgr. Héraðsdómari skal ákveða tiltekinn skamman frest til að leggja fram tryggingu og tilkynna það hlutaðeiganda á sannanlegan hátt, en komi trygging ekki fram innan frestsins skal krafan skoðast afturkölluð þá þegar. Rísi ágreiningur um skyldu til að setja tryggingu eða fjárhæð hennar getur sá sem er krafinn um hana krafist fyrirtöku málefnisins á dómþingi og úrskurðar héraðsdómara um það. Lengist þá frestur til að setja tryggingu meðan málefnið er óútkljáð, en héraðsdómari kveður upp úrskurð sinn án þess að aðrir þurfi að eiga kost á að tjá sig um málefnið en sá sem er krafinn tryggingar.

Þegar staðreynt er að kröfu verði ekki vísað á bug skv. 1. mgr. og trygging hefur eftir atvikum verið sett skv. 2. mgr. skal héraðsdómari ákveða þinghald til að taka kröfuna fyrir, en það skal háð svo fljótt sem verða má. Hafi héraðsdómara borist fleiri kröfur en ein, framangreindum skilyrðum er fullnægt um þær báðar eða allar, en engin þeirra hefur enn verið tekin til greina, þá skal héraðsdómari ákveða þinghald til að taka hverja þeirra sjálfstætt fyrir. Það skal að jafnaði gert í þeirri röð sem kröfurnar bárust, en ef komið hefur fram krafa skuldarans um gjaldþrotaskipti á búi sínu skal hún þó fyrr tekin fyrir en krafa lánardrottins.

Kröfu um gjaldþrotaskipti má afturkalla þar til úrskurður gengur um hana.

68. gr.

Hafi skuldarinn krafist gjaldþrotaskipta á búi sínu skal héraðsdómari tilkynna honum um þinghald til að taka kröfu hans fyrir með sannanlegum hætti og hæfilegum fyrirvara.

Ef skuldarinn sækir ekki þing þegar krafa hans er tekin fyrir skal hún talin afturkölluð.

Ef skuldarinn sækir þing skal héraðsdómari leita svara hans við sérhverju því sem skiptir

máli um kröfu hans og héraðsdómari telur óljóst eða ónógar upplýsingar komnar fram um. Héraðsdómari má veita skuldaranum skamman frest til að veita frekari upplýsingar, en slíkur frestur skal að jafnaði aðeins veittur einu sinni og ekki til lengri tíma en einnar viku.

69. gr.

Hafi lánardrottinn krafist gjaldþrotaskipta á búi skuldarans skal héraðsdómari rita á kröfuna ákvörðun sína um þinghald til að taka hana fyrir ásamt fyrirkalli til skuldarans, en láta síðan birta hana fyrir skuldaranum. Við birtingu skal skuldaranum eða þeim sem birt er fyrir í þágu hans látið í té samrit kröfunnar með áritun héraðsdómara og fylgigagna með henni.

Birting skv. 1. mgr. skal fara fram með þeim fyrirvara sem héraðsdómari ákveður, en hann má þó ekki vera skemmri en einn sólarhringur. Að öðru leyti skal fylgt þeim reglum sem gilda um birtingu stefnu í einkamáli.

Birting þarf ekki að fara fram skv. 2. mgr. ef skuldarinn sækir þing og mótmælir ekki að krafan verði tekin fyrir án birtingar.

Héraðsdómari skal tilkynna hlutaðeigandi lánardrottni um þinghald til að taka beiðni hans fyrir með sannanlegum hætti og minnst sólarhrings fyrirvara.

70. gr.

Ef ekki er sótt þing af hálfu lánardrottins þegar krafa hans um gjaldþrotaskipti á búi skuldarans er tekin fyrir skal hún talin afturkölluð. Ef skuldarinn sækir þing og krefst þess getur héraðsdómari ákveðið honum ómaksþóknun úr hendi hlutaðeigandi lánardrottins.

Ef skuldarinn sækir ekki þing þegar krafa lánardrottins um gjaldþrotaskipti er tekin fyrir skal eftir atvikum líta svo á að skuldarinn viðurkenni fullyrðingar hans.

Ef skuldarinn sækir þing og lánardrottinn sem krefst gjaldþrotaskipta á búi hans má héraðsdómari verða við sameiginlegri ósk þeirra um að fresta meðferð kröfunnar þótt mótmæli hafi ekki komið fram gegn henni. Slíka fresti má ekki veita til lengri tíma en samtals eins mánaðar.

Ef skuldarinn sækir þing og mótmælir kröfu lánardrottins um að bú hans verði tekið til gjaldþrotaskipta skal farið með hana eftir ákvæðum 168. gr.

71. gr.

Svo fljótt sem verða má eftir að krafa hefur verið tekin til úrskurðar skal héraðsdómari kveða upp úrskurð um hvort bú skuldarans verði tekið til gjaldþrotaskipta, hvort sem kröfunni hefur verið mótmælt eða ekki. Hann skal gæta þess af sjálfsdáðum hvort lagaskilyrði séu fyrir gjaldþrotaskiptum þótt ekki hafi verið móti því mælt.

Ef héraðsdómari tekur til greina kröfu um gjaldþrotaskipti frestar það ekki framkvæmd þeirra þótt úrskurði hans um það sé skotið til æðra dóms. Þess skal þó gætt að aðgerðir raski ekki réttindum málsaðila meira en nauðsyn krefur meðan málið er enn óútkljáð.

Ef krafa um gjaldþrotaskipti er fyrst tekin til greina fyrir æðra dómi skal miða áhrif, sem ákvæði laga þessara tengja uppkvaðningu úrskurðar héraðsdómara um að bú sé tekið til gjaldþrotaskipta, við uppkvaðningu úrlausnar æðra dóms.

Ef farið verður með dánarbú sem er til opinberra skipta eftir reglum þessa þáttar skal eftir því sem átt getur við miða áhrif, sem ákvæði laga þessara tengja uppkvaðningu úrskurðar héraðsdómara um að bú sé tekið til gjaldþrotaskipta, við uppkvaðningu úrskurðar um að dánarbúið sé tekið til opinberra skipta.

XII. KAFLI
Þýðing gjaldþrotaskipta.

72. gr.

Þegar héraðsdómari kveður upp úrskurð um að bú skuldarans sé tekið til gjaldþrotaskipta tekur þrotabú skuldarans við öllum fjárhagslegum réttindum sem hann átti eða naut við uppkvaðningu úrskurðarins, nema annað leiði af réttarreglum, eðli réttindanna eða löggerningi sem verður ekki hnekkt vegna gjaldþrotaskiptanna. Ef um einstakling er að ræða má þrotamaðurinn þó halda þeim fjárhagslegu réttindum sem fjárnám verður ekki gert í eða verða undanþegin fjárnámi nema mælt sé sérstaklega á annan veg í lögum.

Þrotabú tekur við öllum fjárhagslegum skyldum sem hvíldu á þrotamanni á því tímamarki sem getur í 1. mgr. nema réttarreglur eða löggerningur kveði á um annað eða það leiði af eðli skyldnanna.

Þrotabú nýtur hæfis til að eiga og öðlast réttindi og hæfi þess til að bera og baka sér skyldur helst þar til skiptum þess lýkur endanlega eftir fyrirmælum laga þessara.

73. gr.

Meðan á gjaldþrotaskiptum stendur eignast þrotabúið þau fjárhagslegu réttindi sem hefðu ella fallið til þrotamannsins, enda hefðu þau ekki verið undanþegin skv. 1. mgr. 72. gr. ef þau hefðu verið komin í eigu hans þegar héraðsdómari kvað upp úrskurð um að búið væri tekið til gjaldþrotaskipta. Þetta gildir þó ekki um:

1. það sem þrotamaðurinn vinnur sér inn meðan á skiptunum stendur,
2. arf, dánargjöf, dánarbeðsgjöf eða lífsgjöf sem fellur eða kemur til framkvæmdar meðan á skiptunum stendur, ef arfleiðandi eða gefandi hefur ákveðið þá undanþágu á lögmætan hátt,
3. það sem þrotamaðurinn aflar sér með andvirði þess sem ákvæði 1. og 2. tölul. taka til.

Meðan á gjaldþrotaskiptum stendur falla þær skuldbindingar á þrotabúið sem skiptastjóri bakar því eða einhver sá sem hann hefur heimilað að skuldbinda það.

74. gr.

Við uppkvaðningu úrskurðar héraðsdómara um að bú sé tekið til gjaldþrotaskipta missir þrotamaðurinn rétt til að ráða yfir réttindum, sem falla til þrotabúsins eftir 72. og 73. gr., svo þýðingu hafi gagnvart því. Þetta gildir þó ekki um rétt þrotamannsins til að samþykkja að maki þess, sem hann á rétt til arfs eftir, fái leyfi til að sitja í óskiptu búi eða til að ákveða með bindandi hætti að láta hjá líða að vefengja ákvæði erfðaskrár sem leiða til brottfalls, skerðingar eða kvaðar á arfi sem hefði átt að koma í hans hlut.

Við uppkvaðningu úrskurðar héraðsdómara um að bú sé tekið til gjaldþrotaskipta missir þrotamaðurinn rétt til að stofna til skuldbindinga svo þýðingu hafi gagnvart þrotabúinu.

Þrátt fyrir ákvæði 1. og 2. mgr. getur sá, sem hvorki vissi né mátti vita um gjaldþrotaskiptin, unnið rétt á hendur þrotabúinu vegna ráðstöfunar þrotamannsins sem á sér stað áður en innköllun hefur birst vegna skiptanna.

Ákvæði 1.–3. mgr. gilda ekki ef reglur um viðskiptabréf, þinglýsingu eða aðra skráningu leiða til annars.

XIII. KAFLI
Skiptastjórar.

75. gr.

Þegar héraðsdómari hefur kveðið upp úrskurð um að bú sé tekið til gjaldþrotaskipta skipar hann skiptastjóra til að fara með skiptin með bókun í þingbók. Sé krafa um gjaldþrotaskipti fyrst tekin til greina fyrir æðra dómi skipar héraðsdómari skiptastjóra svo fljótt sem þau úrslit verða honum kunn.

Engan má skipa í starf skiptastjóra nema hann lýsi sig fúsan til að taka starfann að sér og:

1. sé orðinn 25 ára gamall,
2. sé lögráða og hafi ekki misst forræði á búi sínu,
3. sé svo á sig kominn andlega og líkamlega að hann geti gegnt starfanum,
4. hafi ekki orðið sannur að refsiverðu athæfi sem verður talið svívirðilegt að almenningsáliti eða athæfi sem gerir hann óverðugan nauðsynlegs trausts til að geta gegnt starfanum,
5. hafi lokið embættisprófi í lögum,
6. yrði ekki vanhæfur sem dómari í einkamáli sem þrotamaðurinn eða sá sem á kröfu á hendur þrotabúinu ætti aðild að eða, ef félag eða stofnun er til gjaldþrotaskipta, í einkamáli sem stjórnarmenn eða starfsmenn sem hafa haft daglega stjórn félagsins eða stofnunarinnar með höndum ættu aðild að.

Ef sýnt þykir að störf skiptastjóra verði umfangsmikil getur héraðsdómari skipað tvo menn eða fleiri til að gegna þeim og má þá víkja frá skilyrði 5. tölul. 2. mgr. um aðra en einn skiptastjórann. Skiptastjórarnir ákveða þá hvernig þeir skipta með sér verkum.

Andist skiptastjóri áður en skiptum er lokið, biðji hann héraðsdómara um lausn frá starfanum eða víki héraðsdómari honum frá skv. 76. gr. skal héraðsdómari tafarlaust skipa annan mann í hans stað. Ef skiptastjórar eru fleiri en einn í þrotabúi og starf eins þeirra losnar má héraðsdómari þó láta ógert að skipa mann í staðinn, en áður skal hann leita afstöðu þess skiptastjóra eða þeirra sem gegna störfum áfram.

Ef í ljós kemur eftir skipun skiptastjóra að hann sé vanhæfur til að leysa af hendi tiltekið verk í starfi sínu vegna fyrirmæla 6. tölul. 2. mgr. án þess að það verði talið varða neinu fyrir rækslu starfans að öðru leyti getur héraðsdómari að ósk hans skipað annan löghæfan mann til að leysa verkið af hendi.

Héraðsdómara er rétt að krefja skiptastjóra um tryggingu eða skilríki um að hann sé ábyrgðartryggður vegna starfans og getur sett honum tiltekinn frest til að setja tryggingu eftir að skipun hefur átt sér stað.

Ákvörðun héraðsdómara um skipun manns í starf skiptastjóra verður ekki skotið til æðra dóms.

76. gr.

Þeim sem á kröfu á hendur búinu er meðan á gjaldþrotaskiptum stendur heimilt að bera upp skriflegar aðfinnslur um störf skiptastjóra við héraðsdómara sem hefur skipað hann. Komi slíkar aðfinnslur fram eða berist héraðsdómara með öðrum hætti vitneskja um að framferði skiptastjóra í starfi kunni að vera aðfinnsluvert skal hann kveðja skiptastjóra og þann sem kann að hafa haft aðfinnslur uppi á sinn fund til að tjá sig um málefnið. Héraðsdómara er heimilt að kveðja fleiri á fund sinn af slíku tilefni.

Telji héraðsdómari aðfinnslur á rökum reistar getur hann gefið skiptastjóra kost á að bæta úr innan tiltekins frests. Verði skiptastjóri ekki við því eða ef framferði hans í starfi hefur annars verið slíkt að ekki verði talið réttmætt að gefa honum kost á að ráða bót á starfsháttum sínum, skal héraðsdómari víkja honum úr starfi þegar í stað með úrskurði. Héraðsdómari skal með sama hætti víkja skiptastjóra úr starfi ef hann setur ekki tryggingu skv. 5. mgr. 75. gr. innan tilskilins frests eða fullnægir ekki lengur þeim hæfisskilyrðum sem eru sett í 2. mgr. 75. gr.

Fallist héraðsdómari ekki á að víkja skiptastjóra úr starfi skv. 2. mgr. getur sá sem hafði uppi aðfinnslur um störf hans krafist úrskurðar héraðsdómara um hvort skiptastjóranum verði vikið frá. Með sama hætti getur sá sem á kröfu á hendur búinu og telur skiptastjóra ekki fullnægja skilyrðum 2. mgr. 75. gr. krafist að héraðsdómari kveði á um það með úrskurði hvort skiptastjóra verði vikið frá af þeim sökum. Farið skal með slíkar kröfur eftir 169. gr.

77. gr.

Skiptastjóri annast öll störf sem lúta að meðferð þrotabúsins, en honum er heimilt á kostnað þess að leita sér aðstoðar eða þjónustu til að leysa af hendi einstök verk á sína ábyrgð.

Skiptastjóri á rétt til þóknunar fyrir störf sín sem greiðist af búinu eða þeim sem ábyrgist greiðslu skiptakostnaðar skv. 2. mgr. 66. gr. Honum er heimilt að taka sér greiðslu af fé búsins upp í áfallna þóknun sína meðan á skiptum stendur, enda kynni hann ákvörðun um það á skiptafundi og það teljist tryggt að hann gangi ekki með þessu á hlut þeirra sem eiga rétthærri kröfur á hendur búinu.

Sá sem hefur verið skipaður skiptastjóri telst opinber sýslunarmaður meðan hann gegnir starfanum.

Skiptastjóra ber að bæta tjón sem hann kann að valda öðrum í starfi eftir almennum skaðabótareglum.

78. gr.

Skiptastjóri sér um reikningshald fyrir þrotabúið og gefur skýrslur til yfirvalda um fjármuni þess og rekstur eftir því sem þörf krefur.

Hafi skiptum ekki verið lokið innan sex mánaða frá því úrskurður gekk um gjaldþrotaskiptin skal skiptastjóri gera yfirlit yfir efnahag og rekstur þrotabúsins, en upp frá því um hver áramót og mitt hvert ár þar til skiptum er lokið. Hver sá, sem hefur lýst kröfu í búið en hefur ekki fengið efndir hennar, getur krafist að fá að sjá reikninga búsins, enda hafi kröfu hans ekki áður verið hafnað. Skiptastjóra er heimilt á kostnað búsins að fela löggiltum endurskoðanda að gera reikninga þess eða endurskoða þá ef þess er krafist eða hann telur annars sérstaka ástæðu til.

79. gr.

Skiptastjóri skal halda skiptafundi eftir því sem mælt er fyrir í lögum þessum.

Skiptastjóri ákveður hvar skiptafundir verða haldnir og hvenær, með hverjum fyrirvara þeir verði boðaðir og hvert fundarefni verði, að því leyti sem ekki er sérstaklega mælt fyrir um það í lögum þessum. Leitast skal þó við að skiptafundir verði haldnir á slíkum stað og tíma að ætla megi að sem flestir fundarmenn eigi hægt með að sækja þá.

Í boðun til skiptafundar skal koma fram hvar og hvenær hann verði haldinn og hvert fundarefnið verði í meginatriðum. Sé ekki kveðið á um annað í lögum þessum getur skiptastjóri kosið hvort hann boði til fundar með auglýsingu sem hann fær birta með minnst viku fyrirvara í Lögbirtingablaði eða með tilkynningu til hvers og eins sem á rétt til fundarsóknar, sbr. 1. mgr. 125. gr. Ef boðað er til fundar með síðargreinda hættinum skal þess gætt að fundarboði sé komið þannig fram að sannað verði hvort fundarmanni hafi borist eða mátt berast fundarboð í tæka tíð, en fundarmenn skulu þó einir gjalda þess hafi þeir ekki veitt skiptastjóra nægar upplýsingar um hvar til þeirra verði náð. Misfarist slíkt fundarboð til eins eða fleiri fundarmanna getur skiptastjóri ákveðið að fresta fundi eða halda hann með áskilnaði um rétt þeirra sem voru ekki boðaðir til að hafa uppi athugasemdir síðar um það sem þar fer fram.

Skiptastjóri stjórnar skiptafundum og atkvæðagreiðslum sem fara þar fram og ákveður í hverri röð málefni verði tekin fyrir og fundarmenn fái að tjá sig. Skiptastjóra er heimilt að vísa óviðkomandi mönnum af fundi, svo og fundarmönnum sem spilla þar starfsfriði.

Skiptastjóri færir fundargerðir á skiptafundum og skal hann gæta þess að fundarmönnum sé kynnt efni þeirra áður en fundi verður slitið og gefinn kostur á að hafa uppi athugasemdir um það.

80. gr.

Skiptastjóri tekur við skjölum sem hafa þýðingu fyrir gjaldþrotaskiptin og varðveitir þau um sinn eftir að hann lýkur störfum að því leyti sem þau hafa ekki áður verið lögð fram í dómi. Um afhendingu skjalanna til varðveislu á Þjóðskjalasafni skal farið eftir sömu reglum og eiga við um skjöl sem eru lögð fram í dómsmálum.

Sá sem sýnir skiptastjóra fram á að hann hafi lögvarinna hagsmuna að gæta getur krafist að fá aðgang að skjölum þrotabúsins til skoðunar og eftirrit af þeim á eigin kostnað meðan skiptastjóri hefur þau í vörslum sínum.

81. gr.

Þrotamanninum er skylt að verða við kvaðningu skiptastjóra um að mæta á fund hans og veita honum upplýsingar og láta honum í té gögn sem hann krefst vegna gjaldþrotaskiptanna. Ef bú félags eða stofnunar hefur verið tekið til gjaldþrotaskipta hvílir sama skylda á stjórnarmönnum, endurskoðanda, framkvæmdarstjóra, deildarstjóra og öðrum samsvarandi forráðamönnum félagsins eða stofnunarinnar, svo og þeim sem höfðu látið af slíkum störfum áður en til gjaldþrotaskipta kom. Sama skylda hvílir enn fremur á þeim sem eru nákomnir þrotamanni.

Skiptastjóri getur skráð skýrslu manns, sem ákvæði 1. mgr. taka til, um atriði sem varða gjaldþrotaskiptin og krafist að hann undirriti hana að viðlögðum drengskap því til staðfestingar að efni hennar sé samkvæmt því sem hann viti sannast og réttast, enda hafi honum verið gefinn kostur á að staðreyna efni hennar og koma fram leiðréttingum sínum á henni.

Verði einhver sá, sem getur í 1. mgr., ekki við kröfu skiptastjóra um upplýsingar eða gögn má skiptastjóri fara þess skriflega á leit við héraðsdómara að hlutaðeigandi verði kvaddur fyrir dóm til að gefa skýrslu um málefnið sem vitni. Skal farið eftir reglum um meðferð einkamála í héraði um kvaðningu vitnis, skyldu til vitnisburðar, viðurlög á hendur vitni og skýrslutökuna sjálfa, eftir því sem átt getur við.

82. gr.

Þeim sem hafa eignir þrotabús í umráðum sínum er skylt að veita skiptastjóra þær upplýsingar og láta honum í té þau gögn um málefni búsins sem hann krefst. Sama skylda hvílir á opinberum stofnunum og öðrum stjórnvöldum og sýslunarmönnum, viðskiptabönkum og sparisjóðum, svo og öðrum sem geta haft vitneskju um eignir og skuldir þrotabús vegna viðskiptatengsla við þrotamanninn eða af öðrum sambærilegum ástæðum.

Neiti einhver sá, sem getur í 1. mgr., að verða við kröfu skiptastjóra um upplýsingar eða gögn má skiptastjóri fara svo að sem segir í 3. mgr. 81. gr.

Nú neitar þrotamaðurinn eða forráðamaður félags eða stofnunar, sem er til gjaldþrotaskipta, að afhenda skiptastjóra eignir þrotabúsins eða synjar honum um aðgang að húsnæði þar sem ástæða væri til að ætla að eignir eða gögn búsins sé að finna og getur þá skiptastjóri krafist þess skriflega að héraðsdómari kveði upp úrskurð um skyldu hlutaðeiganda til að láta eign af hendi eða veita aðgang að húsnæði. Berist héraðsdómara slík krafa skal hann tafarlaust kveðja skiptastjóra og þann sem á hlut að máli fyrir dóm með sannanlegum hætti. Tekur héraðsdómari afstöðu til kröfunnar með úrskurði, en ef ágreiningur verður um hana skal farið með hann eftir ákvæðum 170. gr.

Úrskurði skv. 3. mgr. má ef þörf krefur fullnægja með aðför án aðfararfrests. Málskot úrskurðarins frestar ekki aðför.

83. gr.

Meðan á gjaldþrotaskiptum stendur má skiptastjóri krefjast úrskurðar héraðsdómara um að þrotamanninum verði bönnuð för úr landi um tiltekinn tíma ef nærvera hans verður talin nauðsynleg vegna athugunar á fjárreiðum þrotabúsins og ráðstöfunum þrotamannsins fyrir upphaf gjaldþrotaskipta. Ef bú félags eða stofnunar hefur verið tekið til gjaldþrotaskipta getur skiptastjóri haft uppi sams konar kröfu varðandi framkvæmdarstjóra eða þann sem

hefur annars haft daglega stjórn félagsins eða stofnunarinnar með höndum, þótt starfsheiti hans hafi verið annað, svo og formann stjórnar félags eða stofnunar.

Ef krafa kemur fram skv. 1. mgr. skal héraðsdómari tafarlaust kveðja skiptastjóra og þann sem krafan beinist að fyrir dóm með sannanlegum hætti. Héraðsdómari tekur afstöðu til kröfunnar með úrskurði, en ef ágreiningur verður um kröfuna skal farið með hann eftir ákvæðum 170. gr. Héraðsdómari skal gæta þess að bannið standi ekki lengur en þörf krefur.

Banni eftir úrskurði héraðsdómara skv. 2. mgr. skal framfylgt með sama hætti og farbanni sem er lagt á eftir lögum um meðferð opinberra mála. Málskot úrskurðarins frestar ekki að hann komi til framkvæmdar.

Þeim sem ákvæði 1. mgr. taka til er skylt að tilkynna skiptastjóra fyrir fram um breytingu á heimilisfangi sínu.

84. gr.

Ef skiptastjóri fær vitneskju í starfi sínu um atvik sem hann telur geta gefið tilefni til rökstudds gruns um að þrotamaðurinn eða aðrir kunni að hafa gerst sekir um refsivert athæfi skal hann tilkynna það ríkissaksóknara. Skiptastjóra er óskylt að leita eftir slíkri vitneskju umfram það sem leiðir af upplýsingaöflun hans starfa sinna vegna.

XIV. KAFLI
Fyrstu aðgerðir við gjaldþrotaskipti.

85. gr.

Skiptastjóri skal án tafar eftir skipun sína gefa út og fá birta innköllun vegna gjaldþrotaskiptanna þar sem eftirfarandi skal koma fram:

1. nafn þrotamannsins, kennitala og eftir atvikum lögheimili hans, dvalarstaður, aðsetur, starfsstöð eða skráð varnarþing,
2. heiti og kennitala firma eða félags, ef þrotamaðurinn hefur borið ótakmarkaða ábyrgð á skuldbindingum þess,
3. hvenær úrskurður héraðsdómara gekk um töku bús til gjaldþrotaskipta og hver frestdagur sé við gjaldþrotaskiptin,
4. áskorun til lánardrottna og annarra, sem telja sig eiga kröfur á hendur búinu eða til muna í vörslum þess, um að lýsa kröfum sínum fyrir skiptastjóra með sendingu eða afhendingu kröfulýsinga á tilteknum stað innan tilgreinds kröfulýsingarfrests sem hefur verið ákveðinn eftir 2. mgr.,
5. staður og stund sem skiptafundur verður haldinn til að fjalla um skrá um lýstar kröfur, en sá fundur skal haldinn innan mánaðar frá lokum kröfulýsingarfrests.

Kröfulýsingarfrestur skal að jafnaði ákveðinn tveir mánuðir, en ef sérstaklega stendur á má skiptastjóri ákveða að fresturinn verði tiltekinn mánaðarfjöldi frá þremur til sex mánaða. Hver sem lengd kröfulýsingarfrests verður ákveðin skal hann ávallt byrja að líða við fyrri birtingu innköllunar og skal þess skýrlega getið í henni.

Í innköllun má skiptastjóri kveða á um að þeim lánardrottnum sé óþarft að lýsa kröfum sínum sem hafi lýst þeim við undanfarandi nauðasamningsumleitan þrotamannsins og æski ekki að koma fram breyttum kröfum.

Hafi skiptastjóri þegar við útgáfu innköllunar ákveðið að halda skiptafund til að fjalla um ráðstöfun hagsmuna búsins má hann boða til slíks fundar í innkölluninni.

Innköllun skal birt tvívegis í Lögbirtingablaði.

86. gr.

Jafnframt því að gefa út innköllun skv. 85. gr. er skiptastjóra rétt að leita sérstaklega vitneskju um hvort einhver sá, sem kann að telja til kröfu á hendur þrotabúinu, sé búsettur erlendis. Komi fram vitneskja um slíkt er skiptastjóra rétt að tilkynna hlutaðeiganda svo fljótt

sem verða má um gjaldþrotaskiptin, hvenær kröfulýsingarfrestur endi og hverjar afleiðingar það geti haft að kröfu verði ekki lýst innan frestsins.

Ef skiptastjóri telur ástæðu til að ætla að lánardrottnar kunni að vera búsettir erlendis, sem ekki er vitað hverjir séu eða hvar verði náð til, er honum rétt að fá birta auglýsingu erlendis með sama efni og tilkynning skv. 1. mgr.

Skiptastjóra er rétt að fá birta auglýsingu með sama efni og tilkynning skv. 1. mgr. í dagblaði hér á landi eða á annan hátt sem hann kýs, ef sérstök ástæða þykir til.

87. gr.

Skiptastjóri skal þegar eftir skipun sína leita vitneskju um hverjar eignir eða réttindi tilheyri þrotabúinu, hvar þær sé að finna og hver fari með umráð þeirra eða hafi umsjón með þeim. Skiptastjórinn skal tafarlaust gera ráðstafanir til að svipta þrotamanninn umráðum eigna eða koma í veg fyrir að hann fari með þær á óheimilan hátt og til að draga úr hættu á að nokkur geti unnið rétt á hendur þrotabúinu vegna ákvæða 3. og 4. mgr. 74. gr. Skiptastjórinn skal eftir þörfum taka við umráðum eigna þrotabúsins eða umsjón með þeim, en heimilt er honum að láta þær vera áfram í vörslum annarra sem lýsa sig fúsa til að gæta þeirra á eigin áhættu.

Skiptastjóri skal þegar eftir skipun sína gera ráðstafanir til að tryggja að hann fái bókhaldsgögn þrotamannsins í hendur.

88. gr.

Skiptastjóri skal, svo fljótt sem verða má, ákveða hvernig staðið verði að atvinnurekstri þrotabúsins, gagnkvæmum samningum þess og öðrum mikilsverðum atriðum sem þola ekki bið, og gera þær ráðstafanir í þeim efnum sem hann telur nauðsynlegar fyrir hagsmuni búsins. Um ráðstöfun á eignum og réttindum búsins fer eftir ákvæðum XIX. kafla.

XV. KAFLI
Gagnkvæmir samningar.

89. gr.

Ákvæðum þessa kafla skal ekki beita ef annað leiðir af öðrum lagaákvæðum eða eðli réttarsambandsins.

90. gr.

Ef þrotamaðurinn hefur gert gagnkvæman samning áður en úrskurður gekk um að bú hans væri tekið til skipta en ekki innt greiðslu sína af hendi getur viðsemjandi hans haldið sinni greiðslu eftir eða, ef hann hefur sent greiðsluna, varnað því að hún sé afhent þrotabúinu þar til nægileg trygging er sett fyrir greiðslu frá þrotabúinu á gjalddaga. Þetta á einnig við þó gjalddagi á greiðslu viðsemjandans sé kominn.

91. gr.

Þrotabúi er heimilt að taka við réttindum og skyldum þrotamannsins eftir gagnkvæmum samningi.

Viðsemjandi þrotamannsins getur krafist að þrotabúið taki afstöðu til þess innan hæfilegs frests hvort það muni nýta heimild sína skv. 1. mgr.

Ef samningur mælir fyrir um greiðslur frá þrotabúinu smátt og smátt nýtur krafa viðsemjandans til greiðslna, sem falla til eftir að úrskurður gekk um að búið væri tekið til skipta, réttthæðar skv. 3. tölul. 110. gr.

92. gr.

Ef lausnardagur á greiðslu viðsemjandans er kominn og þrotabúið hefur nýtt heimild sína skv. 1. mgr. 91. gr. skal þrotabúið eftir kröfu viðsemjandans inna sína greiðslu af hendi eða, ef gjalddagi er ekki kominn, setja tryggingu fyrir greiðslu. Hafi viðsemjandinn greitt á hann sama rétt ef hann gæti fengið greiðslunni skilað ef þrotabúið hefði ekki nýtt heimild sína.

Ef samningurinn mælir fyrir um greiðslur smátt og smátt af beggja hálfu skal trygging sú, sem þrotabúið setur fyrir ógreiddum kröfum, jafnan vera fyrir þeim kröfum viðsemjandans sem fyrst urðu til eftir að úrskurður gekk um að búið væri tekið til skipta.

Ef það er talið sanngjarnt vegna hagsmuna viðsemjandans er heimilt að víkja frá ákvæðum 1. og 2. mgr. Ef samningsákvæði um þær tryggingar, sem þrotabúinu er gert að setja, eru talin ósanngjörn í garð þess er heimilt að fella þau úr gildi í heild eða að hluta eða breyta þeim.

93. gr.

Ef þrotabú nýtir ekki heimild sína skv. 1. mgr. 91. gr. eða setur ekki tryggingu innan hæfilegs frests getur viðsemjandi slitið samningnum. Það sama á við þegar viðsemjandinn hefði öðlast riftunarrétt ef ekki hefði komið til gjaldþrotaskipta.

Ef viðsemjandi hefur innt greiðslu sína af hendi eða hluta hennar getur hann einungis slitið samningnum og krafist endurgreiðslu frá þrotabúinu ef reglur um samninga eins og þá sem um ræðir heimila slíkt.

94. gr.

Ef þrotabúið nýtir ekki heimild sína skv. 1. mgr. 91. gr. getur viðsemjandinn krafið það um skaðabætur vegna þess tjóns sem hann verður fyrir við samningsslitin, sbr. þó 96. gr.

95. gr.

Ef þrotabúið nýtir ekki heimild sína skv. 1. mgr. 91. gr., en fær í hendur greiðslu frá viðsemjandanum eftir að úrskurður gekk um að búið væri tekið til gjaldþrotaskipta, skal það skila henni.

96. gr.

Þrotabúið getur sagt upp samningi um leigu eða annað varanlegt réttarsamband með venjulegum hætti eða sanngjörnum fresti þótt lengri uppsagnarfrestur sé ákveðinn í samningnum eða hann sé óuppsegjanlegur, nema samningnum hafi verið þinglýst eða hann skráður opinberlega með hliðstæðum hætti.

Viðsemjandinn getur einnig sagt samningnum upp gagnvart þrotabúinu með venjulegum eða sanngjörnum fresti nema þrotamaðurinn hafi mátt framselja rétt sinn samkvæmt honum eða fyrirmæli annarra laga standa því í vegi.

Þegar sérstaklega stendur á má gera þeim sem segir upp samningi með heimild í 1. eða 2. mgr. að greiða hinum skaðabætur vegna tjóns sem leiðir af uppsögninni. Um rétthæð slíkrar skaðabótakröfu á hendur þrotabúi fer skv. 113. gr.

97. gr.

Ef þrotamaðurinn hefur haft fasteign á leigu til atvinnurekstrar síns og þrotabúið getur ekki, þegar úrskurður hefur verið kveðinn upp um að búið sé tekið til gjaldþrotaskipta, tekið afstöðu til þess hvort það nýtir heimild sína skv. 1. mgr. 91. gr. öðlast viðsemjandinn rétt til leigugreiðslna frá því úrskurðurinn var kveðinn upp og til þess tíma sem þrotabúið gefur yfirlýsingu um afstöðu sína. Um rétthæð kröfu viðsemjandans til leigugreiðslna fer eftir 3. tölul. 110. gr.

98. gr.

Þegar úrskurður hefur verið kveðinn upp um að búið sé tekið til gjaldþrotaskipta skal ákveða hvort þrotabúið taki við réttindum og skyldum samkvæmt ráðningarsamningum þeirra manna sem starfa við atvinnurekstur þrotamannsins.

Starfsmenn eiga rétt til launa frá því úrskurður var kveðinn upp og til þess tíma sem þrotabúið tekur afstöðu sína. Um rétthæð slíkra launakrafna fer eftir 3. tölul. 110. gr.

Ef gjaldþrotaskiptin leiða til breyttra aðstæðna og brýnir hagsmunir starfsmanns krefjast þess getur hann þó slitið ráðningarsamningi sínum. Honum er þá skylt að veita þrotabúinu hæfilegan frest til að leita annars starfsmanns í sinn stað, enda setji þrotabúið tryggingu fyrir greiðslu launa þann tíma sem hann sinnir starfi af þessum sökum ef þess er krafist.

XVI. KAFLI
Kröfur á hendur þrotabúi.

99. gr.

Allar kröfur á hendur þrotabúi falla sjálfkrafa í gjalddaga við uppkvaðningu úrskurðar héraðsdómara um að búið sé tekið til gjaldþrotaskipta án tillits til þess sem kann áður að hafa verið umsamið eða ákveðið með öðrum hætti.

Kröfur á hendur þrotabúi um annað en peningagreiðslu sem verða ekki efndar eftir aðalefni sínu skulu metnar til verðs eftir þeim reglum sem gilda um slíkt mat við aðför.

Kröfur á hendur þrotabúi í erlendum gjaldmiðli skulu færðar til íslensks gjaldmiðils eftir skráðu sölugengi á þeim degi sem úrskurður gekk um að búið væri tekið til gjaldþrotaskipta að því leyti sem þeim verður ekki fullnægt skv. 109.–111. gr.

100. gr.

Hver sá, sem skuldar þrotabúinu, getur dregið það frá sem hann á hjá því hvernig sem skuld og gagnkröfu er varið ef lánardrottinn hefur eignast kröfuna áður en þrír mánuðir voru til frestdags, hvorki vitað né mátt vita að þrotamaðurinn átti ekki fyrir skuldum og ekki fengið kröfuna til að skuldajafna, enda hafi krafa þrotabúsins á hendur honum orðið til fyrir frestdag.

Þær kröfur, sem eru taldar í 114. gr., verða ekki notaðar til skuldajafnaðar nema að því leyti sem eignir þrotabúsins hrökkva til greiðslu þeirra við úthlutun.

Ekki má framselja viðskiptabréf í eigu þrotabúsins fyrr en kröfulýsingarfresti er lokið og ekki síðar ef gagnkröfu er lýst þannig að fyrirgert sé með því gagnkröfurétti. Sé þetta gert ber búinu að greiða bætur, en um rétthæð þeirrar bótakröfu fer eftir 3. tölul. 110. gr.

101. gr.

Skuldajafna má skilyrtri kröfu við kröfu þrotabúsins þegar skilyrðið er uppfyllt. Hafi krafa þrotabúsins verið greidd áður en skilyrðið var uppfyllt fer um rétthæð endurkröfu á hendur þrotabúinu eftir 3. tölul. 110. gr. Ef enn er óvíst við úthlutun úr þrotabúinu hvort skilyrðið verði uppfyllt skal taka frá fé til endurgreiðslu kröfunnar skv. 1. mgr. 157. gr.

102. gr.

Ef þrotabú greiðir hluta kröfu vegna veðs eða annarra tryggingarréttinda skal við úthlutun úr búinu aðeins miða við afgang kröfunnar.

103. gr.

Ef fleiri en þrotamaðurinn ábyrgjast kröfu með óskiptri ábyrgð skal við úthlutun úr þrotabúinu miða við heildarfjárhæð kröfunnar enda þótt:

1. annar skuldari hafi greitt hluta kröfunnar og hann hafi mátt endurkrefja þrotamanninn,
2. hluti kröfunnar hafi verið greiddur úr búi annars skuldara,
3. annar skuldari hafi greitt hluta kröfunnar á síðustu þremur mánuðum fyrir frestdag.

Ef annar skuldari hefur þegar fengið endurgreiðslu frá þrotamanninum vegna greiðslu þess fyrrnefnda á hluta kröfunnar og þrotabúið riftir ekki þeirri endurgreiðslu skal þrátt fyrir ákvæði 1. mgr. miða við afgang kröfunnar við úthlutun.

104. gr.

Kröfuhafa, sem hefur fengið greiðslur frá fleirum en þrotabúinu, skal ekki greiða meira samtals en nemur kröfu hans með vöxtum og málskostnaði. Ef greiðsla sem hann ætti að fá úr þrotabúinu leiðir til þess að hann fengi hærri greiðslu skal skipta mismuninum milli samskuldara þrotabúsins eftir réttarsambandi þeirra.

105. gr.

Ef kröfu er lýst í þrotabúið og einnig endurgreiðslukröfu vegna sömu kröfu skal miða við samtölu þessara krafna við úthlutun. Upp í endurgreiðslukröfuna skal það aðeins greitt sem er umfram fjárhæð aðalkröfunnar. Ef fleiri en einn gera endurgreiðslukröfur skal skipta úthlutunarfjárhæð eftir reglu 104. gr.

106. gr.

Ef kröfu er lýst í þrotabúið og endurgreiðslukrafa samskuldara er tryggð með veði eða öðrum tryggingarréttindum í eignum þess skal lækka þá fjárhæð sem samskuldari getur krafist á grundvelli tryggingarréttarins um þá fjárhæð sem kemur upp í aðalkröfuna við úthlutun.

Eigi samskuldarinn rétt til skuldajafnaðar skal beita reglum 1. mgr.

107. gr.

Samskuldari sem á endurkröfurétt á þrotamanninn og hefur greitt skuld þeirra á síðustu þremur mánuðum fyrir frestdag á sama rétt til greiðslu úr hendi þrotabúsins og lánardrottinn þeirra hefði átt ef hann hefði ekki fengið greiðsluna frá samskuldaranum. Samskuldarinn á þó ekki rétt á hærri fjárhæð úr hendi þrotabúsins en hann hefði getað krafið þrotamanninn um ef ekki hefði komið til gjaldþrotaskipta.

Hafi fleiri samskuldarar en einn greitt skuldina skal því fé sem þeir fá við úthlutun skipt milli þeirra eftir reglu 104. gr.

108. gr.

Beita skal ákvæðum 104.–107. gr. þegar krafa á hendur þrotabúinu er tryggð með veði eða öðrum tryggingarréttindum í eign þriðja manns.

XVII. KAFLI

Rétthæð krafna á hendur þrotabúi.

109. gr.

Afhenda skal eign eða réttindi í vörslum þrotabús þriðja manni ef hann sannar eignarrétt sinn að þeim. Öðrum rétthöfum skal með sama hætti afhenda eignir eða réttindi sem þrotabúið á ekki tilkall til.

Hafi þrotabúið selt eign eða réttindi sem þriðji maður sannar síðar að hafi tilheyrt sér getur hann krafist greiðslu þess sem þrotabúið fékk í hendur við söluna, eftir atvikum að frádregnum kostnaði sem búið hefur haft af varðveislu og sölu eignarinnar. Slík krafa skal greidd á undan öllum öðrum kröfum á hendur búinu.

110. gr.

Næstar kröfum skv. 109. gr. ganga eftirtaldar kröfur í þeirri röð sem hér segir, sbr. þó 3. mgr. 111. gr.:

1. kostnaður af útför þess látna ef farið er með dánarbú hans eftir reglum þessa þáttar,
2. kostnaður af skiptunum,
3. kröfur sem hafa orðið til á hendur þrotabúinu eftir uppkvaðningu úrskurðar héraðsdómara um töku búsins til gjaldþrotaskipta með samningum skiptastjóra eða vegna tjóns sem búið bakar öðrum,
4. kröfur sem hafa orðið til eftir frestdag með ráðstöfunum skuldara sem voru samþykktar af aðstoðarmanni hans við greiðslustöðvun eða umsjónarmanni með nauðasamningsumleitunum hans, enda hafi ráðstafanirnar verið heimilar skv. 19.–21. gr.

111. gr.

Næstar kröfum skv. 109. og 110. gr. ganga kröfur sem njóta veðréttar eða annarra tryggingarréttinda í eign þrotabúsins að því leyti sem þeim verður fullnægt af andvirði eignarinnar og arði eða öðrum tekjum sem þrotabúið hefur fengið greitt af henni.

Ef tveir lánardrottnar eða fleiri eiga veðrétt eða tryggingarréttindi í sömu eign fer um rétthæð þeirra eftir almennum reglum. Óþinglýst réttindi á grundvelli almenns lögveðs ganga þó á eftir réttindum annarra samkvæmt þessari grein.

Kröfur skv. 2.–4. tölul. 110. gr. ganga aðeins fyrir kröfum samkvæmt þessari grein að því leyti sem þær varða þá eign sem veðréttur eða tryggingarréttindi eru í.

112. gr.

Næstar kröfum skv. 109.–111. gr. ganga að réttri tiltölu við fjárhæð hverrar kröfu:

1. kröfur um laun og annað endurgjald fyrir vinnu í þjónustu þrotamannsins sem hafa fallið í gjalddaga á síðustu átján mánuðum fyrir frestdag,
2. kröfur um bætur vegna slita á vinnusamningi sem hafa átt sér stað á því tímabili sem um ræðir í 1. tölul. eða eftir frestdag,
3. kröfur um orlofsfé eða orlofslaun sem réttur hefur unnist til á því tímabili sem um ræðir í 1. tölul. eða eftir frestdag,
4. kröfur um gjöld til lífeyrissjóða, sjúkrasjóða og orlofsheimilasjóða sem þrotamanninum hefur borið að greiða samkvæmt lögum eða kjarasamningi á því tímabili sem um ræðir í 1. tölul. eða eftir frestdag, svo og gjöld til stéttarfélaga sem honum bar að standa skil á vegna sama tímabils,
5. kröfur um bætur vegna örorku eða dauðsfalls manns sem starfaði í þjónustu þrotamannsins og varð þar fyrir slysi sem olli örorku eða dauðsfalli og átti sér stað á því tímabili sem um ræðir í 1. tölul. eða eftir frestdag,
6. kröfur maka, fyrrverandi maka eða barns þrotamannsins um lífeyri eða meðlag vegna þess tímabils sem um ræðir í 1. tölul. eða eftir frestdag, ef kröfurnar styðjast við yfirvaldsákvörðun eða skilnaðarsamning og greiðast ekki af almannatryggingum eða með sambærilegum hætti,
7. kröfur til eða vegna meðferðar fjár sem þrotamaðurinn hefur haft í vörslum sínum sem opinber sýslunarmaður með sjálfstæða fégæslu,
8. kröfur um þóknun aðstoðarmanns við greiðslustöðvun og umsjónarmanns með nauðasamningsumleitunum ásamt nauðsynlegum kostnaði sem þeir hafa lagt út fyrir eftir frestdag.

Kröfur skv. 1.–6. tölul. skulu enn fremur njóta rétthæðar samkvæmt þessari grein þótt þær séu eldri en þar segir ef mál hefur verið höfðað til heimtu þeirra innan sex mánaða frá gjalddaga og dómur hefur gengið um þær á síðustu sex mánuðunum fyrir frestdag eða síðar.

Hvorki njóta þeir sem eru nákomnir þrotamanni réttar skv. 1.–3. tölul. 1. mgr. fyrir kröfum sínum né þeir sem hafa átt sæti í stjórn eða haft með höndum framkvæmdastjórn félags eða stofnunar sem er til gjaldþrotaskipta.

113. gr.

Næstar kröfum skv. 109.–112. gr. ganga allar aðrar kröfur á hendur þrotabúi að réttri tiltölu við fjárhæð hverrar, nema þær sem eru taldar í 114. gr.

114. gr.

Að baki öllum kröfum skv. 109.–113. gr. koma eftirtaldar kröfur í þeirri röð sem hér segir:

1. kröfur um vexti, verðbætur, gengismun og kostnað af innheimtu kröfu skv. 112. eða 113. gr. sem hafa fallið til eftir að úrskurður gekk um að búið sé tekið til gjaldþrotaskipta,
2. kröfur um févíti einkaréttarlegs eðlis nema að því leyti sem skaðabætur felast í þeim,
3. kröfur um gjafir,
4. kröfur sem um hefur verið samið að víki fyrir öllum öðrum kröfum,
5. kröfur um vexti, verðbætur, gengismun og kostnað af innheimtu kröfu skv. 2.–4. tölul. sem hafa fallið til eftir að úrskurður gekk um að búið sé tekið til gjaldþrotaskipta.

115. gr.

Við framsal eða önnur aðilaskipti að kröfu fylgja réttindi á hendur þrotabúi skv. 109.–114. gr.

Nú greiðir samskuldari þrotabús kröfu, og fer þá um framkröfu hans á hendur þrotabúinu með sama hætti og kröfuna sem var greidd, en þó rýrir það ekki sjálfstæð tryggingarréttindi sem samskuldarinn kann að eiga.

XVIII. KAFLI
Meðferð krafna á hendur þrotabúi.

116. gr.

Dómsmál verður ekki höfðað í héraði gegn þrotabúi nema mælt sé sérstaklega fyrir um heimild til þess í lögum eða um opinbert mál sé að ræða og krafist sé refsiviðurlaga sem má ákveða á hendur þrotabúi. Má þá höfða málið í því umdæmi þar sem skiptin fara fram.

Halda má máli til dóms ef það hefur verið höfðað á hendur þrotamanninum og dómur ekki gengið í því áður en úrskurður gekk um að búið væri tekið til gjaldþrotaskipta, enda tilkynni stefnandi þess skiptastjóra um það. Tekur þá þrotabúið við aðild málsins ef þær skyldur, sem málið varða, falla á það, en ella má halda því til dóms á hendur þrotamanninum ef um einstakling er að ræða. Ef mál sem má halda til dóms á hendur þrotabúinu hefur verið dómtekið vegna útivistar þrotamannsins eftir uppkvaðningu úrskurðar um töku bús hans til gjaldþrotaskipta má þrotabúið krefjast endurupptöku þess eftir reglum um lögmæt forföll.

Kröfu um aðför, kyrrsetningu, lögbann eða löggeymslu verður ekki komið fram gegn þrotabúi.

Kröfu um nauðungarsölu á eign þrotabús verður ekki komið fram á fyrstu sex mánuðum eftir uppkvaðningu úrskurðar um að búið sé tekið til gjaldþrotaskipta nema að kröfu eða með samþykki skiptastjóra. Eftir það getur sá sem hefur heimild til að krefjast nauðungarsölu án frekari dóms, sáttar eða aðfarar komið henni fram á eign þrotabúsins ef krafa hans hefði verið komin í gjalddaga án tillits til 1. mgr. 99. gr.

117. gr.

Sá sem vill halda uppi kröfu á hendur þrotabúi og getur ekki fylgt henni eftir skv. 116. gr. skal lýsa henni fyrir skiptastjóra.

Kröfulýsing skal vera skrifleg og tekið fram í hvers þágu hún sé gerð, svo ekki verði um villst. Í henni skulu kröfur tilteknar svo skýrt sem verða má, svo sem fjárhæð kröfu og vaxta í krónum og hverrar stöðu sé krafist að hún njóti í skuldaröð, eða um afhendingu tiltekins hlutar, ákvörðun á tilgreindum réttindum á hendur þrotabúinu, lausn undan tiltekinni skyldu við það, skyldu þess til ákveðinnar athafnar eða til að láta af henni, greiðslu kostnaðar af innheimtu kröfunnar eða gæslu hagsmuna af henni o.s.frv. Í kröfulýsingu skal enn fremur greina þær málsástæður sem kröfuhafi byggir rétt sinn á hendur þrotabúinu á, svo og önnur atvik sem þarf að greina samhengis vegna.

Þau gögn skulu fylgja kröfulýsingu sem kröfur eru studdar við.

Skiptastjóri skal staðfesta móttöku kröfulýsingar ef eftir því er leitað.

Krafa lánardrottins um gjaldþrotaskipti, sem hefur verið tekin til greina, telst nægileg lýsing kröfu á hendur þrotabúinu ef hún fullnægir ákvæðum 2. og 3. mgr.

Kröfulýsingu fyrir skiptastjóra fylgja sömu áhrif og ef mál hefði verið höfðað um kröfuna á þeirri stund sem hún berst honum.

118. gr.

Ef kröfu á hendur þrotabúi er ekki lýst fyrir skiptastjóra áður en fresti lýkur skv. 2. mgr. 85. gr. og ekki er unnt að fylgja henni fram gagnvart því skv. 116. gr., þá fellur hún niður gagnvart búinu nema:

1. kröfunni sé lýst áður en boðað er til skiptafundar um frumvarp til úthlutunar úr búinu og samþykki fáist fyrir að krafan komist að hjá ¾ hlutum þeirra kröfuhafa sem færu á mis við greiðslu af þeim sökum, talið bæði eftir höfðatölu kröfuhafanna og fjárhæðum krafna þeirra,
2. kröfuhafinn sé búsettur erlendis og hafi hvorki verið kunnugt né mátt vera kunnugt um gjaldþrotaskiptin, enda sé kröfunni lýst án ástæðulausra tafa og áður en boðað er til skiptafundar um frumvarp til úthlutunar úr búinu,
3. krafan sé höfð uppi til skuldajafnaðar við kröfu þrotabúsins að fullnægðum skilyrðum 100. gr.,
4. um kröfu sé að ræða skv. 109. gr.,
5. um kröfu sé að ræða skv. 1.–3. tölul. 110. gr. eða hún hafi annars fyrst orðið til eftir uppkvaðningu úrskurðar um að búið sé tekið til gjaldþrotaskipta og henni er lýst án ástæðulausra tafa og áður en boðað er til skiptafundar um frumvarp til úthlutunar úr búinu,
6. um kröfu sé að ræða sem hefur raknað við vegna riftunar, sbr. 143. gr., og henni er lýst án ástæðulausra tafa og áður en boðað er til skiptafundar um frumvarp til úthlutunar úr búinu.

119. gr.

Þegar kröfulýsingarfresti er lokið skal skiptastjóri tafarlaust gera skrá um þær kröfur sem hafa komið fram, þar sem hann lætur í ljós sjálfstæða afstöðu sína til þess hvort og þá hvernig hann telji að viðurkenna eigi hverja kröfu um sig. Í skránni skal getið hvers efnis kröfurnar séu, fjárhæða þeirra og umkrafinnar stöðu í skuldaröð, ef því er að skipta. Skiptastjóra er þó óskylt að taka afstöðu til kröfu ef telja má fullvíst að ekki geti komið til greiðslu hennar að neinu leyti við skiptin.

Ef skiptastjóri fellst ekki á að viðurkenna kröfu að öllu leyti, eins og henni hefur verið lýst, skal hann tilkynna hlutaðeigandi kröfuhafa um afstöðu sína til hennar með minnst viku fyrirvara áður en skiptafundur verður haldinn til að fjalla um skrá um lýstar kröfur. Tilkynningin skal send með sannanlegum hætti og tekið skýrlega fram í henni hverjar

afleiðingar það hafi ef afstöðu skiptastjóra verður ekki mótmælt á skiptafundinum, sbr. 3. mgr. 120. gr. Í stað tilkynningar getur skiptastjóri þó sent hlutaðeiganda eintak kröfuskrár, enda komi þá þar fram það sem ella hefði verið í tilkynningunni.

Skiptastjóri skal láta eintak kröfuskrár liggja fyrir á starfsstofu sinni í að minnsta kosti viku fyrir skiptafund til sýnis fyrir þá sem þangað koma og hafa lýst kröfu í þrotabúið. Þá ber skiptastjóra að láta þeim í té eintak kröfuskrár sem hafa lýst kröfu á hendur þrotabúinu og leita eftir því, en honum er heimilt að krefjast greiðslu til búsins fyrir kostnaði af gerð eintaksins. Þrotamaðurinn eða forráðamaður félags eða stofnunar, sem er til gjaldþrotaskipta, skal eiga sama aðgang að kröfuskrá, en aðrir ekki nema skiptastjóri telji sýnt að þeir eigi lögvarinna hagsmuna að gæta af því.

120. gr.

Kröfuhafi, sem vill ekki una afstöðu skiptastjóra til viðurkenningar kröfu sinnar á hendur þrotabúinu, skal lýsa yfir mótmælum sínum á skiptafundi, sem er haldinn til að fjalla um skrá um lýstar kröfur, eða tilkynna það skiptastjóra með bréfi sem berst honum ekki síðar en á þeim fundi. Með sama hætti er kröfuhafa rétt að mótmæla afstöðu skiptastjóra til viðurkenningar kröfu sem annar kröfuhafi hefur gert hafi niðurstaða um hana áhrif við skiptin á hagsmuni þess sem hefur uppi mótmælin.

Skiptastjórinn leggur fyrir kröfuskrá og kröfulýsingar á skiptafundinum ásamt mótmælum sem kunna að hafa borist skv. 1. mgr. Þar skal hann eftir föngum veita fundarmönnum þær skýringar sem þeir æskja um efni einstakra krafna, ástæður fyrir afstöðu sinni til viðurkenningar þeirra og framkomin mótmæli gegn þeim, en um rétt til fundarsóknar skal farið eftir ákvæðum 125. gr. Komi fram mótmæli á fundinum gegn afstöðu skiptastjóra til viðurkenningar kröfu og þeir eru staddir þar báðir eða allir sem hafa mótmælt og mótmæli beinast eftir atvikum gegn, skal skiptastjóri reyna að jafna ágreininginn, en annars skal hann boða þá sem eiga hlut að máli sem fyrst til sérstaks fundar í því skyni. Verði ágreiningur ekki leystur með þeim hætti skal skiptastjóri beina málefninu til héraðsdóms eftir 171. gr.

Að því leyti sem mótmæli koma ekki fram skv. 1. mgr. gegn afstöðu skiptastjóra til viðurkenningar kröfu telst afstaðan endanlega samþykkt við skiptin.

121. gr.

Ef kröfu er lýst eftir að kröfulýsingarfresti er lokið, en ekki er víst að hún sé fallin niður fyrir þær sakir, skal skiptastjóri svo fljótt sem verða má taka afstöðu til þess hvort og þá hvernig hann telji eiga að viðurkenna hana. Hann skal síðan boða til skiptafundar til að fjalla um afstöðu sína til kröfunnar. Um rétt til mótmæla gegn afstöðu skiptastjóra, meðferð mótmæla sem kunna að koma fram og þýðingu þess að engum mótmælum sé hreyft gilda ákvæði 120. gr.

XIX. KAFLI
Bústjórn og ráðstöfun hagsmuna þrotabús.

122. gr.

Meðan á gjaldþrotaskiptum stendur fer skiptastjóri með forræði þrotabúsins og er einn bær um að ráðstafa hagsmunum og svara fyrir skyldur þess, sbr. þó 130. gr. Hann kemur fram af hálfu búsins fyrir dómi og gerir samninga og aðra löggerninga í nafni þess.

Skiptastjóri skal einkum gæta þess í störfum sínum að skiptum verði lokið án ástæðulauss dráttar, að allar eignir og öll réttindi þrotabúsins komi fram og verði ráðstafað á sem hagkvæmastan hátt, að kröfur þess og innstæður verði heimtar inn, að engin þau réttindi þess fari forgörðum sem geta haft verðgildi og gripið verði til þeirra aðgerða sem verða annars taldar nauðsynlegar til að varna tjóni. Hann skal og gæta þess að peningaeign þrotabúsins beri sem hagkvæmasta vexti á reikningi við banka eða sparisjóð með tilliti til þess um hve langan tíma megi ætla að hann hafi hana undir höndum.

123. gr.

Skiptastjóri skal, svo fljótt sem tök eru á eftir skipun sína, hefjast handa um ráðstöfun á þeim eignum og réttindum sem telja má sýnt að tilheyri þrotabúinu, enda þyki honum ekki hagkvæmara fyrir hagsmuni þess að ráðstöfun verði frestað um sinn. Ef þrotamaðurinn leitar nauðasamnings skv. 21. kafla skal skiptastjóri þó ekki ráðstafa eignum eða réttindum þannig að fari í bága við þær umleitanir nema hann telji það nauðsynlegt til að varna tjóni eða verulegum kostnaði eða sá fjöldi lánardrottna greiði atkvæði gegn frestun ráðstafana á skiptafundi sem mundi nægja til að nauðasamningsumleitanir bæru ekki árangur. Skiptastjóri skal heldur ekki ráðstafa eignum eða réttindum frekar en þörf krefur eða nauðsynlegt er til að varna tjóni eða verulegum kostnaði ef hann telur sennilegt að skiptunum kunni að ljúka eftir 2. mgr. 154. gr.

Ef eign er í vörslum þrotabúsins og óvissa er um réttindi yfir henni eða vitað er að hún tilheyri því ekki, en enginn gefur sig fram innan kröfulýsingarfrests til að krefjast hennar, má skiptastjóri ráðstafa henni að undangenginni birtingu áskorunar í Lögbirtingablaði til eigandans um að gefa sig fram. Ef eignin liggur undir skemmdum eða meiri kostnaður væri af varðveislu hennar á kröfulýsingarfresti en ætla má að andvirði hennar nemi má skiptastjóri þó ráðstafa henni á kröfulýsingarfresti að undangenginni áskorun samkvæmt áðursögðu. Fé sem fæst fyrir slíka eign rennur til þrotabúsins ef enginn kallar eftir því.

Nú stendur ekki svo á sem í 2. mgr. segir, skiptastjóri selur eða ráðstafar eign eða réttindum sem þriðji maður var með réttu eigandi að og skiptastjóri vissi eða mátti vita um rétt hans, og getur þá þriðji maður krafið þrotabúið um bætur ef hann fær ekki tjón sitt bætt með kröfu skv. 2. mgr. 109. gr. Slík bótakrafa nýtur stöðu skv. 3. tölul. 110. gr. Hafi sala eða ráðstöfun átt sér stað eftir lok kröfulýsingarfrests og þriðji maður hefur ekki lýst tilkalli sínu áður en hún fór fram getur hann ekki haft uppi kröfu á hendur kaupanda sem hvorki vissi né mátti vita um réttindi hans.

124. gr.

Skiptastjóri tekur ákvarðanir um hvernig eignum og réttindum þrotabúsins verði ráðstafað, þar á meðal hvernig og hverjum þær verði seldar og gegn hverju verði, sbr. þó 129. gr., og hvort kröfu verði haldið uppi, mál verði höfðað um hana eða hún gefin eftir.

Skiptastjóri heldur skiptafundi eftir því sem honum þykir henta til að kynna ráðstafanir sem hann hefur gert, leita eftir atvikum tillagna eða ákvarðana um ráðstafanir sem eru enn ógerðar og gefa kost á að slíkar tillögur verði settar fram. Skiptastjóra er þó skylt að taka þessi málefni á dagskrá á skiptafundi sem er haldinn til að fjalla um skrá um lýstar kröfur og honum er jafnframt skylt að boða til skiptafundar í þessu skyni ef þess er krafist skriflega af þeim sem færu að minnsta kosti með fimmtung atkvæða á fundinum. Ákvarðanir skiptafundar um ráðstafanir, sem eru enn ógerðar, binda skiptastjóra samkvæmt því sem segir í 127. gr.

Þótt skiptastjóri boði ekki til skiptafundar um einstakar ráðstafanir sínar er honum rétt að ráðfæra sig áður en þær verða gerðar við kröfuhafa sem þær varða sérstaklega eða hafa annars hagsmuni umfram aðra af þeim.

125. gr.

Kröfuhafi á rétt á að sækja skiptafundi ef hann hefur lýst kröfu sinni fyrir skiptastjóra og henni hefur ekki endanlega verið hafnað.

Skiptastjóri getur heimilað öðrum fundarsókn, þar á meðal þrotamanni eða forráðamanni félags eða stofnunar sem er til gjaldþrotaskipta, ef fundarefnið varðar hagsmuni þeirra, vera þeirra á fundinum gæti orðið til hagræðis eða enginn sem á rétt til fundarsóknar hreyfir athugasemdum við að þeir séu viðstaddir. Slíkir menn njóta ekki málfrelsis eða tillöguréttar á fundinum nema að því leyti sem skiptastjóri ákveður.

126. gr.

Að því leyti sem þarf að ákveða atkvæði á skiptafundum ráðast þau af fjárhæðum krafna þeirra sem eiga rétt til fundarsóknar skv. 1. mgr. 125. gr. og hafa lýst kröfum um peningagreiðslu. Ef skiptastjóri hefur ekki enn tekið afstöðu til viðurkenningar kröfu eða hún er tryggð að hluta, ógjaldfallin, umdeild eða skilyrt, skal skiptastjóri ákveða henni atkvæði til bráðabirgða.

Ef skiptastjóri telur ljóst að krafa fáist greidd að fullu eða að engu greidd hvernig sem atkvæðagreiðsla kynni að fara á skiptafundi nýtur lánardrottinn ekki atkvæðisréttar á grundvelli hennar.

Séu atkvæði greidd um málefni sem varða sérstaka hagsmuni einstaks lánardrottins skulu atkvæði hlutaðeiganda falla niður.

127. gr.

Skiptafundur er ályktunarfær ef hann er sóttur af þeim sem fara með minnst þriðjung atkvæða skv. 126. gr.

Skiptastjóri er bundinn af ákvörðun ályktunarfærs skiptafundar ef allir fundarmenn hafa verið á einu máli. Telji skiptastjóri slíka ákvörðun þó andstæða lögum, óheiðarlega, óframkvæmanlega eða bersýnilega fara í bága við hagsmuni lánardrottna sem sóttu ekki fundinn eða geta enn gefið sig fram má hann virða ákvörðunina að vettugi og annaðhvort leggja málefnið fyrir nýjan skiptafund eða ráða því sjálfur til lykta.

Greini fundarmenn á um ákvörðun á ályktunarfærum skiptafundi er skiptastjóra að öðru jöfnu rétt að fylgja ályktun meiri hlutans. Það skal þó ekki gert ef efni eru til að víkja frá henni vegna þeirra atvika sem eru talin í 2. mgr. eða ætla má að meirahlutavaldi sé misbeitt minni hlutanum til tjóns. Telji skiptastjóri ekki fært að fara að ályktun meiri hlutans getur hann lagt málefnið fyrir nýjan skiptafund eða ráðið því sjálfur til lykta.

Falli atkvæði jöfn á ályktunarfærum skiptafundi skal skiptastjóri ráða málefninu til lykta á þann veg sem hann telur best eiga við, nema hann kjósi fremur að boða til nýs fundar um það.

128. gr.

Skiptastjóri skal kynna ákvarðanir sínar um fundarefni skv. 127. gr. jafnharðan á skiptafundum nema hann telji nauðsynlegt að fresta ákvörðun til nýs fundar.

Mæti ekki lánardrottinn til skiptafundar sem hann hefur verið boðaður til glatar hann rétti til að hafa uppi mótmæli eða kröfur vegna ákvarðana og ráðstafana sem hafa verið teknar þar eða kynntar.

Lánardrottinn sem á atkvæði um málefni búsins og telur ákvörðun eða ráðstöfun skiptastjóra ólögmæta getur mótmælt henni þegar á þeim fundi sem hún er kynnt, en ella á næsta fundi sem hann er boðaður til hafi hann ekki glatað rétti til þess skv. 2. mgr. Komi slík mótmæli fram skal skiptastjóri leitast við að jafna ágreininginn, en takist það ekki skal hann beina málefninu til héraðsdóms eftir 171. gr. Meðan ágreiningur hefur ekki verið leiddur til lykta skulu ekki gerðar frekari ráðstafanir um málefnið nema nauðsynlegt sé til að réttindi eða munir fari ekki forgörðum eða rýrni að mun.

129. gr.

Ef ráðstafa á eign þrotabúsins sem er bundin veðréttindum eða öðrum tryggingarréttindum og skiptastjóri telur að hún verði ekki seld gegn því verði að allir hlutaðeigendur fái fullnustu krafna sinna skal hann boða þá sem eiga réttindi yfir eigninni til veðhafafundar. Um boðun og önnur atriði varðandi framkvæmd veðhafafundar skal farið eftir sömu reglum og gilda um skiptafundi að því leyti sem ekki er mælt hér á annan veg, en atkvæði verða þar ekki greidd svo bindandi sé fyrir minni hluta.

Skiptastjóri skal kynna ráðagerðir sínar um ráðstöfun veðbundinnar eignar á veðhafa-

fundi. Hann skal leita þar heimildar fundarmanna til að ráðstafa eigninni með þeim áhrifum að þeir fundarmenn, sem kunna að fara á mis við fullnustu af söluverði eignarinnar, glati þeim tryggingarréttindum sem þeir kunna að njóta.

Ef eigninni er ekki ráðstafað með nauðungarsölu og skiptastjóra berst boð í hana, sem hann telur viðunandi en nægir þó ekki til að fullnægja réttindum allra hlutaðeigenda, skal hann boða þá sem færu á mis við fullnustu á ný til fundar, enda hafi þeir ekki áður veitt heimild skv. 2. mgr. Í fundarboði skal koma skýrlega fram hvert verð sé boðið í eignina og mat skiptastjóra á því hversu langt það muni hrökkva til að fullnægja kröfum þeirra sem eiga réttindi yfir henni.

Á veðhafafundi skv. 3. mgr. skal skiptastjóri gefa þeim fundarmönnum, sem færu á mis við fullnustu ef boði væri tekið, kost á að ganga inn í boðið eða gera hærra boð. Ef fleiri slíkir fundarmenn en einn lýsa yfir vilja á fundinum til að ganga inn í boð og sammæli verða ekki um annað skal þeim gefinn kostur á að gera hærra boð. Skiptastjóri skal ákveða á fundinum hverju boði verði tekið nema hann telji efni til að fresta ákvörðun eða leita frekari boða í hana.

Þegar skiptastjóri ráðstafar eign skv. 4. mgr. falla sjálfkrafa niður þau tryggingarréttindi yfir eigninni sem fást ekki fullnægt af söluverði hennar. Að kröfu skiptastjóra skulu slík réttindi afmáð ef þeim hefur verið þinglýst, enda leggi hann fyrir fundargerðir, fundarboð og önnur gögn því til staðfestingar að skilyrðum fyrir því sé fullnægt.

Veðhafi eða annar sá sem á réttindi yfir eign, sem er farið með eftir ákvæðum þessarar greinar, getur haft uppi mótmæli vegna meðferðar hennar með þeim hætti sem segir í 3. mgr. 128. gr.

130. gr.

Ákveði skiptastjóri að halda ekki uppi hagsmunum sem þrotabúið kann að njóta eða geta notið hvort sem það er gert samkvæmt ályktun skiptafundar eða ekki getur lánardrottinn, sem hefur lýst kröfu á hendur búinu sem hefur ekki þegar verið hafnað, gert það í eigin nafni til hagsbóta búinu hafi skiptastjóri ekki þegar skuldbundið það á annan veg. Sá sem vill gera slíkt skal tilkynna það skiptastjóra tafarlaust og bera sjálfur kostnað og áhættu af aðgerðum sínum en hann getur krafið þrotabúið um endurgreiðslu kostnaðar að því leyti sem búinu áskotnast fé af þeim.

Grípi enginn lánardrottinn til aðgerða skv. 1. mgr. má þrotamaðurinn gera það ef um einstakling er að ræða.

Hafi lánardrottinn eða þrotamaðurinn tekið að sér hagsmuni þrotabúsins skv. 1. eða 2. mgr. getur skiptastjóri hvenær sem er tekið við þeim á ný, enda greiði þá þrotabúið hlutaðeiganda um leið þann kostnað sem hefur fallið til af þessum sökum.

XX. KAFLI

Riftun ráðstafana þrotamanns o.fl.

131. gr.

Krefjast má riftunar á gjafagerningi ef gjöfin var afhent á síðustu sex mánuðum fyrir frestdag.

Krefjast má riftunar á gjafagerningi ef gjöfin var afhent sex til tólf mánuði fyrir frestdag nema leitt sé í ljós að þrotamaðurinn hafi þá verið gjaldfær og það þrátt fyrir afhendinguna. Þetta gildir einnig um gjafir til nákominna sem hafa verið afhentar sex til tuttugu og fjóra mánuði fyrir frestdag.

Ekki verður krafist riftunar venjulegra tækifærisgjafa, svipaðra gjafa eða styrkveitinga ef gerningar sem þessir voru ekki kostnaðarsamari en svaraði til aðstöðu þrotamannsins.

132. gr.

Ef þrotamaðurinn hefur afsalað sér arfi á síðustu sex mánuðum fyrir frestdag má krefjast riftunar á þeirri ráðstöfun. Hafi arfinum verið úthlutað áður en úrskurður gekk um að búið væri tekið til gjaldþrotaskipta skal beina kröfu að þeim sem hefur fengið arf eða aukinn arf vegna arfsafsalsins.

Krefjast má riftunar á arfsafsali sem hefur verið gefið sex til tuttugu og fjóra mánuði fyrir frestdag nema leitt sé í ljós að þrotamaðurinn hafi þá verið gjaldfær og það þrátt fyrir arfsafsalið.

Hafi fjárslit farið fram milli þrotamannsins og maka hans eða sambýlismanns, og hann hefur afsalað sér rétti við þau, má krefjast riftunar eftir reglum 1. og 2. mgr. á þeirri ráðstöfun að því leyti sem fyrrum maki þrotamannsins eða sambýlismaður hefur fengið meira í sinn hlut við fjárslitin en honum hefði borið.

133. gr.

Krefjast má riftunar á greiðslu á síðustu sex mánuðum fyrir frestdag frá þrotamanninum til nákominna á launum, öðru endurgjaldi fyrir vinnu eða eftirlaunum, ef greiðslan var bersýnilega hærri en sanngjarnt var miðað við vinnuna, tekjur af atvinnurekstrinum og önnur atvik. Aðeins verður rift að því leyti sem greiðslan var hærri en sanngjarnt var.

Sama gildir um greiðslu sex til tuttugu og fjórum mánuðum fyrir frestdag nema leitt sé í ljós að þrotamaðurinn hafi þá verið gjaldfær og það þrátt fyrir greiðsluna.

134. gr.

Krefjast má riftunar á greiðslu skuldar á síðustu sex mánuðum fyrir frestdag ef greitt var með óvenjulegum greiðslueyri, fyrr en eðlilegt var eða greidd var fjárhæð sem hefur skert greiðslugetu þrotamannsins verulega, nema greiðslan hafi virst venjuleg eftir atvikum.

Krefjast má riftunar slíkrar greiðslu til nákominna sex til tuttugu og fjórum mánuðum fyrir frestdag nema leitt sé í ljós að þrotamaðurinn hafi þá verið gjaldfær og það þrátt fyrir greiðsluna.

135. gr.

Ef þrotamaðurinn hefur greitt víxil eða tékka verður þeirri ráðstöfun ekki rift gagnvart þeim sem varð að taka við greiðslu til að halda víxil- eða tékkarétti á hendur öðrum nema þrotabúið sanni að ekki hafi verið unnt að fá greiðslu hjá þeim. Hins vegar ber þeim að greiða fjárhæðina sem að lokum hefði beðið tjón ef þrotamaðurinn hefði ekki greitt, enda hefðu verið skilyrði til að rifta ef þrotamaðurinn hefði greitt honum.

136. gr.

Ákvæði um riftun greiðslu gilda einnig um skuldajöfnuð ef ekki mætti beita honum skv. 100. gr.

137. gr.

Krefjast má riftunar á veðrétti eða öðrum tryggingarréttindum sem kröfuhafi fékk á síðustu sex mánuðum fyrir frestdag en ekki um leið og stofnað var til skuldarinnar. Það sama á við ef slíkum réttindum er ekki þinglýst eða þau eru ekki tryggð á annan hátt gegn fullnustugerðum án ástæðulauss dráttar eftir að skuldin varð til og ekki fyrr en á síðustu sex mánuðum fyrir frestdag.

Krefjast má riftunar á veðrétti eða öðrum tryggingarréttindum sem hafa verið sett til hagsbóta fyrir nákomna sex til tuttugu og fjórum mánuðum fyrir frestdag og ákvæði 1. mgr. eiga að öðru leyti við, nema leitt sé í ljós að þrotamaðurinn hafi þá verið gjaldfær og það þrátt fyrir stofnun tryggingarréttindanna.

138. gr.

Kyrrsetning í eign þrotamannsins fellur sjálfkrafa niður við uppkvaðningu úrskurðar um töku bús hans til gjaldþrotaskipta ef eignin rennur til þrotabúsins. Eins fer um löggeymslu og fjárnám sem hefur verið gert í eign þrotamannsins á síðustu sex mánuðum fyrir frestdag ef eignin rennur til þrotabúsins.

Sama gildir um löggeymslu og fjárnám sem hefur verið gert sex til tuttugu og fjórum mánuðum fyrir frestdag að kröfu einhvers sem er nákominn þrotamanni, nema sá leiði í ljós með málsókn að þrotamaður hafi þá verið gjaldfær og það þrátt fyrir fullnustugerðina.

139. gr.

Krefjast má riftunar á greiðslu skuldar ef greitt var eftir frestdag nema reglur XVII. kafla hefðu leitt til að skuldin hefði greiðst við gjaldþrotaskipti, nauðsynlegt hafi verið að greiða til að komast hjá tjóni eða sá sem greiðslu naut hafi hvorki vitað né mátt vita að komið hafi fram beiðni um heimild til greiðslustöðvunar eða til að leita nauðasamnings eða krafa um gjaldþrotaskipti.

Krefjast má riftunar annarra ráðstafana sem hafa verið gerðar eftir frestdag nema ráðstöfunin hafi verið nauðsynleg í þágu atvinnurekstrar þrotamannsins, eðlileg af tilliti til sameiginlegra hagsmuna lánardrottna eða til að fullnægja daglegum þörfum. Ekki verður rift gagnvart þeim sem mátti líta svo á að ráðstöfunin hafi verið þess eðlis sem á undan segir eða hvorki vissi né mátti vita um beiðni um heimild til greiðslustöðvunar eða til að leita nauðasamnings eða kröfu um gjaldþrotaskipti.

Ef aðstoðarmaður skuldarans við greiðslustöðvun eða umsjónarmaður með nauðasamningsumleitunum hans hefur samþykkt greiðslu eða ráðstöfun, verður ekki rift nema samþykkið hafi bersýnilega verið gefið í andstöðu við heimildir laga þessara til ráðstafana.

140. gr.

Ef það er skilyrði riftunar að ráðstöfun eða fullnustugerð fari fram á tilteknum tíma telst það skilyrði uppfyllt ef þinglýsing eða önnur tryggingarráðstöfun, sem er nauðsynleg til að hindra að betri réttur fáist með fullnustugerð, fer fram á þeim tiltekna tíma.

141. gr.

Krefjast má riftunar ráðstafana sem á ótilhlýðilegan hátt eru kröfuhafa til hagsbóta á kostnað annarra, leiða til þess að eignir þrotamannsins verði ekki til reiðu til fullnustu kröfuhöfum eða leiða til skuldaaukningar kröfuhöfum til tjóns, ef þrotamaðurinn var ógjaldfær eða varð það vegna ráðstöfunarinnar og sá sem hafði hag af henni vissi eða mátti vita um ógjaldfærni þrotamannsins og þær aðstæður sem leiddu til þess að ráðstöfunin væri ótilhlýðileg.

142. gr.

Ef riftun fer fram með stoð í 131.–138. gr. skal sá sem hafði hag af riftanlegri ráðstöfun eða fullnustugerð greiða þrotabúinu fé sem svarar til þess sem greiðsla þrotamannsins hefur orðið honum að notum, þó ekki hærri fjárhæð en sem nemur tjóni þrotabúsins. Hafi hann fengið peninga greidda eða hafi greiðsla þrotamannsins verið seld og greiðsla fengist fyrir hana í peningum skiptir notkun peninganna engu um kröfu þrotabúsins. Ef ljóst er að viðsemjanda var kunnugt um riftanleika ráðstöfunarinnar skal þó dæma hann til greiðslu tjónsbóta.

Hagnað sem fæst eftir að riftunarmál er höfðað skal greiða þrotabúinu.

Ef riftun fer fram skv. 139. eða 141. gr. skal sá sem hafði hag af riftanlegri ráðstöfun greiða bætur eftir almennum reglum.

143. gr.

Þeim sem er gert að sæta riftun og greiða þrotabúi fé skv. 142. gr. eða öðrum ákvæðum þessara laga eða afhenda þrotabúinu verðmæti skv. 144. gr. skal skylt að inna sína greiðslu af hendi til þrotabúsins án tillits til þess hvenær úthlutun fari fram úr búinu. Honum skal heimilt að koma að upphaflegri fjárkröfu sinni á hendur þrotabúinu og njóta jafnrar stöðu við aðra lánardrottna sem hafa jafnréttháar kröfur.

144. gr.

Ef annar hvor aðila krefst skal skila greiðslum í þeim mæli sem þær eru enn til, enda verði það gert án óhæfilegrar rýrnunar verðmæta. Jafna skal greiðslur eftir því sem þarf með peningagreiðslum.

145. gr.

Ef sérstaklega stendur á má lækka eða fella niður kröfu á þann sem hafði hag af ráðstöfun eða fullnustugerð ef greiðsla kröfunnar væri svo miklum erfiðleikum bundin að ósanngjarnt megi teljast og önnur atvik leiða til þess sama.

146. gr.

Ef sá sem fékk verðmæti hefur framselt þau þriðja manni á þrotabúið kröfu á þriðja mann eftir reglum 142.–145. gr. ef hann vissi eða mátti vita um þær aðstæður sem riftunarkrafan byggist á.

Ef þriðji maður er nákominn þrotamanni á þrotabúið kröfu á hann í þeim mæli sem greinir í 1. og 2. mgr. 142. gr. og 143. gr., sbr. 144. og 145. gr., þó að hann hafi verið í góðri trú.

147. gr.

Ef þriðji maður hefur sett tryggingu eða gengið í ábyrgð fyrir skuldum þrotamanns en losnað frá skuldbindingu sinni vegna riftanlegrar greiðslu eða fullnustugerðar á þrotabúið kröfu á þriðja mann eftir reglunum í 142. og 143. gr., sbr. 145. gr., ef þriðji maður vissi eða mátti vita um aðstæðurnar sem riftunarkrafa byggist á þegar hann losnaði frá skuldbindingu sinni. Þrotabúið getur krafist veðtryggingar á ný ef unnt er að setja hana.

Ef þriðji maður er nákominn þrotamanni á þrotabúið kröfu á hann skv. 1. og 2. mgr. 142. gr. og 143. gr., sbr. 145. gr., þó að hann hafi verið í góðri trú.

Ákvæði 1. og 2. mgr. koma ekki í veg fyrir riftun gagnvart þriðja manni eftir 2. mgr. 134. gr., 2. mgr. 139. gr. eða 141. gr.

148. gr.

Ef höfða þarf dómsmál til að koma fram riftun skal það gert áður en sex mánuðir eru liðnir frá því skiptastjóri átti þess kost að gera riftunarkröfuna. Frestur þessi byrjar þó aldrei að líða fyrr en við lok kröfulýsingarfrests.

Frestur skv. 1. mgr. gildir ekki um mótmæli gegn kröfu sem er lýst í þrotabúið.

XXI. KAFLI
Nauðasamningar við gjaldþrotaskipti.

149. gr.

Frá því úrskurður er kveðinn upp um að bú sé tekið til gjaldþrotaskipta og þar til frumvarp er gert til úthlutunar úr búinu getur þrotamaðurinn leitað nauðasamnings í því skyni að gjaldþrotaskiptum ljúki með því að samningur komist á.

Ákvæði 3. þáttar gilda um nauðasamning, sem þrotamaðurinn leitar skv. 1. mgr., með þeim frávikum sem mælt er fyrir um í þessum kafla eða leiða af eðli máls.

Skiptastjóri gegnir þeim störfum sem umsjónarmaður með nauðasamningsumleitunum

gegnir að öðrum kosti. Skiptastjóri fer eftir sem áður með forræði á málefnum þrotabúsins eftir almennum reglum þótt nauðasamnings sé leitað.

Að því leyti sem reglur 3. þáttar miða tiltekin áhrif við þann dag sem úrskurður gengur um heimild til að leita nauðasamnings skal varðandi nauðasamning skv. 1. mgr. miða þau við þann dag sem úrskurður gekk um að búið væri tekið til gjaldþrotaskipta.

150. gr.

Ef þrotamaðurinn vill leita nauðasamnings skal hann tilkynna skiptastjóra það skriflega. Í tilkynningunni skal greint frá því á hverjum forsendum samningsboðið sé reist og hvernig þrotamaðurinn rökstyðji að hann muni geta staðið við það. Þar skulu enn fremur koma fram þær skýringar við frumvarp að nauðasamningi sem þrotamaðurinn telur þörf.

Með tilkynningu skv. 1. mgr. skulu fylgja frumvarp að nauðasamningi sem er gert eftir fyrirmælum 36. gr. og skriflegar yfirlýsingar frá að minnsta kosti fjórðungi þeirra sem ættu atkvæðisrétt um nauðasamninginn, bæði eftir höfðatölu þeirra og kröfufjárhæðum, um að þeir mæli með nauðasamningi eftir frumvarpi þrotamannsins.

Skiptastjóri skal ákveða svo fljótt sem verða má hvort frumvarp þrotamannsins að nauðasamningi verði borið undir atkvæði. Það skal ekki gert ef einhver þau atvik, sem eru talin í 1. mgr. 38. gr. og hefðu valdið synjun um heimild til að leita nauðasamnings án gjaldþrotaskipta, eru fyrir hendi að mati skiptastjóra. Ef skiptastjóri neitar að bera frumvarpið undir atkvæði og þrotamaðurinn fellir sig ekki við þá neitun skal skiptastjóri leita úrlausnar héraðsdómara um málefnið eftir ákvæðum 171. gr.

151. gr.

Nú ákveður skiptastjóri að bera megi frumvarp þrotamannsins að nauðasamningi undir atkvæði og boðar hann þá til sérstaks skiptafundar í því skyni með auglýsingu sem hann fær birta í Lögbirtingablaði með minnst tveggja vikna fyrirvara, þar sem tekið skal fram að frumvarp þrotamannsins og skrá skv. 2. mgr. munu liggja frammi til sýnis fyrir lánardrottna á starfsstöð skiptastjórans síðustu tvær vikurnar fyrir fundinn. Slíkur fundur skal þó ekki haldinn fyrr en að afstöðnum skiptafundi þar sem fjallað er um skrá um lýstar kröfur í þrotabúið.

Skiptastjóri skal gera skrá um atkvæðisrétt um frumvarp þrotamannsins að nauðasamningi. Í skránni skulu aðeins greindar þær kröfur sem hafa hlotið viðurkenningu við gjaldþrotaskiptin og atkvæðisréttur fylgir að mati skiptastjóra, en tiltekið skal hver atkvæði fylgi hverri kröfu, bæði að höfðatölu og eftir kröfufjárhæð. Skiptastjóri þarf ekki að tilkynna lánardrottnum um hvort eða hvernig kröfur þeirra séu taldar í skránni nema að því leyti sem hann telur að viðurkenndri samningskröfu fylgi ekki atkvæði.

152. gr.

Á skiptafundi sem haldinn er til atkvæðagreiðslu um frumvarp þrotamannsins að nauðasamningi skal skiptastjóri lýsa eftir athugasemdum um ákvörðun atkvæðisréttar í skrá sinni skv. 2. mgr. 151. gr., þar á meðal hvort einhver lánardrottinn telji sig eiga atkvæðisrétt sem ekki er getið í skránni. Þeim atriðum verður ekki mótmælt í skrá skiptastjórans sem byggja á því sem þegar er útkljáð við gjaldþrotaskiptin, sbr. 3. mgr. 120. gr. Nýjum kröfum verður heldur ekki komið fram nema að því leyti sem þeim verður um leið komið að við gjaldþrotaskiptin skv. 118. gr.

Um atkvæðafjölda til samþykkis á frumvarpi að nauðasamningi og atkvæðagreiðsluna um það gilda ákvæði 49.–52. gr., að öðru leyti en því að ef úrslit atkvæðagreiðslu geta ráðist af ágreiningsatkvæði skal skiptastjóri fá leyst úr ágreiningnum eftir ákvæðum 2. mgr. 120. gr. Frestast þá að fá niðurstöðu atkvæðagreiðslu þar til úrlausn er fengin um ágreininginn.

153. gr.

Ekki er skylt að tilkynna eða auglýsa það sérstaklega ef frumvarp þrotamannsins hefur ekki hlotið samþykki nægilegs fjölda atkvæðismanna eða kröfu hans um staðfestingu nauðasamnings er hafnað.

Hafi frumvarpið hlotið samþykki skal farið svo að um staðfestingu nauðasamnings sem segir í IX. kafla eftir því sem átt getur við. Þó er það skilyrði fyrir staðfestingu nauðasamnings að kröfur skv. 109.–112. gr. séu áður greiddar, fullnægjandi trygging sé sett fyrir greiðslu þeirra eða hlutaðeigendur samþykki skriflega að nauðasamningur verði staðfestur án þess. Ef krafa þrotamannsins um staðfestingu nauðasamnings er tekin til greina skal skiptastjóri auglýsa þau lok gjaldþrotaskipta skv. 2. mgr. 162. gr.

XXII. KAFLI
Úthlutun og lok gjaldþrotaskipta.

154. gr.

Gjaldþrotaskiptum skal þegar lokið ef nauðasamningur kemst á samkvæmt fyrirmælum XXI. kafla.

Eins skal skiptum lokið ef þrotamaðurinn leggur fram eftir lok kröfulýsingarfrests yfirlýsingar allra þeirra sem hafa lýst kröfum um að þeir afturkalli þær eða þrotamaðurinn sannar að þær séu fallnar niður.

Ef skiptum lýkur skv. 1. eða 2. mgr. skal skiptastjóri afhenda þrotamanninum þær eignir þrotabúsins sem hann hefur undir höndum, enda sé kostnaður af skiptunum áður greiddur. Skiptastjóri skal gera skriflegt yfirlit um þær greiðslur sem hann hefur tekið við og innt af hendi vegna þrotabúsins og láta það þrotamanninum í té ef hann leitar eftir því.

Ef ágreiningur rís um heimild til að ljúka skiptum skv. 2. mgr. skal skiptastjóri beina málefninu til héraðsdóms eftir 171. gr.

155. gr.

Ef fram kemur eftir lok kröfulýsingarfrests að þrotabúið eigi ekki eignir umfram það sem þarf til að efna kröfur skv. 109. gr. og 1. og 2. tölul. 110. gr. skal skiptum lokið, eftir atvikum með greiðslu þeirra krafna, á skiptafundi sem er haldinn til að fjalla um skrá um lýstar kröfur eða skiptafundi sem skiptastjóri boðar síðar til sérstaklega í því skyni. Skiptastjóri getur þó ákveðið að skiptum verði fram haldið þótt þannig standi á ef hann telur að þrotabúið geti unnið til frekari réttinda með málshöfðun eða öðrum aðgerðum og sá sem ber ábyrgð á greiðslu skiptakostnaðar eða annar lánardrottinn í hans stað lýsir sig reiðubúinn til að bera kostnað af frekari aðgerðum og leggur eftir atvikum fram tryggingu fyrir honum.

Ef skiptastjóri ákveður að ljúka skiptum skv. 1. mgr. skal hann kynna það á skiptafundi og leggja þar fyrir yfirlit um þær greiðslur sem hann hefur tekið við og innt af hendi vegna þrotabúsins. Ef ágreiningur rís um ákvörðun skiptastjóra skal hann beina málefninu til héraðsdóms eftir 171. gr.

156. gr.

Ef skiptum er ekki lokið skv. 154. eða 155. gr. skal skiptastjóri, svo fljótt sem unnt er, efna þær kröfur á hendur þrotabúinu sem hafa þegar hlotið viðurkenningu og fást efndar að fullu eftir stöðu sinni í skuldaröð. Þetta skal þó ekki gert nema fé sé jafnframt tekið frá til fullrar greiðslu á skilyrtum eða umdeildum kröfum sem gætu notið sömu eða hærri stöðu í skuldaröð, en greiðsla þeirra skal þá eftir atvikum innt af hendi um leið og skilyrði er komið fram eða ágreiningur er til lykta leiddur.

Að loknum greiðslum skv. 1. mgr. má skiptastjóri greiða öllum þeim sem næstir koma í skuldaröð upp í væntanlega úthlutun til þeirra, en þess skal þá enn gætt að fé sé tekið frá fyrir skilyrtum eða umdeildum kröfum sem gætu notið sömu stöðu í skuldaröð.

157. gr.

Skiptastjóri getur ákveðið að ljúka skiptum þótt kröfu hafi verið lýst sem er háð ókomnu skilyrði eða dómsmál er rekið um ef fyrirséð þykir að nokkur bið verði enn eftir málalokum. Fé skal tekið frá til að efna slíkar kröfur eftir þeirri stöðu sem þær kynnu að njóta í skuldaröð, en um varðveislu fjárins og endurupptöku skipta til úthlutunar á því fer eftir 163. gr.

Ef þrotabúið telur til réttinda sem eru umdeild eða vænta má að teljandi bið verði eftir að megi koma í verð eða komi til greiðslu, getur skiptastjóri ákveðið að ljúka skiptum án tillits til þeirra. Hann skal þó fylgja réttindunum eftir og taka skiptin upp á ný skv. 164. gr. þegar þrotabúið getur ráðstafað þeim. Skiptastjóra er rétt að taka frá fé til að mæta útgjöldum af þessum sökum en um meðferð þess skal farið eftir sömu reglum að því leyti sem það nýtist ekki til fulls.

158. gr.

Nú hefur eignum þrotabúsins verið komið í verð, kröfur þess innheimtar og ágreiningsmálum ráðið til lykta að öðru leyti en leiðir af 157. gr. og skal þá skiptastjóri gera frumvarp til úthlutunar úr búinu, en í frumvarpinu skal eftirfarandi koma fram eftir því sem tilefni er til:

1. yfirlit yfir eignir búsins þannig að ráða megi hvað hafi verið til í reiðufé, fengist fyrir einstaka muni, innheimst af kröfum, unnist í arð eða vexti o.s.frv.,
2. yfirlit yfir kostnað af skiptunum og önnur útgjöld sem búið hefur þurft að bera, en síðan hvað hefur verið greitt af kröfum eftir 1. mgr. 156. gr.,
3. yfirlit yfir eignir sem koma ekki enn til skipta og fé sem er tekið frá um sinn, sbr. 157. gr.,
4. hversu mikið greiðist hverjum lánardrottni sem hefur ekki þegar fengið fulla greiðslu og hversu mikið hver þeirra kann áður að hafa fengið upp í kröfu sína skv. 2. mgr. 156. gr.

Skiptastjóri má ákveða í frumvarpinu að við úthlutun verði ekki tekið tillit til krafna sem mjög lítið mundi fást greitt af, en kröfur sem þannig er farið með skulu þá taldar þar upp.

159. gr.

Þegar frumvarp hefur verið gert til úthlutunar skal skiptastjóri boða til skiptafundar til að fjalla um það með auglýsingu sem hann fær birta í Lögbirtingablaði með minnst tveggja vikna fyrirvara. Í auglýsingunni skal koma fram í hverju skyni fundurinn verði haldinn, að frumvarpið verði til sýnis fyrir lánardrottna og aðra sem eiga lögmætra hagsmuna að gæta á starfsstofu skiptastjórans síðustu tvær vikurnar fyrir fundinn og að vænta megi að frumvarpið verði lagt óbreytt til grundvallar sem úthlutunargerð ef engin andmæli koma fram gegn því.

Um rétt til að fá aðgang að frumvarpi til úthlutunar eða eintak af því skal beitt ákvæðum 3. mgr. 119. gr.

160. gr.

Á skiptafundi sem er boðað til skv. 1. mgr. 159. gr. skal skiptastjóri leggja fram frumvarp til úthlutunar og veita þær upplýsingar sem fundarmenn æskja, en um rétt til fundarsóknar skal farið eftir ákvæðum 125. gr. Skiptastjóri skal verða eftir föngum við óskum fundarmanna um aðgang að gögnum um reikningshald búsins sem hann hefur undir höndum.

Ef þeir sem hafa gert kröfur á hendur þrotabúinu hafa ekki uppi mótmæli gegn frumvarpi til úthlutunar á skiptafundinum skal það talið endanlega samþykkt af þeirra hendi, hvort sem þeir hafa sótt fundinn eða ekki. Skiptastjóri skal þá rita á frumvarpið að það hafi verið samþykkt sem úthlutunargerð úr búinu og gjaldþrotaskiptunum sé þar með lokið.

Komi fram mótmæli gegn frumvarpinu á skiptafundinum og þau varða atriði sem hlutaðeigandi hefur ekki þegar glatað rétti til að mótmæla skv. 3. mgr. 120. gr. eða 2. mgr. 128. gr. skal skiptastjóri krefja þann sem hefur mótmælin uppi svara um hverjar breytingar hann telji eiga gera á frumvarpinu.

Ef aðeins er krafist breytinga sem skiptastjóri telur efni til að fallast á getur hann breytt frumvarpinu samkvæmt því og lokið skiptum, ef eingöngu eru leiðréttar augljósar eða óverulegar skekkjur eða fundurinn er sóttur af hálfu allra sem breytingin varðar og þeir

samþykkja hana. Verði það ekki gert skal skiptastjóri boða til nýs fundar eftir 1. mgr. 159. gr. um frumvarpið svo breytt.

Verði mótmælum ekki sinnt með þeim hætti sem segir í 4. mgr. skal skiptastjóri kveðja þá sem mótmælin varða til fundar, séu þeir ekki staddir á skiptafundinum, og leitast við að jafna ágreininginn. Takist það ekki skal skiptastjóri beina málefninu til héraðsdóms eftir 171. gr. Þegar ágreiningurinn hefur verið leiddur til lykta skal skiptastjóri gera nýtt frumvarp til úthlutunar og boða til fundar um það, nema forsendur fyrra frumvarpsins standi óhaggaðar og það telst þannig endanlega samþykkt.

161. gr.

Þegar gjaldþrotaskiptum er lokið skv. 160. gr. skal skiptastjóri tafarlaust senda þeim greiðslur sem eiga rétt til þeirra eftir úthlutunargerð.

Verði greiðslu ekki komið til skila skv. 1. mgr., svo sem vegna þess að lánardrottinn hefur ekki veitt skiptastjóra upplýsingar um hvar til hans verði náð, skal skiptastjóri varðveita greiðsluna handa hlutaðeiganda á sérstökum reikningi við banka eða sparisjóð sem beri svo háa vexti sem kostur er. Gefi sá sem á rétt til greiðslunnar sig ekki fram við skiptastjóra innan árs frá því auglýsing birtist um skiptalok skv. 2. mgr. 162. gr. skal skiptastjóri greiða féð í ríkissjóð.

Ef lánardrottinn afsalar sér rétti til greiðslu eða skilar henni eftir að gjaldþrotaskiptum er lokið skal skiptastjóri ráðstafa henni eftir 164. gr.

162. gr.

Þegar gjaldþrotaskiptum er lokið skal skiptastjóri tilkynna það héraðsdómara skriflega. Þeirri tilkynningu skal fylgja endurrit fundargerðar af skiptafundi þar sem skiptum var lokið nema það hafi verið gert utan funda, sbr. 154. gr. Eftir því sem við á skal enn fremur fylgja yfirlit skiptastjóra skv. 3. mgr. 154. gr. eða 2. mgr. 155. gr. eða úthlutunargerð úr búinu.

Skiptastjóri skal tafarlaust eftir skiptalok fá birta auglýsingu um þau í Lögbirtingablaði. Í auglýsingunni skal getið nafns og kennitölu þrotamannsins, hvenær búið var tekið til gjaldþrotaskipta og skiptum lauk, hvað greiddist upp í kröfur í einstökum flokkum og hverrar fjárhæðar þær kröfur hafi verið sem fengust að engu greiddar. Hafi gjaldþrotaskiptum lokið með nauðasamningi skal getið hvers efnis hann sé í meginatriðum.

163. gr.

Hafi skiptastjóri lokið skiptum en tekið frá fé til að mæta skilyrtri eða umdeildri kröfu skal féð lagt á sérgreindan reikning við banka eða sparisjóð sem beri svo háa vexti sem kostur er. Skiptastjóri varðveitir skilríki fyrir slíkum reikningi.

Þegar komið er í ljós um skilyrði fyrir kröfu eða ágreiningur um hana er leiddur endanlega til lykta skal skiptastjóri taka skiptin upp á ný og greiða kröfuna hafi málalok orðið á þann veg. Ef féð sem var tekið frá nýtist með öllu til þeirra þarfa skal skiptastjóri tilkynna og auglýsa skiptalokin skv. 162. gr., en standi eitthvað eftir af því skal því ráðstafað eftir 164. gr.

164. gr.

Hafi skiptum verið lokið án tillits til eignar sem búið gat þá ekki ráðið yfir skal skiptastjóri tafarlaust og ótilkvaddur taka skiptin upp á ný ef eignin stendur búinu til ráðstöfunar. Þegar henni hefur eftir atvikum verið komið í verð skal skiptastjóri gera frumvarp til viðbótarúthlutunar og fara annars svo að sem segir í 158.–162. gr. Skiptastjóri má þó fresta viðbótarúthlutun ef fyrirsjáanlegt er að frekari eignir komi til ráðstöfunar og hentugra þykir að úthluta andvirði þeirra allra í senn. Ef sú fjárhæð, sem kæmi til viðbótarúthlutunar, er óveruleg og ekki er að vænta frekari eigna til ráðstöfunar má skiptastjóri ljúka skiptum á ný með greiðslu hennar í ríkissjóð, en þau málalok skulu tilkynnt og auglýst eftir 162. gr.

Komi fram eign eftir lok gjaldþrotaskipta sem hefði átt að falla til þrotabúsins skal farið eftir fyrirmælum 1. mgr.

Eftir því sem nauðsyn krefur skal halda skiptafundi eða grípa til annarra aðgerða eftir fyrri köflum þessa þáttar við endurupptöku skv. 1. og 2. mgr.

165. gr.

Gjaldþrotaskipti verða ekki endurupptekin að öðru leyti en heimilað er í 163. og 164. gr.

Þrotamaðurinn ber ábyrgð á skuldum sínum sem fást ekki greiddar við gjaldþrotaskiptin. Ef kröfu hefur verið lýst við gjaldþrotaskiptin og ekki fengist greidd við þau er fyrningu hennar slitið gagnvart þrotamanninum og byrjar nýr fyrningarfrestur að líða á þeim degi sem skiptunum er lokið, ef krafan var viðurkennd, en ella á þeim degi sem kröfunni var lýst.

5. ÞÁTTUR
Meðferð ágreiningsmála fyrir dómstólum.

XXIII. KAFLI
Hver ágreiningsefni verða lögð fyrir héraðsdóm og hvernig það verður gert.

166. gr.

Ef ágreiningur rís á dómþingi um beiðni skuldara um heimild til áframhaldandi greiðslustöðvunar, sbr. 16. gr., skal héraðsdómari þegar í stað þingfesta mál án undangenginna tilkynninga, þar sem leyst verður úr ágreiningnum. Skuldarinn skal vera sóknaraðili málsins en sá sem hefur uppi mótmæli gegn beiðni hans verður varnaraðili. Ef mótmæli koma fram gegn beiðni skuldarans af hendi fleiri en eins skal leyst úr ágreiningi um hana í einu máli þótt mótmælin séu ekki byggð á sama grunni, en þeir sem hafa þau uppi skulu þá báðir eða allir taldir varnaraðilar málsins.

Ef ágreiningur rís á dómþingi um kröfu lánardrottins um að heimild skuldara til greiðslustöðvunar verði felld niður, sbr. 4. mgr. 26. gr., skal héraðsdómari þegar í stað þingfesta mál án undangenginna tilkynninga, þar sem leyst verður úr ágreiningnum. Sá sem hefur uppi kröfu um að heimild til greiðslustöðvunar verði felld niður verður sóknaraðili máls en skuldarinn verður varnaraðili.

Í máli sem rís skv. 1. eða 2. mgr. skal héraðsdómari gefa aðilum þess kost á að leggja fram gögn sem þeir hafa þegar undir höndum við þingfestingu og tjá sig stuttlega um málið áður en það verður tekið til úrskurðar. Ef annar aðilinn eða þeir báðir eða allir óska eftir því skal héraðsdómari þó fresta málinu til aðalflutnings þar sem aðilum gefst báðum eða öllum í senn kostur á að leggja fram skriflegar greinargerðir og sönnunargögn, en slíkur frestur skal að jafnaði ekki vera lengri en þrír sólarhringar. Að öðru leyti fer um málið eftir almennum reglum XXIV. kafla.

167. gr.

Ef ágreiningur rís á dómþingi um kröfu um að heimild skuldara til að leita nauðasamnings verði felld niður, sbr. 4. mgr. 42. gr., skal héraðsdómari þegar í stað þingfesta mál án undangenginna tilkynninga, þar sem leyst verður úr ágreiningnum. Sá sem krefst að heimildin verði felld niður skal vera sóknaraðili málsins en skuldarinn verður varnaraðili.

Ef ágreiningur rís á dómþingi um kröfu skuldarans um staðfestingu nauðasamnings, sbr. 3. mgr. 56. gr., skal héraðsdómari þegar í stað þingfesta mál án undangenginna tilkynninga, þar sem leyst verður úr ágreiningnum. Skuldarinn skal vera sóknaraðili málsins en sá sem mótmælir kröfu hans verður varnaraðili. Ef mótmæli koma fram gegn kröfu skuldarans af hendi fleiri en eins skal leyst úr ágreiningi um hana í einu máli þótt mótmælin séu ekki byggð á sama grunni, en þeir sem hafa þau uppi skulu þá báðir eða allir taldir varnaraðilar málsins.

Um meðferð máls sem rís skv. 1. eða 2. mgr. fer að öðru leyti eftir 3. mgr. 166. gr., en þó má veita fresti í máli skv. 2. mgr. í allt að tvær vikur.

168. gr.

Ef mótmæli koma fram á dómþingi af hálfu skuldara við kröfu lánardrottins um að bú hans verði tekið til gjaldþrotaskipta, sbr. 4. mgr. 70. gr. skal héraðsdómari þegar í stað þingfesta mál án undangenginna tilkynninga, þar sem leyst verður úr ágreiningnum. Hlutaðeigandi lánardrottinn skal vera sóknaraðili máls en skuldarinn verður varnaraðili.

Um meðferð máls sem rís skv. 1. mgr. fer að öðru leyti eftir 3. mgr. 166. gr., en þó má veita fresti í slíku máli í allt að tvær vikur.

169. gr.

Sá sem krefst úrskurðar héraðsdómara um hvort skiptastjóra verði vikið úr starfi skv. 3. mgr. 76. gr. skal beina skriflegri kröfu sinni um það til héraðsdóms þar sem skiptastjórinn var skipaður til starfans. Í kröfunni skal eftirfarandi koma fram:

1. nafn þess sem hefur kröfuna uppi, kennitala hans og heimilisfang, ásamt skýringu á því hvernig hann telji sig eiga aðild að slíkri kröfu,
2. hver sá skiptastjóri sé sem krafist er að verði vikið úr starfi og til hverra starfa hann hafi verið skipaður,
3. röksemdir fyrir kröfunni ásamt skýringu þeirra atvika sem nauðsyn ber til samhengis vegna.

Þau gögn skulu fylgja kröfunni sem hún er studd við.

Héraðsdómari fer með kröfu skv. 1. mgr. eftir ákvæðum XXIV. kafla. Sá sem krefst frávikningar skiptastjórans skal vera sóknaraðili máls en skiptastjórinn varnaraðili.

170. gr.

Ef ágreiningur rís á dómþingi um kröfu skiptastjóra skv. 3. mgr. 82. gr. eða 1. mgr. 83. gr. skal héraðsdómari þegar í stað þingfesta mál án undangenginna tilkynninga, þar sem leyst verður úr ágreiningnum. Hlutaðeigandi þrotabú skal vera sóknaraðili máls en sá sem krafan beinist að verður varnaraðili.

Um meðferð máls sem rís skv. 1. fer að öðru leyti eftir 3. mgr. 166. gr., en því verður þó ekki frestað til málflutnings nema eftir sameiginlegri ósk aðilanna.

171. gr.

Ef ágreiningur rís um atriði við gjaldþrotaskipti sem mælt er fyrir í lögum þessum að skiptastjóri skuli beina til héraðsdóms til úrlausnar, svo og ef skiptastjóri telur þörf úrlausnar héraðsdóms um önnur ágreiningsatriði sem koma upp við gjaldþrotaskipti, skal hann beina skriflegri kröfu um það til þess héraðsdómstóls þar sem hann var skipaður til starfa. Í kröfunni skal eftirfarandi koma fram:

1. hver þau gjaldþrotaskipti séu þar sem ágreiningur hefur risið,
2. nöfn þeirra, sem eiga aðild að ágreiningnum, kennitölur þeirra og heimilisföng,
3. um hvað ágreiningur standi og hverjar kröfur hafi komið fram í því sambandi,
4. hvort skiptastjóri telji hlutaðeigandi þrotabú þurfa að eiga aðild að máli um ágreininginn.

Þau gögn skulu fylgja kröfunni sem varða ágreiningsefnið.

Héraðsdómari fer með ágreiningsmál skv. 1. mgr. eftir ákvæðum XXIV. kafla. Ef ágreiningsefni málsins varðar hvort krafa á hendur þrotabúi verði viðurkennd skal sá sem hefur kröfuna uppi að öðru jöfnu verða sóknaraðili málsins en búið eða sá sem andmælir kröfunni varnaraðili. Ef ágreiningsefni málsins er annað skal héraðsdómari ákveða eftir eðli þess hvernig aðild verði háttað.

172. gr.

Nú telur þrotabú til réttinda á hendur öðrum, sem mætti sækja í einkamáli í héraði eftir almennum reglum, og getur þá skiptastjóri leitað úrlausnar héraðsdómara um réttindin eftir ákvæðum XXIV. kafla ef sá eða þeir sem kröfur beinast að lýsa sig samþykka því. Skal skiptastjóri þá senda þeim héraðsdómstól, þar sem hann var skipaður til starfa, stefnu og önnur sóknargögn sem eru gerð úr garði eftir reglum laga um meðferð einkamála í héraði, að öðru leyti en því að í stefnu skal ekki geta þess dómþings þar sem málið verður þingfest. Með gögnum þessum skal fylgja skrifleg beiðni um þessa málsmeðferð þar sem rökstutt er eftir þörfum að skilyrðum sé fullnægt fyrir henni.

Þegar héraðsdómara berst beiðni ásamt sóknargögnum skv. 1. mgr. skal hann kanna hvort skilyrðum sé fullnægt til að verða við henni. Telji hann það ekki getur hann neitað að fara með málið með skriflegri ákvörðun, en vilji skiptastjóri ekki una henni getur hann krafist úrskurðar héraðsdómara um neitunina. Ella fer héraðsdómari með málið eftir ákvæðum XXIV. kafla, en ekki er hann bundinn af þeirri afstöðu ef síðar er krafist frávísunar málsins.

173. gr.

Að því leyti sem annað leiðir ekki af ákvæðum þessa kafla verður ekki leyst úr um skyldur þriðja manns í málum sem fara eftir ákvæðum XXIV. kafla, nema um sé að ræða:

1. skyldu til greiðslu málskostnaðar eða réttarfarssektar vegna máls sem er rekið eftir XXIV. kafla,
2. skyldu til greiðslu gagnkröfu hvort sem er til skuldajafnaðar eða sjálfstæðrar dómsúrlausnar, ef hlutaðeigandi hefur sjálfur lýst kröfu um réttindi sín við gjaldþrotaskipti, ágreiningsmál um kröfu hans er rekið eftir ákvæðum XXIV. kafla, skilyrði væru til að höfða gagnsök um gagnkröfuna eða hafa hana uppi til skuldajafnaðar í einkamáli um kröfu hans og hann hefur sótt þing þegar gagnkrafan kom fram fyrir dómi,
3. skyldu til greiðslu kostnaðar varðandi muni sem hlutaðeigandi hefur krafist að fá afhenta við gjaldþrotaskipti ef ágreiningsmál um kröfu hans er rekið eftir XXIV. kafla, en aðeins verður þá kveðið á um slíka skyldu sem skilyrði fyrir afhendingu.

XXIV. KAFLI
Málsmeðferð fyrir héraðsdómi.

174. gr.

Þegar ágreiningsmál hefur borist héraðsdómara til úrlausnar með þeim hætti sem segir í 169., 171. eða 172. gr. og hann hefur eftir atvikum staðreynt að skilyrði séu til að fara með það eftir ákvæðum þessa kafla ákveður hann stað og stund til þinghalds, þar sem málið verður þingfest, og sendir öllum aðilum málsins tilkynningu um það, þar sem eftirfarandi skal koma fram:

1. hver hafi krafist úrlausnar hans,
2. hverjir séu aðilar að málinu til sóknar og varnar ásamt kennitölum þeirra og heimilisföngum,
3. hvert ágreiningsefnið sé sem krafist er úrlausnar um og hverjar kröfur sóknaraðili málsins hafi gert, að því leyti sem þegar er kunnugt um þær,
4. hvar og hvenær málið verði þingfest,
5. hverjar afleiðingar það hafi ef aðilar til sóknar og varnar sækja ekki þing.

Með tilkynningunni skal fylgja samrit þess skjals sem var beint til héraðsdómara samkvæmt ákvæðum XXIII. kafla í því skyni að leita úrlausnar hans. Sé um mál að ræða skv. 172. gr. skal samrit stefnu einnig fylgja tilkynningunni. Héraðsdómara er þó heimilt þess í stað að taka upp í tilkynningu sína texta þess eða þeirra skjala sem hefðu ella fylgt henni.

175. gr.

Tilkynning skv. 174. gr. skal birt málsaðila eða þeim sem væri hæfur til að taka við birtingu stefnu fyrir hans hönd með þeim fyrirvara sem héraðsdómari hefur metið hæfilegan.

Birting skv. 1. mgr. skal fara fram með sama hætti og stefna verður birt í einkamáli.

176. gr.

Mál samkvæmt þessum kafla telst höfðað við þingfestingu þess, en þá leggur héraðsdómari fram þau gögn um málið sem honum hafa borist og hann telur hafa þýðingu fyrir úrlausn þess, ásamt tilkynningum skv. 174. gr. með gögnum um birtingu þeirra.

Ef sóknaraðili mætir ekki við þingfestingu eða þingsókn hans fellur síðar niður skal málið fellt niður, en héraðsdómari má þá úrskurða varnaraðila ómaksþóknun ef hann sækir þing og krefst hennar. Hafi gagnkröfur verið hafðar uppi í málinu skv. 4. mgr. 177. gr. skal þó aðeins fella niður aðalsök en leyst skal þá úr gagnkröfunum á hendur sóknaraðila eftir reglu 3. mgr.

Ef varnaraðili sækir ekki þing við þingfestingu eða þingsókn hans fellur síðar niður skal farið með málið eftir almennum reglum um útivist stefnda í einkamáli, en sóknaraðila skal þá gefinn kostur á að leggja fram greinargerð og frekari gögn samkvæmt því sem segir í 1. mgr. 177. gr.

177. gr.

Ef sótt er þing af hálfu beggja eða allra aðila við þingfestingu og ekki verður sátt í málinu skal héraðsdómari gefa sóknaraðila kost á að skila greinargerð þar sem jafnframt komi fram til fullnaðar hverjar kröfur hann hafi uppi og á hverju þær séu byggðar, ásamt frekari gögnum sem hann hyggst styðja málstað sinn við. Heimilt er þó að veita sóknaraðila skamman frest í þessu skyni ef ekki er um mál að ræða sem 172. gr. tekur til, þar sem stefna og sóknargögn hafa þegar komið fram.

Að framkomnum gögnum sóknaraðila skv. 1. mgr. skal varnaraðila gefinn kostur á skömmum fresti til að leggja fram greinargerð af sinni hendi, þar sem fram komi kröfur hans um formhlið og efnishlið máls, ásamt gögnum sem hann hyggst styðja málstað sinn við.

Komi fram krafa af hendi varnaraðila um frávísun málsins skal farið með hana eftir almennum reglum um meðferð einkamála í héraði.

Ef sótt er þing af hálfu sóknaraðila getur varnaraðili haft uppi sjálfstæðar kröfur af sinni hendi um úrlausn sakarefnisins í greinargerð og skal þá farið með þær sem gagnkröfur í málinu. Gagnkröfu verður þó því aðeins komið að í máli að skilyrði væru til að hafa hana uppi sjálfstætt samkvæmt ákvæðum XXIII. kafla, sbr. þó 2. tölul. 173. gr. Sóknaraðila skal gefinn kostur á að skila stuttu skriflegu svari við gagnkröfum, en málið skal rekið í einu lagi um kröfur á báða vegu.

178. gr.

Héraðsdómari leysir úr málum samkvæmt lögum þessum með úrskurðum. Forsendur skulu fylgja ályktunarorði úrskurðar.

Að því leyti sem annað leiðir ekki af ákvæðum þessara laga gilda almennar reglur um meðferð einkamála í héraði um meðferð mála samkvæmt þessum kafla.

XXV. KAFLI
Málskot til æðra dóms.

179. gr.

Að því leyti sem ekki er mælt á annan veg í lögum þessum sæta úrskurðir og ákvarðanir héraðsdómara samkvæmt þeim kæru til Hæstaréttar. Þó verða ekki kærðir úrskurðir sem eru kveðnir upp eða ákvarðanir sem eru teknar undir rekstri máls og mundu ekki sæta kæru ef um væri að ræða einkamál sem væri rekið eftir almennum reglum. Þá verða heldur ekki kærðir úrskurðir héraðsdómara sem fela í sér lokaákvörðun hans um ágreiningsefni, nema fullnægt sé almennum skilyrðum til áfrýjunar dómi í einkamáli.

Um kærufresti, kæruna sjálfa og meðferð hennar í héraði og fyrir Hæstarétti gilda sömu reglur og um kæru í almennu einkamáli að því leyti sem ekki er mælt á annan veg í lögum þessum.

Að því leyti sem ekki er kveðið á annan veg í lögum þessum hefur kæra sömu áhrif á meðferð máls í héraði og ef um almennt einkamál væri að ræða.

6. ÞÁTTUR
Ýmis ákvæði.

XXVI. KAFLI
Gildistaka, brottfallin lög o.fl.

180. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. júlí 1992.

181. gr.

Við gildistöku laga þessara falla brott eftirfarandi lög og ákvæði laga:

1. Gjaldþrotalög, nr. 6 5. maí 1978.
2. Lög um nauðasamninga, nr. 19 4. júní 1924.
3. 82.–87. gr. laga um skipti á dánarbúum og félagsbúum, o.fl., nr. 3 12. apríl 1878.
4. 8. mgr. 4. gr. laga um veð, nr. 18 4. nóvember 1887.
5. 5. mgr. 21. gr. laga um verzlanaskrár, firmu og prókúrurumboð, nr. 42 13. nóvember 1903.
6. 3. mgr. 106. gr. vatnalaga, nr. 15 20. júní 1923.
7. 60. gr. laga um réttindi og skyldur hjóna, nr. 20 20. júní 1923.
8. Í 1. málsl. 1. mgr. 53. gr. laga um tékka, nr. 94 19. júní 1933, orðin „fyrir skiptarétti".
9. 2. málsl. 3. mgr. 53. gr. og 3. málsl. 3. mgr. 54. gr. laga um meðferð einkamála í héraði, nr. 85 23. júní 1936.
10. 2. tölul. 1. mgr. 21. gr. laga um Hæstarétt Íslands, nr. 75 21. júní 1973.
11. 8. gr. laga um starfskjör launafólks og skyldutryggingu lífeyrisréttinda, nr. 55 9. júní 1980.

182. gr.

Við gildistöku laga þessara breytast eftirtalin ákvæði laga sem hér segir:

1. Í 2. tölul. 2. mgr. 43. gr. víxillaga, nr. 93 19. júní 1933, falla niður orðin „skiptaréttur hefir tekið til greina beiðni hans um aðstoð við tilraun til nauðasamnings", en í stað þeirra kemur: honum hefur verið veitt heimild til að leita nauðasamnings.

   Í 3. tölul. 2. mgr. 43. gr. sömu laga falla niður orðin „skiptaréttur hefir tekið til greina beiðni hans um aðstoð við tilraun til nauðasamninga", en í stað þeirra kemur: honum hefur verið veitt heimild til að leita nauðasamnings.

   Í 1. málsl. 6. mgr. 44. gr. sömu laga falla niður orðin „taki skiptaréttur til greina beiðni hans um aðstoð við tilraun til nauðasamnings", en í stað þeirra kemur: honum veitt heimild til að leita nauðasamnings. Síðar í sama ákvæði fellur niður orðið „nauðasamningstilraunirnar", en í stað þess kemur: heimildina til að leita nauðasamnings.

   Í 2. málsl. 6. mgr. 44. gr. sömu laga falla niður orðin „aðstoð til tilrauna um nauðasamning verður tekin til greina af skiptarétti", en í stað þeirra kemur: heimild til að leita nauðasamnings verður tekin til greina.

   Í 1. málsl. 1. mgr. 71. gr. sömu laga falla niður orðin „fyrir skiptarétti".
2. Í 3. tölul. 1. mgr. 250. gr. almennra hegningarlaga, nr. 19 12. febrúar 1940, falla niður orðin „eftir að tilraunir til nauðasamninga án gjaldþrotameðferðar á búi hans eru byrjaðar", en í stað þeirra kemur: meðan hann hefur heimild til greiðslustöðvunar eða til að leita nauðasamnings án undanfarandi gjaldþrotaskipta.

3. Í 1. málsl. 28. gr. laga um vátryggingarsamninga, nr. 20 8. mars 1954, falla niður orðin „boði hann til nauðasamninga“, en í stað þeirra kemur: fái hann heimild til að leita nauðasamnings.
4. Í 9. gr. laga um skylduskil til safna, nr. 43 16. maí 1977, falla niður orðin „Verði prentsmiðja eða fjölföldunarfyrirtæki gjaldþrota eða hætti störfum“, en í stað þeirra kemur: Hætti prenstmiðja eða fjölföldunarfyrirtæki störfum. Í sama ákvæði falla síðan niður orðin „þrotabúinu eða“.
5. Í 15. gr. laga um hlutafélög, nr. 32 12. maí 1978, falla niður orðin „tilkynna það skiptarétti, sem ákveður að félagi skuli slitið og búi þess skipt eða tekið til gjaldþrotaskipta, ef það telst vera gjaldþrota“, en í stað þeirra kemur: krefjast fyrir héraðsdómi að félagi verði slitið.

Í 1. mgr. 113. gr. sömu laga falla niður orðin „samkvæmt ákvæðum 14. gr. gjaldþrotalaga“, en í stað þeirra kemur: eftir því sem mælt er fyrir í ákvæðum laga um gjaldþrotaskipti.

Í 2. mgr. 113. gr. sömu laga fellur niður orðið „skiptaráðandi“.

Í 1. mgr. 115. gr. sömu laga falla niður orðin „Skiptaráðandi skal taka bú hlutafélags“, en í stað þeirra kemur: Bú hlutafélags skal tekið.

Í 2. mgr. 115. gr. sömu laga falla niður orðin „Skiptaráðandi skal taka bú hlutafélags“, en í stað þeirra kemur: Bú hlutafélags skal tekið.

Í 3. mgr. 115. gr. sömu laga falla niður orðin „Skiptaráðandi skal taka bú hlutafélags“, en í stað þeirra kemur: Bú hlutafélags skal tekið.

1. mgr. 116. gr. sömu laga verður svohljóðandi: Þegar héraðsdómara hefur borist krafa um skipti skv. 1. eða 2. mgr. 115. gr. skal hann fara með hana eftir fyrirmælum laga um gjaldþrotaskipti um meðferð kröfu lánardrottins um að bú skuldara verði tekið til gjaldþrotaskipta.

2. mgr. 116. gr. sömu laga verður svohljóðandi: Héraðsdómari skal kveða upp úrskurð um hvort orðið verði við kröfu um að bú hlutafélags verði tekið til skipta. Sé krafan tekin til greina skal farið með búið eftir fyrirmælum laga um skipti á dánarbúum o.fl. um meðferð dánarbús þar sem erfingjar taka ekki á sig ábyrgð á skuldbindingum þess látna, að öðru leyti en því að hluthafar njóta ekki þeirrar stöðu sem erfingjar njóta við slík skipti fyrr en leitt er í ljós eftir lok kröfulýsingarfrests að eignir búsins muni hrökkva fyrir skuldum.

3. og 4. mgr. 116. gr. sömu laga falla niður.

Í 4. mgr. 119. gr. sömu laga falla niður orðin „VI. og VII. kafla gjaldþrotalaga“, en í stað þeirra kemur: XV. og XVI. kafla laga um gjaldþrotaskipti o.fl.

Í 3. mgr. 120. gr. sömu laga fellur niður orðið „skiptaráðanda“, en í stað þess kemur: héraðsdómara.

Í 2. málsl. 5. mgr. 120. gr. sömu laga falla niður orðin „Skiptaráðandi skal auglýsa“, en í stað þeirra kemur: Skal þá auglýst.

Í 3. málsl. 5. mgr. 120. gr. sömu laga fellur niður orðið „gjaldþrotalaga“, en í stað þess kemur: laga um gjaldþrotaskipti o.fl..

2. mgr. 122. gr. sömu laga verður svohljóðandi: Rísi ágreiningur við meðferð skilanefndar sem farið yrði með við gjaldþrotaskipti eftir sérreglum laga um gjaldþrotaskipti o.fl. skal skilanefnd tafarlaust beina ágreiningsefninu til héraðsdómara sem kveður upp úrskurð um ágreininginn. Um málskot slíkra úrskurða gilda almennar reglur.

Í 2. mgr. 125. gr. sömu laga falla niður orðin „beina því til skiptaráðanda á varnarþingi því sem félagið hafði að hann annist um framhaldsskiptin í stað skilanefndar“, en í stað þeirra kemur: löggilda án tilnefningar einn eða fleiri menn í sérstaka skilanefnd til að annast framhaldsskiptin.

Í 141. gr. sömu laga falla niður orðin „svo og skiptarétti, þar sem útibúið á

varnarþing, sem tekur bú útibúsins til meðferðar og annast þær skiptagerðir, sem hér fara fram", en í stað þeirra kemur: og krefjast fyrir héraðsdómi á varnarþingi útibúsins að bú þess verði tekið til gjaldþrotaskipta, nema gjaldþrotaskiptin á búi erlenda félagsins nái einnig til útibúsins.

2. málsl. 1. mgr. 143. gr. sömu laga fellur niður.

6. Í lokamálslið 5. mgr. 7. gr. laga um lífeyrissjóð bænda, nr. 50 1. júní 1984, falla niður orðin „sama forgangsréttar og launakröfur, enda hafi fénu ekki verið haldið aðskildu frá öðrum fjármunum þrotabúsins", en í stað þeirra kemur: sömu stöðu í skuldaröð og kröfur á hendur vinnuveitanda um iðgjöld til lífeyrissjóðs.

7. Í 1. mgr. 46. gr. laga um viðskiptabanka, nr. 86 4. júlí 1985, falla niður orðin: „að hætti III. kafla gjaldþrotalaga", en í stað þeirra kemur: eftir almennum reglum.

Í 1. málsl. 1. mgr. 47. gr. sömu laga fellur niður orðið „skiptaráðanda", en í stað þess kemur: héraðsdómara.

Í 2. málsl. 1. mgr. 47. gr. sömu laga falla niður orðin „Eru ákvæði 2. tölul. 13. gr. gjaldþrotalaga", en í stað þeirra kemur: Bann í lögum um gjaldþrotaskipti o.fl. við því að bú opinberrar stofnunar verði tekið til gjaldþrotaskipta er.

Í 2. mgr. 47. gr. sömu laga fellur niður orðið „skiptaráðanda", en í stað þess kemur: héraðsdómara.

Í 3. mgr. 47. gr. sömu laga fellur niður orðið „skiptaráðandi", en í stað þess kemur: héraðsdómari.

4. mgr. 47. gr. sömu laga verður svohljóðandi: Í innköllun í bú viðskiptabanka skal tekið fram hvort það hafi verið tekið til skipta að hætti 1. eða 2. mgr.

Í 1. mgr. 48. gr. sömu laga falla niður orðin „ákvæði IV.–XIX. kafla gjaldþrotalaga eftir því sem við á að því undanteknu að ákvæði VIII. kafla þeirra", en í stað þeirra kemur: almennar reglur laga um gjaldþrotaskipti o.fl. eftir því sem átt getur við að því undanteknu að ákvæði þeirra um riftun ráðstafana.

Í 2. mgr. 48. gr. sömu laga falla niður orðin „ákvæði gjaldþrotalaga, sem vísað er til í 1. mgr.", en í stað þeirra kemur: ákvæði laga um gjaldþrotaskipti o.fl. Í sama ákvæði fellur niður orðið „skiptaráðanda", en í stað þess kemur: héraðsdómara.

8. Í 1. mgr. 62. gr. laga um sparisjóði, nr. 87 4. júlí 1985, falla niður orðin „að hætti III. kafla gjaldþrotalaga", en í stað þeirra kemur: eftir almennum reglum.

Í 1. mgr. 63. gr. sömu laga fellur niður orðið „skiptaráðanda", en í stað þess kemur: héraðsdómara.

Í 2. mgr. 63. gr. sömu laga fellur niður orðið „skiptaráðanda", en í stað þess kemur: héraðsdómara.

Í 3. mgr. 63. gr. sömu laga fellur niður orðið „skiptaráðandi", en í stað þess kemur: héraðsdómari.

4. mgr. 63. gr. sömu laga verður svohljóðandi: Í innköllun í bú sparisjóðs skal tekið fram hvort það hafi verið tekið til skipta að hætti 1. eða 2. mgr.

Í 1. mgr. 64. gr. sömu laga falla niður orðin „ákvæði IV.–XIX. kafla gjaldþrotalaga eftir því sem við á að því undanteknu að ákvæði VIII. kafla þeirra", en í stað þeirra kemur: almennar reglur laga um gjaldþrotaskipti o.fl. eftir því sem átt getur við að því undanteknu að ákvæði þeirra um riftun ráðstafana.

Í 2. mgr. 64. gr. sömu laga falla niður orðin „ákvæði gjaldþrotalaga, sem vísað er til í 1. mgr.", en í stað þeirra kemur: „ákvæði laga um gjaldþrotaskipti o.fl. Í sama ákvæði fellur niður orðið „skiptaráðanda", en í stað þess kemur: héraðsdómara.

9. Í 2. málsl. 2. mgr. 91. gr. sveitarstjórnarlaga, nr. 8 18. apríl 1986, falla niður orðin „snúið sér til skiptaráðanda og óskað eftir greiðslustöðvun sveitarsjóðs í allt að þrjá mánuði í samræmi við II. kafla gjaldþrotalaga, nr. 6/1978, eftir því sem við á", en í stað þeirra kemur: óskað eftir að sveitarfélaginu verði veitt heimild til greiðslustöðvunar eða til að leita nauðasamnings eftir almennum reglum.

10. Í 1. málsl. 3. mgr. 104. gr. tollalaga, nr. 55 30. mars 1987, falla niður orðin „til meðferðar vegna nauðasamninga“.

Í 2. málsl. 3. mgr. 104. gr. sömu laga fellur niður orðið „greiðslustöðvun“, en í stað þess kemur: heimild til greiðslustöðvunar eða til að leita nauðasamnings.

11. Í 1. gr. laga um ríkisábyrgð á launum, nr. 88 19. júlí 1990, falla niður orðin „með dánarbú hans er farið sem skuldafrágöngubú“, en í stað þeirra kemur: dánarbú hans er til opinberra skipta og erfingjar hans ábyrgjast ekki skuldbindingar þess.

Í 1. mgr. 4. gr. sömu laga falla niður orðin „skv. 84. gr. laga nr. 3/1878 (sbr. 1. gr. laga nr. 23/1979)“.

Við d-lið 5. gr. sömu laga bætist við nýr málsl. svohljóðandi: Með sama hætti má ráðherra heimila greiðslu þótt krafa einhvers þess sem hér um ræðir verði ekki viðurkennd forgangskrafa við skipti vegna þess að hlutaðeigandi sé talinn nákominn þrotamanni.

Í 1. málsl. 4. mgr. 7. gr. sömu laga fellur niður orðið „þrotabúi“, en í stað þess kemur: búi.

Í 2. málsl. 4. mgr. 7. gr. sömu laga fellur niður orðið „gjaldþrotaskipti“, en í stað þess kemur: skipti.

Í 1. mgr. 8. gr. sömu laga falla niður orðin „Sá sem fer með skipti á þrotabúi“, en í stað þeirra kemur: Skiptastjóri í þrotabúi eða dánarbúi.

Í 1. málsl. 2. mgr. 8. gr. sömu laga fellur niður orðið „skiptaráðandi“, en í stað þess kemur: skiptastjóri.

Í 2. málsl. 2. mgr. 8. gr. sömu laga fellur niður orðið „skiptaráðanda“, en í stað þess kemur: skiptastjóra.

1. mgr. 9. gr. sömu laga verður svohljóðandi: Nú hefur skiptum á dánarbúi vinnuveitandans verið lokið vegna eignaleysis án þess að það hafi verið tekið til opinberra skipta, og verður greiðslukrafa á hendur ríkissjóði þá að berast félagsmálaráðherra innan 6 mánaða frá þeim málalokum.

Í 3. mgr. 9. gr. sömu laga falla niður orðin „skiptaráðanda, er með bú vinnuveitandans fór“, en í stað þeirra kemur: sýslumanns, sem skiptin áttu undir.

Í 1. málsl. 1. mgr. 11. gr. sömu laga fellur niður orðið „skiptaráðanda“, en í stað þess kemur: skiptastjóra. Sama breyting verður á 3. málsl. sama ákvæðis.

Í 2. málsl. 2. mgr. 11. gr. sömu laga falla niður orðin „skilyrðum 172. gr. laga nr. 85 frá 1936“, en í stað þeirra kemur: almennum skilyrðum.

Í 1. mgr. 13. gr. sömu laga fellur niður orðið „skiptaráðanda“, en í stað þess kemur: skiptastjóra.

Í 2. mgr. 13. gr. sömu laga fellur niður orðið „skiptaráðanda“, en í stað þess kemur: skiptastjóra.

XXVII. KAFLI
Ákvæði til bráðabirgða.

183. gr.

Beiðnir um heimild til greiðslustöðvunar eða til að leita nauðasamnings og kröfur um gjaldþrotaskipti sem hafa borist skiptaráðendum, en úrskurðir ekki gengið um fyrir gildistöku laga þessara skulu upp frá því sæta áframhaldandi meðferð fyrir þeim héraðsdómstólum sem þeim yrði beint til eftir fyrirmælum 8. gr. Skal leyst úr slíkum beiðnum og kröfum eftir ákvæðum þessara laga, sbr. þó 1. mgr. 186. gr.

184. gr.

Hafi heimild verið veitt til greiðslustöðvunar fyrir gildistöku laga þessara og greiðslustöðvunartíminn er þá ekki á enda stendur heimildin óhögguð, en um þýðingu hennar og aðgerðir í tengslum við hana fer upp frá því eftir fyrirmælum laga þessara.

Ákvæðum 24.–26. gr. verður beitt þótt heimild til greiðslustöðvunar hafi verið veitt fyrir gildistöku laga þessara.

Ef skuldari hefur heimild til greiðslustöðvunar við gildistöku laga þessara og æskir áframhaldandi heimildar til hennar eftir þann tíma skal hann beina beiðni um hana til þess héraðsdómstóls sem hún ætti undir skv. 8. gr. Um aðdraganda að því að slík beiðni verði sett fram, efni og meðferð hennar og skilyrði fyrir að verða við henni fer þá eftir fyrirmælum laga þessara, að öðru leyti en því að héraðsdómari ákveður þinghald til að taka beiðnina fyrir fyrsta sinni þegar hún berst honum og aðstoðarmaður skuldarans má áfram gegna starfi sínu þótt hann fullnægi ekki skilyrðum 3. mgr. 10. gr.

Úrskurði sem hefur verið kveðinn upp um heimild til greiðslustöðvunar fyrir gildistöku laga þessara verður ekki skotið til æðra dóms eftir þann tíma nema það væri heimilt eftir þessum lögum. Hafi kæra átt sér stað fyrir gildistöku laga þessara fer um meðferð málsins og úrlausn þess eftir eldri lögum.

185. gr.

Ef úrskurður hefur gengið um tilraun til nauðasamnings fyrir skuldara án undanfarandi gjaldþrotaskipta og málefninu hefur ekki verið lokið við gildistöku laga þessara fer um atkvæðisrétt, skilyrði og áhrif samningsins eftir fyrirmælum eldri laga. Standi slík tilraun yfir og fyrirsjáanlegt er að úrskurður gangi ekki um hvort nauðasamningur verði staðfestur fyrir gildistöku laga þessara skal skiptaráðandi ekki síðar en 30. júní 1992 krefja skuldarann um tryggingu skv. 4. tölul. 1. mgr. 35. gr. Verði hún ekki sett fellur nauðasamningstilraunin sjálfkrafa niður við gildistöku laga þessara, en ella skal skiptaráðandi skipa mann til að gegna starfi umsjónarmanns við áframhaldandi nauðasamningsumleitanir, sbr. 2. mgr. 39. gr. Tekur þá skipun umsjónarmannsins gildi um leið og lög þessi, en upp frá því fer um frekari meðferð málsefnisins, réttarstöðu umsjónarmannsins og skuldarans, önnur réttaráhrif samningsumleitana og niðurfellingu heimildar til þeirra eftir því sem segir í lögum þessum.

Um innköllun sem hefur verið gefin út fyrir gildistöku laga þessara vegna tilraunar til nauðasamnings og meðferð lýstra krafna fer eftir ákvæðum 188. gr.

Að því leyti sem þarf að leita atbeina héraðsdómara vegna nauðasamningsumleitana sem hófust fyrir gildistöku laga þessara skal málefninu beint til þess dómstóls sem það heyrir undir eftir 8. gr.

Úrskurði sem hefur verið kveðinn upp fyrir gildistöku laga þessara um heimild til nauðasamningstilraunar, niðurfellingu hennar eða staðfestingu nauðasamnings verður ekki skotið til æðra dóms eftir þann tíma nema það væri heimilt eftir þessum lögum. Hafi kæra átt sér stað fyrir gildistöku laga þessara fer um meðferð og úrlausn málsins eftir eldri lögum.

Höfða má mál til ógildingar á nauðasamningi skv. 62. gr. þótt hann hafi verið gerður fyrir gildistöku laga þessara.

186. gr.

Krafa lánardrottins um gjaldþrotaskipti verður ekki tekin til greina á grundvelli 2. eða 3. tölul. 2. mgr. 65. gr. nema heimild skuldara til greiðslustöðvunar eða til að leita nauðasamnings hafi lokið eða fallið niður eftir gildistöku laga þessara.

Ef úrskurður hefur ekki gengið við gildistöku laga þessara um kröfu um gjaldþrotaskipti sem kom fram fyrir þann tíma skal héraðsdómari krefja þann sem hefur kröfuna uppi um tryggingu fyrir skiptakostnaði skv. 2. mgr. 67. gr. áður en hún verður tekin fyrir á dómþingi. Verði trygging ekki sett skal farið eftir því sem segir í nefndu ákvæði.

187. gr.

Nú hefur bú verið tekið til gjaldþrotaskipta fyrir gildistöku laga þessara en skiptum á því er ekki lokið þá, ráðinn var bústjóri til bráðabirgða eða skiptastjóri kjörinn að hætti eldri laga, og skal þá bústjórinn eða skiptastjórinn sjálfkrafa teljast skipaður til starfa skiptastjóra eftir lögum þessum. Á það einnig við þótt hann fullnægi ekki skilyrðum 5. eða 6. tölul. 2. mgr. 75. gr.

Nú er þrotabú til skipta 1. júní 1992, sem skiptaráðandi fer sjálfur með, ekki þykir víst að skiptunum verði lokið áður en lög þessi taka gildi en þrotabúið á eignir sem nægja fyrir kostnaði af skiptum samkvæmt ákvæðum þessara laga. Ef þá þegar hefur verið boðað til skiptafundar sem verður haldinn fyrir 1. júlí 1992 skal skiptastjóri kjörinn á þeim fundi, en ella skal skiptaráðandi ráða bústjóra til bráðabirgða fyrir þann tíma hvort sem kröfulýsingarfresti er lokið eða ekki. Ákvæði 1. mgr. taka þá til skiptastjóra sem þannig er kjörinn og bústjóra sem þannig er ráðinn.

Nú er þrotabú til skipta þann 1. júní 1992, sem skiptaráðandi fer sjálfur með, ekki þykir víst að skiptunum verði lokið áður en lög þessi taka gildi og ekki sýnt að þrotabúið eigi eignir sem nægja fyrir kostnaði af skiptum samkvæmt ákvæðum þessara laga. Hafi trygging ekki verið sett fyrir skiptakostnaði að hætti eldri laga sem verður talin nægja eftir fyrirmælum þessara laga skal skiptaráðandi, hvort sem kröfulýsingarfresti er lokið eða ekki, krefja þann sem krafðist gjaldþrotaskiptanna um tryggingu fyrir kostnaði af áframhaldandi skiptum, en fáist hann ekki til að setja tryggingu innan skamms frests skal skiptaráðandi halda skiptafund til að gefa öðrum lánardrottnum kost á því. Fáist engin trygging sett skal skiptum lokið eftir 120. gr. eldri laga ekki síðar en 30. júní 1992, hvort sem kröfulýsingarfresti er þá lokið eða ekki, en fé búsins sem skiptaráðandi kann að hafa í vörslum sínum skal þá greitt í ríkissjóð. Ef trygging er sett skal farið svo að sem segir í 2. mgr.

Ef þrotabú kemur til gjaldþrotaskipta eftir 1. júní 1992 en fyrir gildistöku laga þessara skal ákvæðum 2. og 3. mgr. beitt.

Ákvæði laga þessara um störf og stöðu skiptastjóra gilda um þá sem teljast skipaðir til starfa eftir þessari grein að öðru leyti en því að skylda til að gera yfirlit eftir 2. mgr. 78. gr. kemur ekki til framkvæmdar fyrr en í árslok 1992. Ef kröfuhafanefnd hefur verið kjörin að hætti eldri laga lýkur störfum hennar við gildistöku laga þessara.

188. gr.

Hafi kröfulýsingarfresti í þrotabú verið lokið fyrir gildistöku laga þessara en afstaða ekki verið tekin til viðurkenningar lýstra krafna skal farið eftir ákvæðum þessara laga í þeim efnum.

Hafi innköllun við gjaldþrotaskipti verið birt fyrir 1. júlí 1992 en kröfulýsingarfresti lýkur eftir þann dag telst kröfulýsing réttilega komin fram hvort sem hún berst skiptastjóra eða þeim skiptaráðanda sem gaf hana út innan kröfulýsingarfrests. Fer þá eftir ákvæðum þessara laga um meðferð lýstra krafna og heimildir til að koma fram kröfu eftir lok kröfulýsingarfrests.

Hafi innköllun verið gefin út en ekki verið birt í fyrsta sinn fyrir 1. júlí 1992 skal hún metin ógild.

189. gr.

Frestdagur við gjaldþrotaskipti getur því aðeins ráðist af ákvæðum 2.–4. mgr. 2. gr. að þeir atburðir sem þar greinir hafi átt sér stað eftir gildistöku laga þessara.

Ef úrskurður hefur gengið um að bú sé tekið til gjaldþrotaskipta fyrir 1. júlí 1992 skal beitt ákvæðum eldri laga um þau atriði sem reglur XVI. og XVII. kafla og 129. gr. laga þessara taka til.

Þótt úrskurður gangi um að bú sé tekið til gjaldþrotaskipta eftir 1. júlí 1992 njóta kröfur sem hafa orðið til eftir frestdag ekki stöðu í skuldaröð skv. 4. tölul. 110. gr. nema heimild þrotamannsins til greiðslustöðvunar eða til að leita nauðasamninga hafi verið veitt eftir gildistöku laga þessara.

190. gr.

Um heimild til riftunar ráðstafana og fullnustugerða sem áttu sér stað fyrir 1. júlí 1992 fer eftir eldri lögum án tillits til þess hvenær úrskurður gengur um að bú sé tekið til gjaldþrotaskipta.

191. gr.

Ef dómsmál hefur verið þingfest í skiptarétti fyrir gildistöku laga þessara um ágreining í tengslum við nauðasamningstilraun eða gjaldþrotaskipti en úrskurður ekki gengið í því fyrir 1. júlí 1992 skal málinu sjálfkrafa fram haldið fyrir þeim héraðsdómstól sem tekur við lögsögu í hlutaðeigandi umdæmi þann dag. Ákvæðum XXIII. og XXIV. kafla skal beitt upp frá því um meðferð málsins, en það sem þegar hefur verið gert í því skal standa óhaggað.

Hafi úrskurður gengið í skiptarétti fyrir 1. júlí 1992 sem hefði sætt áfrýjun til æðra dóms eftir eldri lögum og aðili að málinu vill skjóta honum til Hæstaréttar eftir gildistöku laga þessara skal það gert með kæru, enda hafi áfrýjunarstefna ekki þegar verið tekin út, almennur áfrýjunarfrestur ekki verið á enda og öðrum skilyrðum áfrýjunar verið fullnægt. Telst kærufrestur eftir lögum þessum þá byrja að líða 1. júlí 1992.

Hafi úrskurði skiptaréttar þegar verið áfrýjað fyrir 1. júlí 1992 skal málinu lokið fyrir Hæstarétti eftir reglum um meðferð áfrýjunarmála.

Hafi ákvörðun eða athöfn skiptaráðanda, sem átti sér stað fyrir 1. júlí 1992, verið kærð til Hæstaréttar fyrir þann tíma skal málinu lokið þar fyrir rétti eftir ákvæðum eldri laga þótt héraðsdómari hafi ekki með höndum vald til slíkrar ákvörðunar eða athafnar eftir reglum þessara laga. Slíkar ákvarðanir og athafnir verða einnig kærðar eftir gildistöku laga þessara ef kærufrestur er ekki liðinn þá.

Skiptagerð við gjaldþrotaskipti sem var lokið fyrir 1. júlí 1992 verður ekki áfrýjað til Hæstaréttar eftir gildistöku laga þessara þótt áfrýjunarfrestur hafi ekki verið liðinn þá. Hafi skiptagerð verið áfrýjað fyrir þann tíma skal málinu lokið fyrir Hæstarétti eftir ákvæðum eldri laga.

192. gr.

Ef ágreiningur hefur risið við nauðasamningstilraun eða gjaldþrotaskipti fyrir gildistöku laga þessara en mál hefur ekki verið þingfest í skiptarétti til að leiða ágreininginn til lykta, má leita úrlausnar héraðsdómara um málefnið eftir ákvæðum laga þessara.

Leysa má úr kröfum í dómsmálum skv. 173. gr. þótt gjaldþrotaskipti hafi byrjað fyrir gildistöku laga þessara.

Gjört í Reykjavík, 26. mars 1991.

Steingrímur Hermannsson. **Guðrún Helgadóttir.** **Guðrún Erlendsdóttir.**

(L. S.)

Óli Þ. Guðbjartsson.